

สรุปสาระหลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรด้านทุจริต สคช .
(STRONG NESDC)

กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากร
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ 2563

เมษายน 2563

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร	ก
ความเป็นมา.....	1
รายละเอียดกิจกรรม.....	2
สรุปสาระการจัดกิจกรรม	3
ผลการประเมินการจัดกิจกรรม	35
ภาคผนวก	
● ประมวลภาพกิจกรรม	
● เอกสารประกอบการบรรยาย	
● ภาพสรุปสาระสำคัญ	
คณะผู้จัดทำ	

สรุปลักษณะหลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรด้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC)

กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากร ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

บทสรุปผู้บริหาร

การทุจริตและประพฤติมิชอบนับเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่สร้างผลกระทบทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง จึงเป็นอุปสรรคสำคัญของการพัฒนาประเทศไทย ทั้งนี้ การบูรณาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศไทยในภาพรวมมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องภายใต้สถานการณ์การทุจริตทั้งภายในประเทศและบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในมิติต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกประเทศ

สำหรับประเทศไทยนั้น คณะรัฐมนตรีภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มีกฎระเบียบและความพยายามในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตเป็นจำนวนมาก เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 4 หน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา 50 (10) กำหนดให้บุคคลมีหน้าที่ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ / การแถลงนโยบายรัฐบาลเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562 ข้อ 12 เรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและกระบวนการยุติธรรม / กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ยุทธศาสตร์ที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ / ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ ประกอบด้วย 10 ยุทธศาสตร์ รวมถึง ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย เป็นต้น

เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกฎระเบียบและนโยบายรัฐบาลข้างต้น สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ สศช. ประจำปีงบประมาณ 2563 ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากร สศช. ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ได้ร่วมกับฝ่ายการเจ้าหน้าที่ (ฝจท.) สำนักงานเลขาธิการและกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (งานพัฒนาบุคลากร) (กพร.พบ.) จัดกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต : หลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรด้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC) ขึ้น

กิจกรรมดังกล่าว มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กลุ่มเป้าหมายและประชาคม สศช. มีความรู้เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนและตระหนักว่าปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน ถือเป็นปัญหาคอรัปชั่นรูปแบบหนึ่ง เนื่องจากการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตน และเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนที่ผิดจริยธรรม โดยมีกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมกิจกรรม เป็นเจ้าหน้าที่และข้าราชการใหม่ของ สศช. และ/หรือ เจ้าหน้าที่ ข้าราชการ สศช. ในตำแหน่งประเภทวิชาการหรือประเภททั่วไปที่สนใจ จำนวนประมาณ 90 คน จัดกิจกรรมเป็น 2 ช่วง ได้แก่ (1) กทม. จัดกิจกรรมในระหว่างวันที่ 21 กุมภาพันธ์ – 11 มีนาคม 2563 และ (2) มีแผนจะจัดที่ต่างจังหวัดในช่วงปีงบประมาณ 2563 เพื่อศึกษาดูงานชุมชนต้นแบบ โครงการต้นแบบและศูนย์เรียนรู้ใน กทม. โดยมีสาระครอบคลุมเรื่องการป้องกันการทุจริตและการคุ้มครองจริยธรรม ในรูปแบบของการบรรยายวิชาการ จัดการฝึกอบรม เรียนรู้จากกรณีศึกษา บทบาทสมมุติ การแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ การเรียนรู้จากสื่อวีดิทัศน์ และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยเน้นการอภิปราย บรรยาย ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้

ทั้งนี้ สามารถสรุปสาระจากการจัดกิจกรรมดังกล่าวได้ ดังนี้

สาระเกี่ยวกับการคุ้มครองจริยธรรม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้ ข้าราชการนั้นคือผู้ที่รับใช้ ทำงานทั้งหลายให้พระเจ้าแผ่นดิน ซึ่งงานของพระเจ้าแผ่นดินนั้น คือ การบำบัดทุกข์บำรุงสุข ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและบ้านเมือง ให้ประชาชนมีความสุข ความเป็นข้าราชการคือ ตลอด 7 วัน 24 ชั่วโมง ทุกวินาที ดังนั้น คุณธรรมพื้นฐานที่ข้าราชการพึงมี ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต การเคารพและยึดมั่นในกฎหมาย กฎระเบียบ ทำในสิ่งที่ถูกต้อง รักษาประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน นอกจากนี้ ข้าราชการควรศึกษาหลักธรรมาภิบาลในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 และน้อมนำหลักการทรงงาน พระบรมราโชวาท พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 และรัชกาลที่ 9 มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและปฏิบัติตน เพื่อการดำเนินชีวิตที่ดีงามและเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมทั้งต้องศึกษาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ศึกษาวินัยทั้งของตนเอง ต่อประชาชน ต่อหน้าที่ราชการ ต่อเพื่อนร่วมงานและต่อประเทศชาติ นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของโครงการจิตอาสา “ทำความดีด้วยหัวใจ” ในรัชกาลที่ 10 รวมทั้งได้เรียนรู้ประเภทกิจกรรมจิตอาสาพระราชทาน ซึ่งครอบคลุม 3 ประเภท ได้แก่ จิตอาสาพัฒนา จิตอาสาภัยพิบัติ และจิตอาสาเฉพาะกิจ รวมทั้งยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับเป้าหมายการทำงาน หลักการทำงาน วิธีการทำงานและช่องทางการสื่อสารภายใต้โครงการจิตอาสา “ทำความดีด้วยหัวใจ” ว่า เป็นไปเพื่อประชาชนสุขของอาณาจักร ดั่งพระปฐมบรมราชโองการที่พระราชทานไว้เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2562 ความว่า “เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป”

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาเมื่อเกิดกรณีกระทำผิดวินัยหรือกรณีค้ำข้องใจ การกระทำผิดวินัย ซึ่งแบ่งออกได้เป็น การกระทำผิดวินัย การกระทำผิดจรรยาบรรณวิชาชีพ และการกระทำผิดทางปกครอง/แพ่ง/อาญา รวมทั้งได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักการอุทธรณ์ ซึ่งมีจุดประสงค์ในการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชา จึงเปิดโอกาสให้ผู้ถูกลงโทษทางวินัยได้ร้องขอความยุติธรรมจากการใช้อำนาจดังกล่าว โดยมีองค์กรกลาง เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย และเรียนรู้เกี่ยวกับการร้องทุกข์ ซึ่งมีจุดประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในองค์กร ยึดหลักความยุติธรรมและความเป็นธรรม ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมยังได้ร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ ศึกษากรณีตัวอย่างของการตัดสินใจคดีการทุจริตและประพฤติมิชอบ 15 กรณี และได้ฝึกวิเคราะห์การบริหารด้วยระบบคุณธรรม 15 ประเด็นด้วย

นอกจากนี้ ภายใต้กิจกรรมดังกล่าว ผู้เข้าร่วมกิจกรรมยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับนิยามและแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่า ประกอบด้วยด้วย 3 องค์ประกอบ และ 2 เงื่อนไข ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี และ เงื่อนไขด้านความรู้และคุณธรรม ทั้งนี้ หากได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตรประจำวันและหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐให้ดำเนินไปบนพื้นฐานของทางสายกลาง จะสามารถนำพาประเทศไปสู่การพัฒนาที่ทำให้เกิดประโยชน์สุข สมดุล มั่นคงและยั่งยืนได้ นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมยังได้เรียนรู้ข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้แนวทางการพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาของประเทศ โดยคนไทยแต่ละคนควรต้องน้อมนำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 มาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ และยึดหลักแนวทางการพัฒนาที่เน้นปัจจัยรากฐาน เพื่อแก้ปัญหาที่ต้นตอ ตลอดจนศึกษาและประยุกต์ใช้แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน เน้นความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักการพัฒนา ประกอบด้วย การคืนสู่สามัญ การพัฒนาตามศักยภาพ การใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมให้ประชาชนดำรงชีวิตด้วยสติ และการสร้างสังคมที่ปราศจากขยะและสิ่งปฏิกูล

สาระเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้ เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2563 องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ได้ประกาศค่าดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (Corruption Perception Index : CPI) ในปี 2562 จากทั้งหมด 180 ประเทศทั่วโลก พบว่า ประเทศไทยมีค่าคะแนน CPI ที่ 36 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน และได้คะแนนเป็นอันดับที่ 101 อยู่ในอันดับที่ 6 ของ

กลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งประเทศสิงคโปร์ได้คะแนนสูงสุดที่ 85 คะแนนในกลุ่มประเทศอาเซียน ทั้งนี้ ภายในปี 2580 ประเทศไทยหวังจะพัฒนาค่า CPI ให้อยู่ในอันดับ 1 ใน 20 ของโลก หรือได้ 73 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (สำนักงาน ป.ป.ช.) ในฐานะหน่วยงานหลัก จึงมุ่งพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา เน้นปรับฐานคิดสร้างและพัฒนาประชาชนไทยให้มีฐานคิดแบบ Digital รู้จักแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม การไม่มีสินบนหรือการรับของขวัญอย่างถูกกฎหมาย รวมทั้งไม่กระทำการใดที่นำไปสู่การมีผลประโยชน์ทับซ้อน และสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐให้เข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ตลอดจนมุ่งปลูกฝังสื่อและข้อมูลการเรียนรู้ ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น เว็บไซต์ เพลง หรือเกมส์ออนไลน์ ฯลฯ เพื่อปรับฐานคิดให้เป็นประชาชนไทยยุคใหม่ ที่มีฐานคิดแบบ Digital ด้วย

นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมยังได้ศึกษาดูงานที่พิพิธภัณฑ์ด้านโกง สำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับคดี หรือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน การป้องกันไม่ให้มีการกระทำที่เป็นการติดสินบนจากสถานการณ์และเหตุการณ์สมมติเสมือนจริงด้วย

นอกจากการพัฒนาคนให้มีฐานคิดสู่การเป็น Digital แล้ว ผู้เข้าร่วมกิจกรรมยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำกับความมั่นคงขององค์กรที่ทุกหน่วยงานควรมี ได้แก่ ผู้นำที่มีภาวะผู้นำเข้มงวด มีวินัยในการฝึกทหารและกำลังพลให้เตรียมพร้อมไว้เสมอ มีประสบการณ์และการวางแผนการสู้รบที่ชัดเจน นอกจากนี้ แต่ละบุคคลควรต้องพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้นำและผู้บริหารที่มีความเหมาะสม รักษาคุณค่า มีสัจจะวาจา หมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองเรียนรู้จากความสำเร็จและความล้มเหลว ยอมรับข้อผิดพลาดเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง ทำงานอย่างมีความสุข ยึดมั่นในปรัชญาที่เป็นประโยชน์ต่อภารกิจการพัฒนาประเทศ เช่น ปรัชญาของขงจื้อที่ว่า ประเทศชาติที่เข้มแข็งและยิ่งใหญ่ ต้องประกอบด้วย ปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ กองทัพที่เข้มแข็ง เสบียงและทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์และได้รับความเชื่อมั่นไว้วางใจจากประชาชน ขณะที่ปรัชญาในการทำงานของผู้นำหน่วยงาน เช่นในกรณีประเทศไทยคือต้องยึดมั่นในจริยธรรมพื้นฐานของหน่วยงาน ได้แก่ ความจงรักภักดี ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบและความเสียสละ สำคัญคือ ต้องมีธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน

การศึกษาดูงานใน กทม. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีโอกาสรับฟังบรรยายและศึกษาดูงาน ณ พิพิธภัณฑ์ด้านโง่สำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบ ประเพณีของการทุจริต การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม และแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. และได้ศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ศึกษาประชาธิปไตย สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับหลักประชาธิปไตยและหน้าที่พลเมืองที่ดีด้วย

การศึกษาดูงานในต่างจังหวัด เนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะผู้จัด โดยความเห็นชอบของ รศช.วิโรจน์ ผู้บริหารสายงาน จึงเห็นควรให้เลื่อนการจัดกิจกรรมการลงพื้นที่ เพื่อศึกษาดูงานชุมชนต้นแบบ โครงการต้นแบบและศูนย์เรียนรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และด้านการคุ้มครองจริยธรรมในต่างจังหวัดออกไปก่อน จนกว่าสถานการณ์แพร่ระบาดดังกล่าวจะยุติลง หรือ สถานการณ์โดยรวมของประเทศเข้าสู่ภาวะปกติ

ผลสุดท้ายจากการปฏิบัติราชการที่สุจริตและมีคุณธรรม คือ ความสุขใจ ที่ได้เป็นผู้ทำประโยชน์ให้สาธารณะ บนพื้นฐานของการมีความซื่อสัตย์สุจริตและเมื่อมองย้อนกลับไปได้ ลูกหลานฟังได้ มีความภูมิใจในสิ่งที่ทำ มีเกียรติและเป็นตัวอย่างให้แก่ลูกหลานหรืออนุชนรุ่นหลังสืบไป โดยเฉพาะการได้มีโอกาสปฏิบัติงาน ทำงานเพื่อประเทศชาติร่วมกันที่ สศช. ซึ่งเป็นงานราชการที่เป็นเหมือนคลังสมองของประเทศ การปฏิบัติงานมีผลกระทบต่อสาธารณะและประชาชนในวงกว้าง ดังนั้น จึงต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ที่ทันสมัย พร้อมรับและเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เข้าใจความเป็นธรรมชาติ ความเชื่อมโยงและความเป็นไปของสรรพสิ่ง เข้าใจธรรมชาติ ตลอดจนมีธรรมาภิบาล โดยเฉพาะคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ

สรุปสาระหลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรด้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC)

กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากร ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

1. ความเป็นมา

การทุจริตและประพฤติมิชอบนับเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่สร้างผลกระทบทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง จึงเป็นอุปสรรคสำคัญของการพัฒนาประเทศไทย ทั้งนี้ การบูรณาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศไทยในภาพรวมจึงได้พัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องภายใต้สถานการณ์การทุจริตทั้งภายในประเทศและบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในมิติต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกประเทศ

สำหรับประเทศไทยนั้น คณะรัฐมนตรีภายใต้การนำของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้ออกกฎระเบียบและความพยายามในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตเป็นจำนวนมาก เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 4 หน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา 50 (10) กำหนดให้บุคคลมีหน้าที่ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ การแถลงนโยบายเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562 ข้อ 12 เรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและกระบวนการยุติธรรม กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่เน้นให้ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสภาครัฐ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ที่ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ด้าน คือ (1) ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ (2) ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ (3) ระดับความโปร่งใสการทุจริต และ (4) ความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ซึ่งจัดทำบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ ประกอบด้วย 10 ยุทธศาสตร์ รวมถึงยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย เป็นต้น

เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกฎระเบียบและนโยบายรัฐบาลข้างต้น สศช. ได้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ สศช. ประจำปีงบประมาณ 2563 ครอบคลุมกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากร สศช. ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งในปีงบประมาณ 2563 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) และสำนักงาน ก.พ. ได้เชิญชวนให้หน่วยงานราชการจัดอบรมหลักสูตร การเป็นข้าราชการที่ดีและหลักสูตรด้านทุจริต ดังนั้น ในปีงบประมาณ 2563 สศช. โดยศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) จึงได้ร่วมกับฝ่ายการเจ้าหน้าที่ (ฝกท.) สำนักงานเลขาธิการและกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (งานพัฒนาบุคลากร) (กพร. พบ.) จัดกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต : หลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรด้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC) ขึ้น

2. รายละเอียดกิจกรรม

หลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรด้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC) กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ของโครงการฯ

2.1.1 สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กลุ่มเป้าหมายและประชาคม สศช. มีความรู้เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนและตระหนักว่า ปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นปัญหาคอร์รัปชันรูปแบบหนึ่ง เนื่องจากการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตน และเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนที่ผิดจริยธรรม

2.1.2 เพื่อให้ข้าราชการ สศช. ที่อยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการได้รับการปลูกฝังปรัชญาการเป็นข้าราชการที่ดี เสริมสร้างสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานราชการ ได้รับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การทำงานเป็นทีมและพัฒนาเครือข่ายในการทำงาน รวมทั้งเป็นการสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน โดยเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์และการลงมือปฏิบัติจริง

2.1.3 เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความไม่ทนและความอายต่อการทุจริต การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต และการฝึกปฏิบัติการเป็นวิทยากรและขยายผล รวมทั้งเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะและสามารถขยายผลองค์ความรู้ไปสู่กลุ่มเป้าหมายอื่นๆ

2.2 กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมกิจกรรม

เจ้าหน้าที่และข้าราชการใหม่ของ สศช. และ/หรือ เจ้าหน้าที่ ข้าราชการ สศช. ในตำแหน่งประเภทวิชาการหรือประเภททั่วไปที่สนใจ จำนวนประมาณ 90 คน

2.3 ระยะเวลาและสถานที่

ในกทม. ระหว่างวันที่ 21 กุมภาพันธ์ – 11 มีนาคม 2563 ณ สศช. พิพิธภัณฑ์ด้านโกง สำนักงาน ป.ป.ช. และศูนย์ศึกษาประชาธิปไตย สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (สำนักงาน ก.ก.ต.) และในต่างจังหวัด เพื่อศึกษาดูงานชุมชนต้นแบบ โครงการต้นแบบและศูนย์เรียนรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และด้านการคุ้มครองจริยธรรม เป็นเวลาอย่างน้อย 2 วัน

2.4 รูปแบบการดำเนินการ

2.4.1 ประเด็นที่ 1 การป้องกันการทุจริต : ประกอบด้วย การเรียนรู้จากสาระวิชาการและการเรียนรู้จากภาคปฏิบัติและลงพื้นที่จริง ซึ่งสรุปการเรียนรู้ในแต่ละด้านได้ ดังนี้ (1) จัดการฝึกอบรม บรรยายวิชาการ กรณีศึกษา บทบาทสมมุติ การแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ การเรียนรู้จากสื่อวีดิทัศน์ และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยเน้นการอภิปราย บรรยาย ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้ กิจกรรมเชิงปฏิบัติการ แบ่งกลุ่ม พัฒนาเครือข่าย ครอบคลุมสาระเกี่ยวกับภาพรวมสถานการณ์เกี่ยวกับการทุจริตและการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในสังคมไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ประเด็นด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ) การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริต จิตพอเพียงต้านทุจริต พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม และ (2) ศึกษาดูงานชุมชนต้นแบบ โครงการต้นแบบ และศูนย์เรียนรู้ใน กทม. หรือต่างจังหวัดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

2.4.2 ประเด็นที่ 2 การคุ้มครองจริยธรรม : ประกอบด้วย การเรียนรู้จากสาระวิชาการและการเรียนรู้จากภาคปฏิบัติและลงพื้นที่จริง ซึ่งสรุปการเรียนรู้ในแต่ละด้านได้ ดังนี้ (1) จัดการฝึกอบรม บรรยายวิชาการ กรณีศึกษา บทบาทสมมุติ การแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ การเรียนรู้จากสื่อวีดิทัศน์ ประสพการณ์จริงจากวิทยากรและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยเน้นการอภิปราย บรรยาย ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้

กิจกรรมเชิงปฏิบัติการ แบ่งกลุ่ม พัฒนาเครือข่าย ครอบคลุมสาระเกี่ยวกับความพอเพียง การเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย ข้าราชการใสสะอาด ปราศจากทุจริต ข้าราชการที่รักของประชาชน การสร้างความคิดสร้างสรรค์ และการมีจิตอาสาสู่การเป็นพลังของแผ่นดิน และ (2) ศึกษาฐานชุมชนต้นแบบ โครงการต้นแบบ และศูนย์เรียนรู้ใน กทม. หรือต่างจังหวัดเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้และการขับเคลื่อนคุณธรรม จริยธรรมสู่ปฏิบัติเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและสาธารณะ

2.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

2.5.1 ข้าราชการและบุคลากร สศช. มีความรู้ ความเข้าใจและได้รับการเสริมสร้างทักษะในเรื่องการคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต และพลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม และเป็นเครือข่ายร่วมกันป้องกันและต่อต้านการทุจริต มิให้มีการทุจริตเกิดขึ้นในสังคมไทย

2.5.2 ข้าราชการและบุคลากร สศช. ได้รับการปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยมและนำปรัชญาการเป็นข้าราชการที่ดีไปปฏิบัติ และมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องสมรรถนะ คุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมในการปฏิบัติราชการ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีเครือข่ายและการทำงานเป็นทีม และเกิดการพัฒนาเครือข่ายการทำงานระหว่างกันด้วย

2.6 ที่ปรึกษาโครงการ

2.6.1 นายวิโรจน์ นรารักษ์ รองเลขาธิการฯ

2.6.2 นางสาวณีย์ แสงสุพรรณ รักษาการที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน

2.7 ผู้รับผิดชอบ

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ สำนักงานเลขาธิการ (ฝจท. สลก.) และกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (ในส่วนงานพัฒนาบุคลากร (กพร. พบ.)

3. สรุปสาระการจัดกิจกรรม

3.1 หลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรต้านทุจริต สศช.) .STRONG NESDC (: กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีรายละเอียดตามกำหนดการ ดังนี้

วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2563	
08.30 - 08.45 น.	ลงทะเบียน
08.45 - 09.00 น.	กล่าวเปิดหลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรต้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC) โดย เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
09.00 - 12.00 น.	การบรรยายเรื่อง ความหมายและหน้าที่ของราชการ กรอบกฎหมาย/แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมข้าราชการ โดย ศาสตราจารย์พิเศษ ธงทอง จันทรางศุ
12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.30 - 16.30 น.	การบรรยายเรื่อง การน้อมนำพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสสู่การปฏิบัติหน้าที่เป็นข้าราชการที่ดี โดย นายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง
16.30 - 19.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ : การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สรุปทบทวนและสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมประจำวัน

วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563

08.30 - 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00- 12.00 น.	การบรรยาย เรื่อง วินัยพื้นฐานข้าราชการและการพิทักษ์ระบบคุณธรรม โดย วิทยากรจากสำนักงาน ก.พ.
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.30 – 16.30 น.	การบรรยายเรื่อง ประสบการณ์การพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) โดย นางจรรยาพร ธรณินทร์ อดีตคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม
16.30 – 19.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ : การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สรุบทบทเรียน และสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมประจำวัน

วันที่ 4 มีนาคม 2563

08.00- 08.30 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 12.00 น.	การบรรยาย เรื่อง ภาพรวมการป้องกันและต่อต้านการทุจริตในประเทศไทย และการคิดแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม โดย นายอุทิศ บัวศรี รองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 13.30 น.	เดินทางไปพิพิธภัณฑ์ด้านโกง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
13.30 – 16.30 น.	การศึกษาดูงาน ณ พิพิธภัณฑ์ด้านโกง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ และการบรรยาย เรื่อง การป้องกันและต่อต้านการทุจริต และการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน โดย วิทยากรจากพิพิธภัณฑ์ด้านโกง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
16.30 – 19.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ : การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สรุบทบทเรียน และสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมประจำวัน

วันที่ 6 มีนาคม 2563

08.30 - 08.45 น.	ลงทะเบียน
08.45- 09.00 น.	กล่าวเปิดและกล่าวต้อนรับวิทยากรและผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรข้าราชการที่ดี และหลักสูตรต้านทุจริต ศสช. (STRONG NESDC) โดย เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
09.00 – 12.00 น.	การบรรยายเกี่ยวกับนิยามและแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดย ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา

วันที่ 11 มีนาคม 2563

08.00 - 08.30 น.	ลงทะเบียน
08.30 – 09.30 น.	การบรรยาย เรื่อง ประสบการณ์นักบริหารและคุณลักษณะที่ดี มีจิตบริการ ของข้าราชการไทยยุคใหม่ ใส่สะอาด โดย พลตำรวจเอกอดุลย์ แสงสิงแก้ว

09.30- 11.30 น.	การอภิปรายเรื่อง ความเป็นมาโครงการจิตอาสาพระราชทาน โดยนางสาวโซโนรส มุลสภา และนายณพพร วงศ์วิวัฒน์ วิทยากรจิตอาสา สศช.
11.30 – 12.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
12.30 – 13.30 น.	เดินทางไปศูนย์ศึกษาประชาธิปไตย สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
13.30 – 16.30 น.	การศึกษาดูงาน ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและการบรรยาย เรื่อง หน้าที่การเป็นพลเมืองที่ดี โดย วิทยากรจากศูนย์ศึกษาประชาธิปไตย สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
16.30 – 19.30 น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ : การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สรุปรบทเรียน และสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมประจำวัน

- หมายเหตุ : 1. กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม
2. รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
เวลา 10.15 – 10.30 น. และ เวลา 15.15 – 15.30 น.

3.2 สารสำคัญในแต่ละวันสรุปได้ ดังนี้

วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2563

3.2.1 คำกล่าวเปิด โดยนายวิโรจน์ นรารักษ์ ประธานในพิธี

1) สศช. ในฐานะหน่วยงานกลางภาครัฐที่มีบทบาทสำคัญต่อการวางแผนพัฒนาประเทศ และการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกฝังค่านิยมคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึก และค่านิยมที่ถูกต้องต่อการพัฒนาบุคลากร สศช. ให้เป็นข้าราชการที่ดี เกิดความสำนึกแห่งความสุจริตลึกซึ้ง และเที่ยงธรรมในหน้าที่ ผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีข้าราชการควรแก่ความไว้วางใจและเชื่อมั่นของประชาชน เพื่อเป็นพื้นฐานต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงนำมาซึ่งการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมในครั้งนี้

2) สศช. ได้รับเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านได้ตอบรับให้เกียรติเป็นวิทยากรในกิจกรรมดังกล่าว โดยในวันนี้ ศาสตราจารย์พิเศษ ธงทอง จันทรางศุ ได้ให้เกียรติมาบรรยายเกี่ยวกับความหมายและหน้าที่ของราชการ กรอบกฎหมาย/ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมข้าราชการ

3) การจัดกิจกรรมภายใต้หลักสูตรนี้ จะเป็นการสร้างพื้นฐานสำคัญต่อปลูกฝังให้ข้าราชการ สศช. ที่อยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการและเจ้าหน้าที่ สศช. ผู้สนใจ ได้รับการปลูกฝังปรัชญาการเป็นข้าราชการที่ดี เสริมสร้างสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานราชการ ได้รับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การทำงานเป็นทีมและพัฒนาเครือข่ายในการทำงาน รวมถึงเป็นการสร้างสายสัมพันธ์ที่ดี เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน และเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความไม่ทนและความอายต่อการทุจริต การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต และการฝึกปฏิบัติการเป็นวิทยากรและขยายผล รวมทั้งเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะและสามารถขยายผลองค์ความรู้ไปสู่กลุ่มเป้าหมายอื่นๆ

4) ขอให้ทุกท่าน ได้ใช้โอกาสนี้ในการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ชักถามข้อข้องใจต่างๆ รับฟัง ศึกษาและแนวคิดที่ได้ในวันนี้และจะได้เรียนรู้จากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิท่านอื่นๆ อีกในหลักสูตรไปพิจารณา ขบคิด และนำไปประพฤติ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ตลอดจนแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ และสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนๆ และพี่ๆ ผู้เข้ารับการอบรมในครั้งนี้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในโลกที่สำคัญต่อการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งที่จะร่วมกันส่งเสริม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและแนวปฏิบัติให้บุคลากร สศช. สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการทำงานให้มีประสิทธิภาพเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมต่อไป

3.2.2 การบรรยาย เรื่อง “การบรรยายเรื่อง ความหมายและหน้าที่ของราชการ กรอบกฎหมาย/ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมข้าราชการ โดย ศาสตราจารย์พิเศษ ธงทอง จันทรางศุ สรุปได้ ดังนี้

1) ข้าราชการ มาจากคำว่า ข้า (คือ ผู้ที่มีหน้าที่รับใช้ หรือผู้ที่มีหน้าที่ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย) + ราชะ (คือ ราชา พระเจ้าแผ่นดิน หรือประมุขของประเทศ) + การ (คือ การกิจการทำงาน) รวมความคือ ข้าราชการนั้นคือผู้ที่มีหน้าที่รับใช้ ทำงานทั้งหลายให้พระเจ้าแผ่นดิน ซึ่งงานของพระเจ้าแผ่นดินนั้น คือ การบำบัดทุกข์บำรุงสุข ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและบ้านเมือง ให้ประชาชนมีความสุข ทั้งนี้ ข้าราชการ หมายถึงรวมถึง บุคลากรภาครัฐทุกคน ทั้งข้าราชการ พนักงานราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีสัดส่วนมากทั้งประเทศ และรัฐได้ให้ความสำคัญกับบุคลากรภาครัฐมาก ดังจะเห็นได้จากการจัดสรรงบประมาณสัดส่วนเงินเดือนหรือสวัสดิการและการดูแลทรัพยากรบุคคลภาครัฐสูง คิดเป็นประมาณร้อยละ 40 ของงบประมาณทั้งหมด

2) คนที่ทำงานราชการหรือบุคลากรที่อยู่ในระบบราชการ ผลตอบแทนจากการปฏิบัติงานนั้น คือ ความสุข ความภาคภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เป็นความปิติ ซึ่งไม่ใช่ผลตอบแทนที่เป็นเงินทองวัตถุสิ่งของ แตกต่างจากอาชีพอื่นๆ ทั่วไป เช่น ข้าราชการครู ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สั่งสอนอบรมศิษย์ย่อมภาคภูมิใจที่เห็นศิษย์ของตนได้ดี ทำประโยชน์ให้ส่วนรวม เป็นคนดีของสังคมและไปทำประโยชน์ให้ส่วนรวมต่อไปได้ นี่คือผลตอบแทนจากอาชีพการเป็นข้าราชการครู

3) ชีวิตของข้าราชการหรือผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นต้องอดทนและมีความเพียรในช่วงแรก 10 ปีของการปฏิบัติงาน จึงต้องรู้จักวางแผนชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพและคุณานุรูปของการเป็นข้าราชการ ใช้ชีวิตแบบพอเพียง เน้นที่คุณค่ามากกว่ามูลค่า ทุกคนมาทำงานด้วยความสมัครใจ เน้นประโยชน์ที่ทำความอึดใจ ความสุขใจ

4) ข้าราชการต้องรู้จักทั้งการสัมผัสลิ้มรสความสำเร็จและความไม่สำเร็จ ไม่สมหวังตั้งใจในการปฏิบัติงานด้วย ตลอดชีวิตที่ทำงานข้าราชการต้องรู้จักเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ พัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้และจิตใจ โดยเฉพาะกฎหมาย กฎระเบียบไม่ให้เป็นสิ่งที่ผิด โดยเฉพาะกฎหมายเรื่อง วิธีปฏิบัติของข้าราชการปกครอง การละเมิดของเจ้าหน้าที่ กฎหมาย กฎระเบียบเกี่ยวกับข้าราชการพลเรือน เพื่อให้ทำในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่ผิดระเบียบ ไม่ให้ต้องโทษทางวินัย โดยโทษที่ร้ายแรงที่สุดนั้นคือปลดออกหรือไล่ออก ดังนั้น การปฏิบัติงานราชการนั้น สำคัญต้องเน้นความถูกต้อง ถูกระเบียบด้วย (เน้นความถูกต้องไม่ใช่เน้นความถูกต้อง) โดยเฉพาะเรื่องใดก็ตามที่เรามีส่วนได้ส่วนเสีย หรือเกี่ยวข้องอยู่ในคณะผู้ตัดสินใจ ยังต้องศึกษากฎระเบียบให้ถ่องแท้ เช่น เมื่อมีประเด็นเรื่องใดที่เราได้รับมอบหมายให้ดำเนินการ คำถามแรกที่ต้องมีในใจ คือ เรื่องนี้เป็นอำนาจใคร หรืออยู่ในความรับผิดชอบของใคร ถ้าพิจารณาแล้ว เห็นว่า เป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจเรา ก็ให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่และเวลาที่เหมาะสม ศึกษากฎหมาย กฎระเบียบให้เข้าใจถ่องแท้

5) นอกจากนี้ ยังต้องหมั่นพิจารณาศึกษากฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง หมั่นศึกษาความเหมาะสมของสถานการณ์และกฎหมายให้สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ เป็นข้าราชการต้องยึดมั่นในกฎหมาย กฎระเบียบ ทำในสิ่งที่ถูกต้อง แต่ก็ต้องไม่ยอมจำนนต่อกฎกติกา กฎหมายหรือกฎระเบียบต่างๆ ว่าเมื่อมีกฎหมายแล้ว สาระในกฎหมายนั้นต้องตายตัว แต่ต้องเน้นพัฒนาศึกษาและเสนอปรับปรุงกฎหมาย (ถ้ามีอำนาจที่จะทำได้) ให้กฎหมายมีความทันสมัยกับสถานการณ์และใช้ได้

6) คุณธรรมพื้นฐานที่ข้าราชการพึงมี **ประการแรก ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต** ต้องระมัดระวังไม่ให้ปฏิบัติงานโดยมีหรือเอื้อต่อการมีผลประโยชน์ทับซ้อน ทั้งนี้ มีหลักพิจารณาเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตโดยใช้หลักสามัญสำนึก คือ เมื่อมีเรื่องใดเกิดขึ้นก็ตาม ให้ตั้งคำถามกับตัวเองก่อนว่า เรื่องนี้เมื่อเกิดขึ้นแล้วเราทำอะไรลงไปแล้ว เรากล้าเล่าให้คนอื่นฟังหรือไม่ ถ้าผลการพิจารณาออกมาว่า เราไม่กล้าหรืออยากเล่าให้ใครฟัง ก็แสดงว่าเรื่องนั้นมีความไม่ปกติ หรือมีแนวโน้มที่จะเป็นพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์สุจริตได้ **ประการที่สอง ได้แก่ เรื่องการปฏิบัติงานที่มีผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น** กล่าวคือ ในการปฏิบัติงานต้องเน้นการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรทุกระดับทั้งบนล่างซ้ายขวา แม้ในบางเวลา เราได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานกับหัวหน้าที่ไม่ถูกใจเรา

แต่ขอให้เราเน้นทำตามหน้าที่ ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ตามการบังคับบัญชา ในการปฏิบัติงาน หากเราเห็นว่า มีเรื่องใดที่เรามีความเห็นไม่ตรงกับหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชา เราควรปฏิบัติตน คือ (1) รายงานหรือสื่อสารกับผู้บังคับบัญชาถึงจุดยืนและความคิดเห็นของเรา (2) หากหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชายังคงยืนยันกรณ หรือตัดสินใจแบบไหน เราก็ต้องปฏิบัติตาม ทำตามอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้ มีหลักการปฏิบัติงานที่สำคัญ คือ เราต้องไม่ปฏิบัติหรือทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่ทำตามอำนาจหน้าที่ให้ถูกต้อง

7) ชีวิตการเป็นข้าราชการนั้น สิ่งสำคัญที่สุดคือ ต้องมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน เคารพในการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา ให้เกียรติผู้บังคับบัญชาและลูกน้อง เพื่อนร่วมงาน และปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ทำอย่างเต็มกำลังและความสามารถอย่างเต็มที่

8) ชีวิตราชการนั้นสอนให้เรารู้จักมองโลก มีทัศนคติในการมองโลก เข้าใจความจริง เข้าใจสถานการณ์ ความสมหวัง ผิดหวังเป็นธรรมดาของชีวิตมนุษย์ ต้องเข้าใจสัจธรรมเรื่องนี้

9) สรุปคือ การเป็นข้าราชการหรือการมีชีวิตราชการนั้น ต้องเน้นที่ความสุข ที่ได้เป็น ผู้ทำประโยชน์ให้สาธารณะ ต้องซื่อสัตย์สุจริตและเมื่อมองย้อนกลับไปได้ต้องมีความกล้าให้ลูกหลานฟังได้ มีความภูมิใจในสิ่งที่ทำ มีเกียรติและเป็นตัวอย่างให้แก่ลูกหลานหรืออนุชนรุ่นหลังสืบไป

3.2.3 การบรรยายเรื่อง การน้อมนำพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสสู่การปฏิบัติหน้าที่เป็นข้าราชการที่ดี โดย นายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง สรุปได้ ดังนี้

1) ข้าราชการ คือ ผู้ที่ทำงานถวายพระราชา เป็นข้าของพระราชา ทำงานแทนพระราชา ทำงานงานของพระราชา ถ้ามองงานของพระราชาคืออะไร งานของพระราชาก็คืองานที่ทำให้ประชาชนมีความสุข อยู่ดีมีสุข ดังนั้น กล่าวโดยสรุป งานราชการคือ งานที่ทำให้ชาวบ้านกินอิ่มนอนอุ่น

2) ความเป็นข้าราชการ คือ เป็นข้าราชการตลอด 7 วัน 24 ชั่วโมง ทุกวินาที ดังพระราชดำรัสรัชกาลที่ 9 ความตอนหนึ่งว่า “...การเป็นพระเจ้าแผ่นดินนั้นเป็นตลอด 24 ชั่วโมง ไม่มีวันหยุดได้...”

3) การทำงานราชการซึ่งเป็นงานแห่งเกียรติยศ มีลักษณะดังนี้ (1) เป็นผู้ดูแลสาธารณะ กำหนดนโยบายสาธารณะ ขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ ข้าราชการเป็นผู้กำหนดว่าประเทศนี้จะเดินอย่างไร (2) ทำงานเพื่อส่วนรวม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (3) ต้องมีจิตสาธารณะและต้องมีความกล้าหาญกว่าคนทั่วไป และ (4) ความเป็นข้าราชการ 7 วัน หรือ 24 ชั่วโมงเท่ากับทุกวินาที

4) **หลักปฏิบัติราชการที่ดี** นอกจากความรู้ ความสามารถทางวิชาการแล้ว ต้องยึดหลักการ ดังนี้ **กล้ายึดหลักในสิ่งที่ถูกต้อง** โดยยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม **มีความซื่อสัตย์** โดยปฏิบัติงานด้วยความตรงไปตรงมา **มีความรับผิดชอบ** โดยรับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อประชาชน **มีความโปร่งใส** สามารถตรวจสอบได้ **ไม่เลือกปฏิบัติ** โดยปฏิบัติงานด้วยความเสมอภาค และ **มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน** โดยเน้นความคุ้มค่าให้เกิดผลดีต่อประชาชน ต่อส่วนรวม คำนึงถึงประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก

5) **อิทธิบาท 4** คือ หลักธรรมะที่ควรยึดถือเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วยหมวดธรรม 4 ประการ ได้แก่ **ฉันทะ** คือ ความพอใจ ความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาทำให้ได้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป **วิริยะ** คือ ขยันหมั่นเพียร ประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ทอดทิ้ง **จิตตะ** คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกฝั ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป และ **วิมังสา** คือ หมั่นใช้ปัญญา พิจารณาใคร่ครวญ ตรวจสอบเหตุผลและตรวจสอบ ข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง

6) **หลักการทรงงาน** ประกอบด้วย หลักธรรม 3 ประการ ดังนี้

6.1) หลักธรรม/หลักของจิตใจ คือ การนำหลักการทรงงานมาเป็นฐานคิดบนพื้นฐานความถูกต้องชอบธรรม ประกอบด้วย 6 ข้อ ได้แก่ (1) มีความซื่อสัตย์ สุจริต จริใจต่อกัน (2) มีความอ่อนน้อม ถ่อมตน (3) มีความเพียร (4) ทำเรื่อยๆ ทำแบบสังฆทาน (5) มีความสุขในการทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น (6) รู้ รัก สามัคคี

6.2) หลักคิด คือ การนำหลักการทรงงานมาเป็นแนวคิด โดยสามารถนำมาปรับให้สอดคล้องกับบริบทหรือภูมิสังคมในแต่ละพื้นที่ ซึ่งแตกต่างกัน ประกอบด้วย 13 ข้อ ได้แก่ (1) ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทำงานอย่างผู้รู้จริง (2) ระเบิดจากข้างใน คือ การสนับสนุนและช่วยเหลือให้คนในพื้นที่แก้ปัญหาของเขาเอง แก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง เข้าใจและรู้มุมมองแนวคิดของคนในพื้นที่ (3) ทำตามลำดับขั้น (4) ภูมิสังคม (5) องค์กรรวม (6) ประหยัด เรียบง่าย เกิดประโยชน์สูงสุด (7) ขาดทุนคือกำไร (Our loss is our gain.) ในยามยาก ในบางภารกิจราชการต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ให้ประชาชนอยู่ดีกินดี แม้ในช่วงแรก รัฐบาลต้องลงทุนไปก่อน แต่เพื่อผลในระยะยาว คือ ความอยู่ดีกินดีของประชาชนในระยะยาว (8) ปลุกป่าในใจคน (9) ใช้ธรรมชาติดูแลธรรมชาติ (10) ใช้ธรรมปราบอธรรม (11) ระลึกถึงประโยชน์ส่วนรวม (12) รู้จักพึ่งพาตนเอง (13) เศรษฐกิจพอเพียง คือ การดำเนินตามทางสายกลาง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่ติดหนี้ หรือถ้าติดหนี้ได้แต่ก็เพื่อการลงทุนในระยะยาว รวมทั้งต้องรู้จักควบคุมค่าใช้จ่าย รายรับและรายจ่ายต้องพอดีกัน

6.3) หลักปฏิบัติ คือ การนำหลักการทรงงานมาปรับใช้กับการดำเนินชีวิตหรือการปฏิบัติงานให้ไปสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 8 ข้อ ได้แก่ (1) เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา กล่าวคือ ในการทำอะไรก็ตาม ต้องเห็นภาพรวมก่อน แล้วค่อยทำและดำเนินการไปที่ละนิดๆ ทีละขั้นๆ แก้ไขไปที่ละจุด (2) แก้ไขปัญหาจุดเล็ก คือ Macro เริ่มทำ Micro (3) ไม่ติดตำรา ทำให้ง่าย (4) เน้นการมีส่วนร่วม (5) พออยู่พอกิน (6) บริการรวมที่จุดเดียว (7) ร่าเริง รื่นเริง คึกคัก ครึกครื้น กระฉับกระเฉง (8) ชัยชนะของการพัฒนา คือ ความอยู่ดีกินดีของประชาชน ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสุดท้ายของการทำงานราชการ

6.4) หลักราชการ พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ที่ทรงนิพนธ์ขึ้นเพื่อแจกข้าราชการในโอกาสตรุษสงกรานต์ เมื่อปี 2457 ไว้เป็นข้อคิดสำหรับข้าราชการชั้นสูงในการบริหารราชการแผ่นดิน แม้เวลาจะล่วงเลยมากกว่า 100 ปี แต่ข้อคิดต่างๆ ในพระราชนิพนธ์นั้นกลับยืนยงอย่างสง่า ฉายแววโดดเด่น เป็นสิ่งตกย้ำคติสอนใจอันเอกอุตมยังทันสมัยอย่างเหลือที่จะประมาณ

6.5) สารของหลักราชการ 10 ประการ ประกอบด้วย

6.5.1) ความสามารถ ดังเช่นที่ได้ทรงนิพนธ์ไว้ว่า “อาจจะทำการงานให้เป็นผลสำเร็จได้ดียิ่งกว่า ผู้ที่มีโอกาสเท่าๆกัน รู้จักใช้วิชาของตนให้เหมาะแก่กาลเทศะและสมเหตุสมผล” ข้าราชการนั้นต้องมีทั้งความรู้และความสามารถ ความรู้นั้นสามารถเล่าเรียนได้ ศึกษาจากตำราได้ ส่วนความสามารถนั้นคือการนำความรู้มาใช้ประกอบการทำงานให้สำเร็จ คนที่ทำงานไม่สำเร็จ คือ คนที่มีความรู้แต่ไม่มีความสามารถ ไม่รู้จักนำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังนั้น ในแง่การปฏิบัติ ความสามารถนั้นสำคัญกว่าความรู้

6.5.2) ความเพียร เป็น 1 ในหลักอิทธิบาท 4 คือ หลักธรรมะที่ควรยึดถือเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ดังที่เช่นที่ได้ทรงนิพนธ์ไว้ว่า “ความกล้าหาญไม่ย่อท้อต่อความยากและบากบั่น เพื่อจะข้ามความขัดข้องให้จงได้ โดยใช้ความอุตสาหะวิริยะไม่ย่อหย่อน”

6.5.3) ความมีไหวพริบ ดังเช่นที่ได้ทรงนิพนธ์ไว้ว่า “รู้จักสังเกตเห็นโดยไม่ต้องมีใคร เตือนว่ามีเหตุเช่นนั้นๆ จะต้องปฏิบัติการเป็นผู้รู้เท่าถึงการณอย่างบริบูรณ์”

6.5.4) รู้เท่าถึงการ ดังเช่นที่ได้ทรงนิพนธ์ไว้ว่า “รู้จักปฏิบัติกิจการให้เหมาะสมด้วยประการทั้งปวง ต้องเป็นผู้ที่รู้จักเลือกว่า จะปฏิบัติอย่างไรจึงจะเหมาะสมแก่เวลาและที่ให้สมเหตุสมผล จึงจะเป็นประโยชน์ที่สุด”

6.5.5) ความซื่อตรงต่อหน้าที่ ดังเช่นที่ได้ทรงนิพนธ์ไว้ว่า “ตั้งใจกระทำกิจการซึ่งได้รับมอบให้เป็นหน้าที่ของตนนั้น โดยซื่อสัตย์สุจริต ใช้ความอุตสาหะวิริยะ เต็มสติกำลังของตนด้วยความมุ่งหมายให้กิจการนั้นบรรลุซึ่งความสำเร็จด้วยอาการอันงดงามที่สุดที่จะพึงมีหนทางจัดไปได้”

การไม่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงานในราชการ คือ หากใช้อำนาจในทางมิชอบ กระทำทุจริตหรือแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนเอง หรือครอบครวัก็ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนและบ้านเมือง

6.5.6) ความซื่อตรงต่อคนทั่วไป ดังเช่นที่ได้ทรงนิพนธ์ไว้ว่า “รักษาคำให้เป็นคนควรเขาทั้งหลายจะเชื่อถือได้ โดยรักษาวาจาสัตย์พูดอะไร ไม่เปลี่ยนแปลงคำพูดไปเพื่อความสะดวก เฉพาะครั้งหนึ่ง คราวหนึ่งไม่คิดเอาเปรียบใคร ไม่ยกตนข่มท่าน ไม่หาดีใส่ตัว หาชั่วใส่เขา เมื่อผู้ใดไม่ตรีต่อก็ตอบแทนด้วยไม่ตรีโดยสม่ำเสมอ ไม่ใช้ความรักใคร่ไมตรี ซึ่งผู้อื่นมีแก่เรานั้น เพื่อเป็นเครื่องประหารเขาเอง หรือใครๆ ทั้งสิ้น”

การซื่อสัตย์ต่อประเทศชาติเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะหากชาติอยู่ไม่ได้ ประชาชนในชาติก็อยู่ไม่ได้ และหากชาติล่มสลาย ก็คือ พวกเราก็คงกลายเป็นคนไร้แผ่นดิน

การทุจริตและประพฤติดมิชอบหรือคอร์รัปชัน คือการฉ้อราษฎร์บังหลวง สามารถแบ่งคำได้เป็น ฉ้อราษฎร์ คือ การสร้างเงื่อนไขให้ประชาชน หรือทำความลำบากให้ประชาชนแล้วเอาผลประโยชน์เข้าตัว / บังหลวง คือ เอาสิทธิ์ที่หลวงควรจะได้ไปใช้ประโยชน์เพื่อตนเองหรือเป็นการเบียดเบียนหลวง

6.5.7) ความรู้จักนินยสยคน ดังเช่นที่ได้ทรงนิพนธ์ไว้ว่า “เอาใจใส่ในทางสังเกต และรู้จักนินยสยคนให้ดี เป็นของสำคัญ สำหรับผู้ที่มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติ กิจการติดต่อกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่หรือผู้น้อย”

6.5.8) ความรู้จักผ่อนผัน ดังเช่นที่ได้ทรงนิพนธ์ไว้ว่า “การรู้จักยืดหยุ่นในบางสถานการณ์หรือบางสภาวะการณ์ ทั้งนี้ยังคงยึดถือระเบียบ แต่รู้จักปรับหรือยุบโดยถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นใหญ่”

6.5.9) ความมีหลักฐาน ดังเช่นที่ได้ทรงนิพนธ์ไว้ว่า “ต้องเป็นผู้ที่มีบ้านช่องเป็นของตนเอง มีครอบครัวมั่นคง มีการตั้งตนไว้ชอบ” ซึ่งข้อนี้ก็ทันสมัยไม่น้อย คือ เน้นเรื่องความสมดุลของงานและชีวิตส่วนตัว และแถมเรื่องการเป็นมืออาชีพ คือ ตั้งตนไว้ชอบอีกด้วย

6.5.10) ความจงรักภักดี ต่อสถาบัน ความรักชาติ

7) พระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทในรัชกาลที่ 9 และรัชกาลที่ 10 เกี่ยวกับการทำได้แก่

7.1) พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรพระราชทานในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 6 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2512 ความตอนหนึ่งว่า

“...ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดีให้คนดีได้ปกครองบ้านเมืองและควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้...”

7.2) พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรพระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษาที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ สอนอัมพร เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2525 ความตอนหนึ่งว่า

“...การทำความดีนั้น ทำยากและเห็นผลช้า แต่ก็จำเป็นต้องทำ เพราะหาไม่ความชั่วซึ่งทำได้ง่ายจะเข้าแทนที่และจะพอกพูนขึ้นอย่างรวดเร็วโดยไม่ทันรู้สึกตัว...”

7.3) พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรทรงตรัสกับข้าราชการบริพารที่ได้ตามเสด็จไปในการทรงงาน ความตอนหนึ่งว่า

“...ทำงานกับฉัน ฉันไม่มีอะไรจะให้ นอกจากการมีความสุขร่วมกันในการทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น...”

7.4) พระบรมราชาโหวาทพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานเนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือนประจำปี 2561 เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2562 ความตอนหนึ่งว่า

“...ข้าราชการมีสิ่งสำคัญที่ควรยึดมั่นอยู่ 2 อย่าง อย่างหนึ่ง คือ ผลประโยชน์ของแผ่นดิน อีกอย่างหนึ่ง คือ ความถูกต้องเป็นธรรม. ผลประโยชน์ของแผ่นดินเป็นเป้าหมายสูงสุดของการปฏิบัติราชการ ถ้วนความถูกต้องเป็นธรรม เป็นทั้งรากฐานและแนวทางปฏิบัติเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายนั้น.”

8) การปฏิบัติตนของข้าราชการไทยในยุค Disruptive World กล่าวคือ โลก Disruptive World คือ โลกของข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร และมีโทรศัพท์มือถือเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล มีการคมนาคมที่สะดวกขึ้น ข้าราชการในยุคนี้ ต้องรู้จักปรับตัว เพราะทุกองค์กรย่อมต้องเผชิญกับ Disruptive World อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในยุคใหม่ต้องมีปฏิภาณและต้องปรับตัวให้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลง ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้ทันยุค อ่านข้อมูลและแปลความหมายได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ต้องทำงานให้เป็น พร้อมปรับตัว วิธีคิด วิธีการทำงานและการบริหารและสร้างความคล่องตัวให้ได้มากที่สุด แต่ต้องทำอย่างถูกต้อง ถูกกฎหมาย เพราะ ในการปฏิบัติงานนั้นจะเป็นไปได้ใน 2 กรณี คือ ทำได้ไม่มีกฎหมายห้าม และ ทำไม่ได้เพราะไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ ต้องพิจารณา ทบทวนบทบาทและอำนาจหน้าที่ของข้าราชการแต่ละคนให้ดี จะได้ทำในสิ่งที่ถูกต้อง และเป็นประโยชน์กับส่วนรวมและประเทศ นำมาซึ่งความอยู่ดีมีสุข ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของข้าราชการและการปฏิบัติงานราชการ

วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563

3.2.4 การบรรยาย เรื่อง วินัยพื้นฐานข้าราชการและการพิทักษ์ระบบคุณธรรม โดย นางสาวพรนัชชา พันธชาติ นิติกรชำนาญการพิเศษ และนางสาวหนึ่งฤทัย สุนทรพงษ์ นิติกรปฏิบัติการ สำนักมาตรฐานวินัย สำนักงาน ก.พ. สรุปได้ ดังนี้

1) ข้อมูลภาพรวมของวินัยพื้นฐานข้าราชการพลเรือน

1.1) ความหมายของคำว่าวินัย

วินัย คือ แบบแผนความประพฤติ หรือข้อปฏิบัติด้านต่าง ๆ ซึ่งวินัยของข้าราชการที่สำคัญ เช่น ข้าราชการต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ รักษาความลับของทางราชการ รักษาชื่อเสียงของหน่วยงานและตัวข้าราชการ เป็นต้น นอกจากนี้ คำว่า “ความมีวินัย” หมายถึง ลักษณะเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกมาซึ่งสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมด้านต่างๆ เช่น การควบคุมตนเองได้ การปฏิบัติตามการนำของผู้บังคับบัญชา การปฏิบัติงานที่อยู่ภายใต้ระเบียบแบบแผน เป็นต้น

1.2) จุดมุ่งหมายและขอบเขตของวินัย ประกอบด้วย

1.2.1) เพื่อให้งานดำเนินไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ

1.2.2) เพื่อความเจริญ และความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติ

1.2.3) เพื่อความผาสุกของประชาชน

1.2.4) เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร

1.3) โทษทางวินัย ประกอบด้วย

1.3.1) โทษสำหรับความผิดอย่างร้ายแรง ประกอบด้วย การภาคทัณฑ์ การตัดเงินเดือน และการลดเงินเดือน

1.3.2) โทษสำหรับความผิดอย่างร้ายแรง ประกอบด้วย การปลดออก และการไล่ออก

2) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 หมวด 6 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย และหมวด 7 ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 หมวด 6 บัญญัติให้ข้าราชการพลเรือนสามัญรักษาวินัยโดยกระทำการหรือไม่กระทำการตามที่บัญญัติเป็นข้อห้ามหรือข้อปฏิบัติอย่างเคร่งครัดอยู่เสมอตั้งแต่มาตรา 80 ถึงมาตรา 85 โดยแบ่งกลุ่มการรักษาวินัยเป็น 6 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มวินัยต่อตนเอง กลุ่มวินัยต่อประชาชน กลุ่มวินัยต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ กลุ่มวินัยต่อผู้ร่วมงาน กลุ่มวินัยต่อผู้บังคับบัญชา และกลุ่มวินัยต่อประเทศชาติ ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

2.1) วินัยต่อตนเอง

มาตรา 82 (10) ต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย

มาตรา 85 (4) กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

มาตรา 85 (6) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

2.2) วินัยต่อประชาชน ข้อปฏิบัติในการรักษาวินัยที่สำคัญ เช่น

มาตรา 82 (8) ข้าราชการต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้ความสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการ โดยตัวอย่างลักษณะการให้บริการที่น่าประทับใจ เช่น การให้บริการด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เต็มใจให้ความช่วยเหลือและยินดีตอบข้อสงสัย ให้บริการอย่างรวดเร็ว ใช้งานจากสภาพเรียบร้อย ไม่เรียกร้องผลตอบแทนส่วนตน

มาตรา 83 (9) ข้าราชการต้องไม่ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงประชาชน ผู้ติดต่อราชการ ซึ่งการเหยียดหยาม หมายถึง การกล่าวถ้อยคำ หรือแสดงกิริยาอาการดูถูกหรือรังเกียจ การกดขี่ หมายถึง การข่มให้อยู่ในอำนาจ การใช้หรือแสดงอำนาจบังคับให้ได้มาซึ่งประโยชน์ส่วนตน ส่วนการข่มเหง หมายถึง การใช้กำลังรังแก

2.3) วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

คำว่า หน้าที่ราชการ พิจารณาจากกฎหมายหรือระเบียบ มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง คำสั่งหรือการมอบหมายของผู้บังคับบัญชาและพฤตินัย ทั้งนี้ ประเด็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และข้อควรระวังเพื่อมิให้เกิดขึ้นในหน้าที่ราชการ ได้ระบุไว้ใน มาตรา 82 ข้อปฏิบัติในการรักษาวินัย มาตรา 83 ข้อห้ามในการรักษาวินัย และมาตรา 85 ลักษณะการกระทำผิดวินัยร้ายแรง สรุปได้ดังนี้

2.3.1) ปฏิบัติหน้าที่ที่พึงประสงค์ ได้ระบุไว้ในมาตรา 82 อนุมาตรา (1) การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและเที่ยงธรรม โดยคำว่า **ซื่อสัตย์** หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง **สุจริต** หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งหมายในทางที่ดีที่ชอบตามทำนองคลองธรรม และ **เที่ยงธรรม** หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ลำเอียง

2.3.2) ข้อควรระวังเพื่อมิให้เกิดขึ้นในหน้าที่ราชการ เช่น

มาตรา 82 ข้อปฏิบัติในการรักษาวินัย อนุมาตรา (5) ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้ ทั้งนี้ คำว่า “ละทิ้งหน้าที่” หมายถึง การไม่อยู่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ และคำว่า “ทอดทิ้งหน้าที่” หมายถึง การไม่เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานแม้ตัวบุคคลจะอยู่ในหน่วยงานแต่ไม่ปฏิบัติงาน โดยกรณีการละทิ้ง/ทอดทิ้งหน้าที่ โดยไม่มีเหตุสมควรเป็นเหตุให้ราชการเสียหายอย่างร้ายแรง ถือว่าเป็นลักษณะการกระทำผิดวินัยร้ายแรง ที่ระบุในมาตรา 85 อนุมาตรา (2) และการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกัน เป็นเวลาเกินกว่า 15 วันโดยไม่มีเหตุอันสมควร ถือว่าเป็นลักษณะการกระทำผิดวินัยร้ายแรง ที่ระบุในมาตรา 85 อนุมาตรา (3)

มาตรา 82 ข้อห้ามในการรักษาวินัย อนุมาตรา (6) ต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วน หรือ บริษัท และ อนุมาตรา (9) ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและในการปฏิบัติภารกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน และต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการด้วย เป็นต้น

มาตรา 85 ลักษณะการกระทำผิดวินัยร้ายแรง อนุมาตรา (5) ไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

2.4) วินัยต่อผู้ร่วมงาน

ผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ประกอบด้วย ข้าราชการประเภทต่างๆ พนักงานส่วนท้องถิ่น พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นๆ ตามมาตราที่เกี่ยวข้อง อาทิ

มาตรา 82 อนุมาตรา (4) ต้องปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขึ้นหลักเลียง อนุมาตรา (5) ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้ อนุมาตรา (6) ต้องรักษาความลับของทางราชการ และ อนุมาตรา (7) ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ

มาตรา 83 อนุมาตรา (8) ต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

2.5) วินัยต่อผู้บังคับบัญชา

มาตรา 82 ข้อปฏิบัติในการรักษาวินัย อนุมาตรา (4) ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขึ้นหรือหลักเลียง แต่หากผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ จะต้องเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันทีเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว หากผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม

ทั้งนี้ ผู้ใต้บังคับบัญชาที่เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญมีสิทธิร้องทุกข์ เพื่อร้องขอให้ทบทวนการปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติของผู้บังคับบัญชา หรือการสั่งพัก/หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงการสั่งการของผู้บังคับบัญชาหรือแก้ความคับข้องใจของผู้ร้องทุกข์ ทั้งนี้ การร้องทุกข์เป็นกระบวนการพนักงานสัมพันธ์ในการบริหารงานบุคคลที่กำหนดให้สิทธิแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งข้าราชการพลเรือนสามัญมีสิทธิร้องทุกข์สำหรับตนเองเท่านั้น ยกเว้นกรณีเจ็บป่วย อยู่ต่างประเทศ หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นซึ่งต้องมอบให้นายหรือผู้บรรลุนิติภาวะเป็นผู้ดำเนินการร้องทุกข์แทน

มาตรา 83 ข้อห้ามในการรักษาวินัย อนุมาตรา (1) ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา และ (2) ต้องไม่ปฏิบัติราชการอันเป็นการกระทำข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำหรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว

2.6) วินัยต่อประเทศชาติ

มาตราที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ มาตรา 81 ข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้าง ต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ

3) ข้อควรคำนึงถึงเกี่ยวกับวินัยพื้นฐานข้าราชการพลเรือน

3.1) ความผิดทางวินัยไม่มีอายุความ แม้ว่าการกระทำผิดวินัยนั้นจะกระทำไว้นานเท่าใดก็ตาม หากปรากฏความผิดขึ้น ผู้บังคับบัญชาสามารถลงโทษได้เสมอ ซึ่งต่างจากอายุความฟ้องร้องในทางอาญาซึ่งหากไม่ฟ้องร้องภายในเวলাกำหนดอายุความแล้ว จะฟ้องร้องดำเนินคดีไม่ได้

3.2) การลงโทษต้องดำเนินการตามขบวนการทางกฎหมาย เช่น กรณีที่เป็นความผิดวินัยร้ายแรง ก็ต้องมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง และดำเนินการในขั้นตอนต่อไปตามกฎหมาย เป็นต้น

3.3) ผู้สั่งลงโทษต้องเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจลงโทษได้ เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ ตามมาตรา 57 หมวด 7 การดำเนินการทางวินัยของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ทราบโดยเร็ว และให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้โดยเร็วด้วยความยุติธรรมและโดยปราศจากอคติ

3.4) สภาพการเป็นข้าราชการในขณะกระทำผิดและขณะลงโทษ กรณีการกระทำที่นำมาดำเนินการทางวินัยต้องเป็นการกระทำในขณะที่เป็นข้าราชการแล้ว โดยจะนำการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนเป็นข้าราชการมาดำเนินการทางวินัยไม่ได้ แต่อาจถูกสั่งให้ออกจากการเป็นข้าราชการ หากพิจารณาว่าผู้นั้นขาดคุณสมบัติการเป็นข้าราชการ และขณะที่ลงโทษ ผู้นั้นจะต้องมีสภาพยังเป็นข้าราชการอยู่ ณ ขณะนั้น หากผู้นั้นออกจากราชการไปแล้วและพบฐานความผิดทางวินัยภายหลัง จะไม่ถูกลงโทษเว้นแต่ผู้นั้นกระทำความผิดวินัยร้ายแรงหรือถูกฟ้องร้องคดีอาญา

3.2.5 การบรรยายเรื่อง ประสบการณ์การพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) โดย นางจรรยาพร ธรณินทร์ อดีตคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม สรุปได้ ดังนี้

1) การบริหารจัดการตามระบบคุณธรรม : กฎหมายสำคัญในการป้องกันการทุจริต

เครื่องมือสำหรับการบริหารจัดการตามระบบคุณธรรมประการหนึ่ง คือ กฎหมายสำคัญในการป้องกันการทุจริตที่บังคับใช้กับบุคลากรประเภทต่าง ๆ เช่น

1.1) กฎหมายที่ครอบคลุมการบังคับใช้กับเจ้าหน้าที่รัฐทุกประเภท อาทิ

1.1.1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

1.1.2) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.

2561

1.1.3) พระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ พ.ศ. 2560

1.1.4) พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงาน

ของรัฐ พ.ศ. 2542

1.1.5) พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิด พ.ศ. 2539

1.1.6) กฎหมายจัดตั้งและวิธีพิจารณาคดี ศาลอาญา

1.1.7) กฎหมายจัดตั้งและวิธีพิจารณาคดี ศาลปกครอง

1.2) กฎหมายที่บังคับใช้กับข้าราชการ อาทิ

1.2.1) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไข

เพิ่มเติม

1.2.2) พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 (ให้อำนาจคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.))

1.2.3) พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562

1.3) กฎหมายที่บังคับใช้กับผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ อาทิ

- 1.3.1) กฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ
- 1.3.2) พระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534
- 1.3.3) พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543
- 1.3.4) พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงาน

รัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518

1.4) กฎหมายดำเนินการทางวินัยของพนักงานราชการ อาทิ

- 1.4.1) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547
- 1.4.2) แนวทางดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ พ.ศ. 2559

1.5) กฎหมายดำเนินการทางวินัยของลูกจ้างประจำ อาทิ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. 2537

2) กระบวนการพิจารณาเมื่อเกิดกรณีกระทำผิดวินัยหรือกรณีคับข้องใจ การกระทำ ความผิด แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.1) การกระทำผิดวินัย

ในกรณีเกิดการกระทำผิดวินัย ผู้กล่าวหา ได้แก่ ผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย หรือผู้บังคับบัญชาเบื้องต้น ผู้พิจารณา คือ คณะกรรมการสืบสวน ส่วนผู้ส่งลงโทษ คือ ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ โดยระดับของโทษ ประกอบด้วย (1) การภาคทัณฑ์ (2) การตัดเงินเดือน (3) การลดเงินเดือน (4) การปลดออกและ (5) การไล่ออก

2.2) การกระทำผิดจรรยาบรรณวิชาชีพ

ในกรณีเกิดการกระทำผิดจรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้กล่าวหา ได้แก่ ผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ผู้อยู่ในเหตุการณ์ หรือกรรมการขององค์กรวิชาชีพ ผู้พิจารณา คือ คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพขององค์กรวิชาชีพ ส่วน ผู้ส่งลงโทษ คือ องค์กรวิชาชีพ โดยระดับของโทษ ประกอบด้วย (1) การตักเตือน (2) การภาคทัณฑ์ (3) การพักใช้ใบอนุญาตไม่เกิน 5 ปี และ (4) การถอนใบอนุญาต

2.3) การกระทำผิดทางปกครอง/แพ่ง/อาญา

ในกรณีเกิดการกระทำผิดทางปกครอง/แพ่ง/อาญา ผู้กล่าวหา ได้แก่ ผู้ได้รับความเสียหาย ที่ยื่นฟ้องศาลโดยตรง หรือร้องต่อเจ้าพนักงานตำรวจ หรือร้องต่อสำนักงาน ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ท. แล้วแต่กรณี ผู้พิจารณา คือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. หากมีมูลสั่งให้อัยการ สรุปร้องต่อศาลตำรวจยื่นผ่านอัยการฟ้องต่อศาลที่อยู่ในเขตอำนาจ ส่วนผู้ส่งลงโทษ คือ ศาลที่อยู่ในเขตอำนาจ โดยระดับของโทษ ประกอบด้วย (1) การพิพากษาทางปกครองในลักษณะต่าง ๆ แล้วแต่กรณี เช่น ให้เพิกถอนกฎหรือคำสั่ง ให้ระงับการ/งดเว้นกระทำการ ให้ชดใช้เงิน/ส่งมอบทรัพย์สิน (2) การพิพากษาทางอาญา ได้แก่ การริบทรัพย์/ปรับ/กักขัง/จำคุก /ประหารชีวิต (3) การพิพากษาทางแพ่ง ได้แก่ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในการกระทำผิด

3) หลักการของอุทธรณ์และการร้องทุกข์

3.1) การอุทธรณ์

การอุทธรณ์ มีจุดประสงค์ในการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชา จึงเปิดโอกาสให้ผู้ถูกลงโทษทางวินัยได้ร้องขอความยุติธรรมจากการใช้อำนาจดังกล่าว โดยมีองค์กรซึ่งเป็นกลาง เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย

3.2) การร้องทุกข์

การร้องทุกข์ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในองค์กร ยึดหลักความยุติธรรมและความเป็นธรรมเป็นสำคัญ ดังนี้

3.2.1) เปิดโอกาสให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา สามารถขอให้ผู้บังคับบัญชา ทบทวนแก้ไขหรือชี้แจง

3.2.2) ให้ผู้บังคับบัญชาได้รับทราบความรู้สึกว่าผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือมีความคับข้องใจ อันเกิดจากการปฏิบัติของตน และมีโอกาสชี้แจงต่อผู้บังคับบัญชา

3.2.3) ให้ข้าราชการมีทางระบายอารมณ์ และไม่แสดงออกในทางที่ไม่ควร

3.2.4) เป็นกลไกตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชาให้เป็นไปโดยถูกต้อง เป็นธรรมและเหมาะสม

3.2.5) ให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ

4) กรณีตัวอย่างของการตัดสินคดีการทุจริตและประพฤติมิชอบ

4.1) กรณีที่ 1 อดีตคณบดีคณะแพทยศาสตร์ วชิรพยาบาล นำของหลวงใช้ในงานแต่งลูกสาว ผลการตัดสิน คือ ให้จำคุก 2 ปี 6 เดือน

4.2) กรณีที่ 2 อดีตผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และอดีตสมาชิกวุฒิสภา กรุงเทพมหานคร กรณีการจัดและอนุมัติโครงการสัมมนา แต่แท้จริงเป็นงานทอดกฐิน ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดและศาลพิพากษา ผลการตัดสิน คือ ให้จำคุกคนละ 2 ปี โดยไม่รอลงอาญา

4.3) กรณีที่ 3 อดีตปลัดกระทรวงคมนาคมจงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินอันเป็นเท็จ ผลการตัดสิน คือ จำคุกกระทรวงละ 2 เดือน รวม 5 กระทรวง (ไม่ยื่นบัญชี 5 ครั้ง) จำคุก 10 เดือน ไม่รอลงอาญา

4.4) กรณีที่ 4 อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (มมส.) กับพวก 5 ราย กรณีนุ้มนิติการเบิกจ่ายเงินค่าจ้างก่อสร้างอาคารวิทย์พัฒนา คณะศึกษาศาสตร์ มมส. ล่วงหน้า เป็นเงิน 13,333,330 บาท ซึ่งเป็นการกระทำความผิดฐานวินัยอย่างร้ายแรง ฐานทุจริต และฐานประมาทเลินเล่อ จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ผลการตัดสิน คือ ที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร มมส. มีมติให้ไล่ออกจากราชการ

4.5) กรณีที่ 5 คดีการโอนย้าย อดีตเลขาธิการ สมช. จากการวินิจฉัยของ ก.พ.ค. สู่การวินิจฉัยของศาลปกครองชั้นต้น และ ศาลปกครองสูงสุด โดยสุดท้ายศาลปกครองสูงสุดได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาดคดีนี้ว่าเป็นการโอนย้ายมิชอบและให้คืนตำแหน่ง

5) การฝึกอบรมการบริหารด้วยระบบคุณธรรม 15 ประเด็น

วิทยากรได้กำหนดประเด็นเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกวิเคราะห์การบริหารด้วยระบบคุณธรรม ซึ่งประกอบด้วย 15 ประเด็น โดยผู้เข้าร่วมการอบรมจะเลือกประเด็นที่สนใจและทำการวิเคราะห์ในลักษณะงานกลุ่ม จากนั้น ผู้แทนของแต่ละกลุ่ม จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ ซึ่งประเด็นการฝึกวิเคราะห์ มีดังนี้

5.1) ข้อเสนอแนะของกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง-ตรวจรับ

5.2) สัญญาณความเสี่ยงจากการจัดซื้อจัดจ้าง

5.3) ความรู้และเข้าใจกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับวินัยข้าราชการ

5.4) พฤติกรรม 4 รูปแบบ 19 วิธีการทุจริต ที่พบในองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น

5.5) มาตรการรับของขวัญ

5.6) มาตรการไม่นำของหลวงไปใช้ส่วนตัว

5.7) วัฏจักรทุจริต ทำไมข้าราชการไทยยังโกง ทำไมปราบโกงไม่ได้

- 5.8) แนวโน้มดัชนีคอร์รัปชันของประเทศไทย : เงื่อนไขความสำเร็จ
- 5.9) ความเสี่ยงและการทุจริตในการบริหารงบประมาณ
- 5.10) ความเสี่ยงและการทุจริตจากผลประโยชน์ขัดกัน
- 5.11) การมีส่วนร่วมในการป้องกันและตรวจสอบจากประชาชน
- 5.12) องค์กรที่อ่อนแอและมีการเล่นการเมืองในสำนักงาน
- 5.13) การทำงานที่มีเพื่อนร่วมงานแทงข้างหลัง
- 5.14) พฤติกรรมกลั่นแกล้ง กีดกัน เล่นพวก ในการทำงานของหน่วยงาน
- 5.15) ปัญหาการทำงานจริงที่ท่าน เครียด ขมขื่น อยากตะโกนขอความช่วยเหลือ

วันที่ 4 มีนาคม 2563

3.2.6 การบรรยาย เรื่อง ภาพรวมการป้องกันและต่อต้านการทุจริตในประเทศไทยและการคิดแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม โดย นายอุทิศ บัวศรี รองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สรุปได้ ดังนี้

1) ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (Corruption Percpetion Index : CPI)

1) เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2563 องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ(Transparency International : IT) ได้ประกาศค่าดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (Corruption Percpetion Index : CPI) ในปี 2562 จากทั้งหมด 180 ประเทศทั่วโลก พบว่า ประเทศไทยมีค่าคะแนน CPI ที่ 36 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน และได้คะแนนเป็นอันดับที่ 101 อยู่ในอันดับที่ 6 ของกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งประเทศสิงคโปร์ได้คะแนนสูงสุดที่ 85 คะแนนในกลุ่มประเทศอาเซียน

2) แม้ว่าค่าคะแนน CPI ของประเทศไทยในปี 2562 จะเท่ากับปี 2561 แต่มีคะแนนเพิ่มขึ้น 2 อันดับ จากแหล่งข้อมูล 9 แหล่ง ซึ่งประเทศไทยได้คะแนนสูงขึ้น 3 แหล่ง ได้คะแนนเท่าเดิม 4 แหล่ง และได้คะแนนลดลง 2 แหล่ง ดังนี้

1.2.1) แหล่งข้อมูลที่เพิ่มขึ้น 3 แหล่ง ได้แก่ (1) แหล่งข้อมูล IMD World Competitiveness Yearbook ปี 2562 ประเทศไทยได้ 45 คะแนนจากปี 2561 ได้ 41 คะแนน ซึ่งเป็นการสำรวจเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ ด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจและด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหารระดับสูงในประเทศไทยว่า ประเทศไทยยังมีการติดสินบนและคอร์รัปชันหรือไม่ พบว่า ในปี 2562 มีคะแนนเพิ่มขึ้น 4 คะแนน แสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยมีการรับรู้และตระหนักถึงความจริงจังของภาครัฐในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมากขึ้น (2) แหล่งข้อมูล The Political and Economic Risk Consultancy (PERC) ปี 2562 พบว่า ประเทศไทยได้ 38 คะแนนจากปี 2561 ที่ได้ 37 คะแนน ซึ่งเป็นการสำรวจความคิดเห็นสอบถามจากนักธุรกิจต่างประเทศที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย พบว่า นักลงทุนและนักธุรกิจส่วนใหญ่ยังคงเห็นว่าปัญหาการทุจริตในประเทศไทยยังมีความเสี่ยงสูงต่อการประกอบธุรกิจ และ (3) แหล่งข้อมูล World Economic Forum (WEF) ปี 2562 พบว่า ประเทศไทยได้ 43 คะแนนจากปี 2561 ได้ 42 คะแนน ซึ่งเป็นการวัดมุมมองของนักธุรกิจที่เข้ามาลงทุนในไทยเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการทำธุรกิจ พบว่า มี 5 ด้าน ได้แก่ การคอร์รัปชัน ความไม่มั่นคงของรัฐบาล (เช่น การปฏิวัติ) ความไม่แน่นอนของนโยบาย ระบบราชการที่ไม่มีประสิทธิภาพ และโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค นอกจากนี้ ยังมีการสอบถามเกี่ยวกับการให้สินบนเพื่อให้การทำธุรกิจนำเข้าและส่งออกเป็นไปได้อย่างสะดวกขึ้น พบว่า ในประเด็นเรื่องดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการทำธุรกิจในประเทศไทยลดลง สะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยมีการประกาศและบังคับใช้กฎหมายต่างๆ เช่น พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดให้ต้องเปิดเผยข้อมูลมากขึ้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.2) แหล่งข้อมูลอีก 4 แหล่งที่ไทยได้คะแนนเท่าเดิมจากปี 2561 ได้แก่

(1) แหล่งข้อมูล Bertelsmann Foundation Transformation Index ไทยได้ 37 คะแนน (2) แหล่งข้อมูล Economist Intelligence Unit Country Risk Ratings (EIU) ไทยได้ 37 คะแนน (3) แหล่งข้อมูล Global Insight Country Risk Ratings (GI) ไทยได้ 35 คะแนน และ (4) แหล่งข้อมูล PRS International Country Risk Guide (PRS) ไทยได้ 32 คะแนน โดยแหล่งข้อมูลจากทั้ง 4 แหล่งนี้แสดงให้เห็นว่า สถานการณ์เรื่อง การให้สินบน การตรวจสอบเจ้าหน้าที่รัฐ และความโปร่งใสที่เสี่ยงต่อระบบเศรษฐกิจของไทยในปี 2562 ยังไม่แตกต่างจากปี 2561 มากนัก

1.2.3) แหล่งข้อมูล 2 แหล่งที่ประเทศไทยได้คะแนนลดลงจากปี 2561 ได้แก่

(1) แหล่งข้อมูล World Justice Project (WJP) ปี 2562 ได้ 38 คะแนน ลดลง 2 คะแนนจากปี 2561 ซึ่งเป็นการประเมินค่าความโปร่งใส โดยใช้หลักเกณฑ์ 8 ด้าน เน้นในเรื่องนิติธรรม โดยในปีที่ผ่านมา องค์กร TI ได้นำเกณฑ์การประเมินด้านการปราศจากคอร์รัปชันและการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนจากการใช้ทรัพย์สินของราชการของข้าราชการในสายบริหาร ตุลาการ ตำรวจ ทหารและสถาบันนิติบัญญัติมาพิจารณาด้วย ตัวเลข 38 คะแนนนี้สะท้อนให้เห็นว่า ที่ผ่านมากลุ่มข้าราชการยังคงใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตนและมีแนวโน้มที่จะใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพิ่มมากขึ้นอีก และ (2) แหล่งข้อมูล Varieties of Democracy Institute (V-Dem) ปี 2562 ได้ 20 คะแนน ลดลง 1 คะแนนจากปี 2561 ซึ่งเป็นการวัดความหลากหลายของประชาธิปไตย การถ่วงดุลของฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติและตุลาการ ตลอดจนการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติและตุลาการ โดยสอบถามกลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่ม ได้แก่ ภาครัฐ ผู้บริหารระดับสูง ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ เกี่ยวกับระดับการรับรู้เรื่องการทุจริตทางการเมืองว่า เป็นที่แพร่หลายมากน้อยเพียงใด ผลคะแนน 20 คะแนน สะท้อนให้เห็นว่า แม้ที่ผ่านมา ประเทศไทยจะมีการเลือกตั้งได้รัฐบาลใหม่แล้ว แต่สถานการณ์การเรียกรับผลประโยชน์หรือสินบน ตลอดจนการเบียดบังเงินงบประมาณ ทรัพยากรภาครัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องยังคงมีอยู่

3) กล่าวโดยสรุป คือ ทุกภาคส่วนในประเทศไทยจำเป็นต้องต้องรวมพลังกันสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตช่วยกันสนับสนุนการดำเนินการที่เป็นไปเพื่อยกระดับค่า CPI ของประเทศไทยให้มากขึ้น โดยรัฐบาลจำเป็นต้องแสดงเจตจำนงในการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ภาครัฐต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ภาคเอกชนต้องให้ความร่วมมือในการงดให้สินบนทุกรูปแบบและมีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ ภาคประชาสังคมต้องมีความตื่นตัว ไม่ยอม ไม่ทนและไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตทุกรูปแบบ โดยต้องร่วมกันเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริตอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อสร้างค่านิยมสุจริต ขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายร่วมกัน คือ ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต

2) ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน อันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประกอบด้วย 6 ด้าน รวมถึงด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีเป้าหมายหลัก คือ ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม มีเป้าหมายย่อย 4 ด้าน รวมถึง การพัฒนาภาครัฐให้มีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และมีแนวทางการดำเนินการ 8 ด้าน รวมถึง การสนับสนุนให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมต่อต้านและป้องกันการทุจริต บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม การปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพ เด็ดขาด เป็นธรรมและตรวจสอบได้ และการบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นไปอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ

3) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 21 ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ กำหนดเป้าหมายไว้ว่า ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีตัวชี้วัดหลัก คือ ยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทยสู่ระดับที่ 73 คะแนน และอยู่ในอันดับที่ไม่น้อยกว่าอันดับที่ 20 ของโลก ภายในปี พ.ศ. 2580 ทั้งนี้ แผนแม่บทดังกล่าว ประกอบด้วยแผนย่อย 2 แผน ได้แก่ 3.1) แผนย่อยด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และ 3.2) แผนย่อยด้านการปราบปรามการทุจริต ซึ่งมีเป้าหมายและตัวชี้วัดในแต่ละแผนย่อย ดังนี้

แผนย่อย	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	2561-2565	2566-2570	2571-2575	2576-2580
การป้องกัน การทุจริตและ ประพฤติดีมิชอบ	ประชาชน มีวัฒนธรรมและ พฤติกรรมซื่อสัตย์ สุจริต	ร้อยละเด็กและเยาวชนไทย มีพฤติกรรมที่ยึดมั่น ความซื่อสัตย์สุจริต	ร้อยละ 50	ร้อยละ 60	ร้อยละ 70	ร้อยละ 80
		ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและ พฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริต และประพฤติดีมิชอบ	ร้อยละ 50	ร้อยละ 60	ร้อยละ 70	ร้อยละ 80
		ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์ การประเมินคุณธรรมและความ โปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ (ITA)	ร้อยละ 80 > 85 คะแนน	ร้อยละ 100 > 85 คะแนน	ร้อยละ 80 > 90 คะแนน	ร้อยละ 100 > 90 คะแนน
	คดีทุจริต และประพฤติดี มิชอบลดลง	จำนวนคดีทุจริตในภาพรวม ลดลง	ลดลงร้อยละ 10	ลดลงร้อยละ 50	ลดลงร้อยละ 70	ลดลงร้อยละ 80
		จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน ลดลง	ลดลงร้อยละ 10	ลดลงร้อยละ 50	ลดลงร้อยละ 70	ลดลงร้อยละ 80
		จำนวนคดีทุจริตเกี่ยวกับผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองลดลง	ลดลงร้อยละ 25	ลดลงร้อยละ 50	ลดลงร้อยละ 80	ลดลงร้อยละ 90
	การดำเนินคดี ทุจริตมี ความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ	กระบวนการดำเนินคดีทุจริต ที่จำเป็นต้องขยายระยะเวลา เกินกว่ากรอบเวลาปกติ ที่กฎหมายกำหนด	ไม่เกิน ร้อยละ 25	ไม่เกิน ร้อยละ 20	ไม่เกิน ร้อยละ 15	ไม่เกิน ร้อยละ 10
		จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงาน ไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ	ไม่เกินร้อยละ 4 ของจำนวนคดี ที่ส่งฟ้อง	ไม่เกินร้อยละ 3 ของจำนวนคดี ที่ส่งฟ้อง	ไม่เกินร้อยละ 2 ของจำนวนคดี ที่ส่งฟ้อง	ไม่เกินร้อยละ 1 ของจำนวนคดี ที่ส่งฟ้อง

4) **หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา** ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) ได้กำหนดการดำเนินการผ่าน 6 ยุทธศาสตร์เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ คือ ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต โดยหนึ่งใน 6 ยุทธศาสตร์นั้น คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต โดยมีกลยุทธ์ คือ มุ่งปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลாதาสังคมเพื่อต้านทุจริต ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริตและเสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชนและบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์จึงได้จัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ด้านการป้องกันการทุจริต ชื่อว่า หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 5 หลักสูตรย่อย ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาการป้องกันการทุจริต) หลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด) หลักสูตรแนวทางรับราชการ กลุ่มทหารและตำรวจ หลักสูตรสร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต และหลักสูตรโค้ชเพื่อการรู้คิดด้านทุจริต

ทั้งนี้ สารในหลักสูตรด้านทฤษฎี ประกอบด้วย เรื่องการคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ความไม่ทนและความอายต่อการทุจริต STRONG จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต และพลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม

5) การปรับฐานคิดสร้างประชาชนให้มีฐานคิดแบบ Digital รู้จักแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ด้วยปัญหาการคอร์รัปชันในประเทศไทยมีสาเหตุประการหนึ่งจาก ปัญหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งนับเป็นปัญหาที่อยู่ในสังคมไทยมายาวนาน ถึงแม้สังคมไทยเราจะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างต่างๆไปแล้วมากมาย แต่หากฐานคิดหรือกรอบความคิด (Mindset) ที่แฝงอยู่ภายในยังคงไม่เปลี่ยนแปลง ปัญหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องในสังคมไทย ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือในการช่วยปรับฐานความคิดหรือกรอบความคิด (Mindset) เป็นกลุ่มของความเชื่อหรือวิธีการคิดที่ส่งผลต่อพฤติกรรม มุมมองและทัศนคติ เนื่องจากที่ผ่านมา คนไทยเราถูกโปรแกรมให้มีระบบคิดแบบบูรณาการ ไม่สามารถแยกแยะระหว่างเรื่องส่วนตัวกับเรื่องส่วนรวมออกจากกันได้อย่างสิ้นเชิงหรือเป็น**ระบบคิดฐานสิบ** (เป็นสังคมยุค Analog) คือ เป็นระบบคิดแบบระบบเลขฐาน 10 (เลข 0 ถึง เลข 9) ไม่สามารถแยกประโยชน์ส่วนตนออกจากประโยชน์ส่วนรวมได้ ปัจจุบัน เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันหรือการมีผลประโยชน์ให้น้อยลง จำเป็นที่จะต้องร่วมกันพัฒนา**ระบบคิดฐานสอง** (เป็นสังคมยุค Digital) คือ เป็นระบบคิดแบบระบบเลขฐาน 2 (เลข 0 และเลข 1) แยกประโยชน์ส่วนตนออกจากส่วนรวม โดยจะขอสรุปนิยามฐานคิดทั้ง 2 ระบบ ดังนี้

5.1) นิยามการปฏิบัติงานแบบใช้ระบบคิดฐานสิบ (Analog) คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยังมีระบบการคิดที่นำประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกันไปหมด แยกแยะไม่ออกว่าสิ่งไหน คือ ประโยชน์ส่วนตน สิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนรวม นำสิ่งของราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน เบียดบังราชการ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเหนือกว่าประโยชน์ส่วนรวม และจะคอยแสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ราชการ เพื่อตนเอง เครือญาติ พวกพ้อง กรณีเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม พวกที่มีระบบคิดฐานสิบมักยึดถือประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก

5.2) นิยามการปฏิบัติงานแบบใช้ระบบคิดฐานสอง (Digital) คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีระบบการคิดที่สามารถแยกออกอย่างชัดเจนว่า สิ่งไหนถูก สิ่งไหนผิด สิ่งไหนทำได้ สิ่งไหนทำไม่ได้ สิ่งไหนคือ ประโยชน์ส่วนตน สิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนรวม ไม่นำมาปะปนกัน ไม่นำสิ่งของราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน ไม่เบียดบังราชการ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่แสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ราชการ ซึ่งเป็นของสมมุติ รวมทั้งต้องไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติหน้าที่ กรณีเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม โดยยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

ดังนั้น กล่าวโดยสรุป ฐานคิดหรือกรอบความคิด (Mindset) จึงเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดพฤติกรรม พฤติกรรมจะเปลี่ยน ถ้าฐานคิดเปลี่ยน บริบทรอบๆ ตัวคนก็จะเปลี่ยนด้วย ดังนั้น สังคมไทยต้องมุ่งปลูกฝังและพัฒนาให้ประชาชนมี Mindset ระบบคิดฐานสอง แยกแยะระหว่างประโยชน์ส่วนตนออกจากประโยชน์ส่วนรวม และทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

ทั้งนี้ จากประสบการณ์และสภาพความเป็นจริงพบว่า ยังมีตำแหน่งสูง ยังมีโอกาสที่จะคอร์รัปชันมากขึ้น เพราะหากเกิดการรวมอำนาจ ก็จะเกิดการผูกขาดและมีแนวโน้มที่จะนำสู่การใช้อำนาจโดยไม่ชอบธรรมมากขึ้น ดังนั้น ผู้มีอำนาจ โดยเฉพาะในภาครัฐ ควรตระหนักเสมอว่า อำนาจมีไว้เพื่อแสดงบทบาทให้สามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม ถ้าเป็นการทำประโยชน์เพื่อตนเองก็ไม่จำเป็นต้องมีตำแหน่ง ข้าราชการและบุคลากรภาครัฐต้องรู้จักแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากเรื่องส่วนรวมมีระบบคิดฐานสอง (Digital) ไม่ใช่ระบบคิดฐานสิบ (Analog)

6) แนวคิดพื้นฐานเพื่อการป้องกันการมีผลประโยชน์ทับซ้อน นำสู่การคอร์รัปชัน ต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ คือ รัฐ โดยองค์กรของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเป็นผู้ดูแลรักษาประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ และในกรณีที่เกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์สาธารณะ ต้องเลือกทางเลือกที่ให้ประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ส่วนรวมอยู่เหนือประโยชน์ส่วนตนของเอกชน

7) ประเภทของการมีผลประโยชน์ทับซ้อน รูปแบบ พฤติกรรมและการกระทำที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อนในลักษณะต่างๆ ดังนี้

7.1) การรับของขวัญหรือรับผลประโยชน์ ซึ่งมีได้หลายรูปแบบ เช่น การลดราคาของที่ซื้อให้ การเลี้ยงอาหารอย่างฟุ่มเฟือย การให้ความบันเทิงรูปแบบต่างๆ เป็นต้น ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ให้เอนเอียงหรือเป็นไปในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ให้ของขวัญ

7.2) การทำธุรกิจกับตนเองหรือเป็นคู่สัญญา

7.3) การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง การหาประโยชน์ให้ตนเอง ครอบครัวหรือพวกพ้องจากตำแหน่งหน้าที่ เป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อตนเอง

7.4) การทำงานหลังเกษียณ คือ การไปทำงานหลังออกจากงานเดิม โดยใช้ความรู้ประสบการณ์หรืออิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งมาทำงาน หรือเอาประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง

7.5) การทำงานพิเศษ คือ การเป็นที่ปรึกษาและการจ้างงานให้แก่ตนเอง รวมถึงการใช้ตำแหน่งสถานภาพการทำงานสาธารณะ ในการเข้าไปเป็นนายจ้างของภาคเอกชนหรือเป็นเจ้าของเอง นอกจากนี้ ยังรวมถึงการใช้เวลาและเครื่องมือของรัฐในการทำงานพิเศษภายนอกที่ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานด้วย

7.6) การรับรู้ข้อมูลภายใน คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้เห็นในข้อมูลลับของทางราชการ หรือนำข้อมูลไปเปิดเผย เพื่อรับสิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ในรูปของเงินหรือประโยชน์อื่นๆ หรือนำข้อมูลไปเปิดเผยให้แก่ญาติหรือพวกพ้องในการแสวงหาผลประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้น

7.7) การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ชั่วคราวในกิจการที่เป็นของส่วนตน เพื่อประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐและทำให้หน่วยงานของรัฐเสียหายหรือเสียประโยชน์

7.8) การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง คือ การใช้อิทธิพลทางการเมืองเพื่อเรียกละแวกหรือประโยชน์ต่อพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ

7.9) การใช้อิทธิพลที่มีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐอื่น

8) การรับสินบนและการรับของขวัญ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา ได้นิยามคำว่าสินบนว่าหมายถึง ทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ให้แก่บุคคลเพื่อให้ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้นไม่กระทำการตามที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้ให้ประโยชน์ ส่วนการให้สินบน หมายถึง เงินที่ให้ในลักษณะการบน แต่เป็นการบนเพื่อช่วยในการทุจริต การให้สินบนจึงเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่บ้านเมือง เพื่อให้อนุมัติโครงการต่างๆ ทำให้รัฐต้องจ่ายเงินมากกว่าที่ควรจ่ายจริงหลายเท่า จัดเป็นการคอร์รัปชันโดยตรง ส่วนการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ภาครัฐนั้นต้องเป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบ หรือนโยบายของส่วนราชการนั้นๆ เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2545 หรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 100 การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และมาตรา 103 ที่กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลภายนอก เป็นต้น ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีเจตนาเพื่อป้องกันและห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริต

ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. และองค์การสหประชาชาติ United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) ได้กำหนดข้อพึงปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐในการพิจารณาจับของขบวนการ หากได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมประชุม ดังนี้ ประการแรกคือ ต้องคิดและพิจารณาจนเข้าร่วมประชุมว่า การประชุมครั้งนี้เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเราหรือไม่ หากเกี่ยวข้องแล้ว จึงพิจารณาเข้าร่วมและศึกษากฎหมาย กฎระเบียบและเกณฑ์การจับของขบวนการให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ โดยวิเคราะห์ภายใต้สถานการณ์ในทุกกรณี เช่น ของขบวนการนั้นต้องมีราคาไม่สูง มีที่มาที่ไป และเหตุแห่งการจับได้ เป็นต้น เพื่อป้องกันไม่ให้เป็นการกระทำที่ทุจริตหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน หรือเป็นการกระทำที่เอื้อต่อการรับสินบน

9) กฎหมายที่กำหนดการกระทำที่เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ เช่น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 123 มาตรา 123/1 มาตรา 123/2 และ มาตรา 123/3 โดยเฉพาะมาตรา 128 ระบุว่า ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด และประมวลกฎหมายอาญา หมวด 2 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ มาตรา 147 - มาตรา 166 มาตรา 200 - มาตรา 205 เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมี พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 และ พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 (ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่า มาตรา 9 ขัดกับรัฐธรรมนูญ)

10) การเปลี่ยนฐานความคิดของคนในสังคมไทย กฎหมายหรือกฎระเบียบต่างๆ ที่ควบคุมพฤติกรรมคนในสังคมถือเป็นปัจจัยภายนอก จะกระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างยั่งยืน ต้องเปลี่ยนแปลงจากฐานคิดภายในให้มีลักษณะ ดังต่อไปนี้ 10.1) พัฒนาให้มีทักษะทางความคิด คือ สามารถแยกแยะว่าเรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม 10.2) เข้าใจเรื่องการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม 10.3) ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน พัฒนาให้มีจิตสาธารณะ 10.4) เผยแพร่ให้เข้าใจประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ 5 ข้าราชการต้องแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือประโยชน์ส่วนตน และ 10.5) ต้องพยายามปลูกฝังให้คนในสังคมมีฐานคิดให้เป็นระบบฐานสิบ เช่น สื่อการเรียนรู้ที่สนับสนุนคนในสังคมให้มีคุณสมบัติแบบผู้ถูกขู่ชิงจูงจากภาพยนตร์เรื่อง “ชีวิตเพื่อชาติ รักนี้เพื่อเธอ” คือ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ มากกว่าประโยชน์ส่วนตน หรือต้องมีแนวคิดฐานสองแบบผู้ประพันธ์เพลง ไม่ใช่แฟนทำแทนไม่ได้ คือ รับผิดชอบต่ออำนาจหน้าที่ของตนเอง และรู้จักแยกแยะประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม

11) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) สำนักงาน ป.ป.ช. ได้กำหนดเกณฑ์การประเมิน ITA ของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การยกระดับคะแนน CPI ของประเทศไทยในระยะยาว จำแนกออกได้เป็น 10 ตัวชี้วัด ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ การใช้งบประมาณ การใช้อำนาจ การใช้ทรัพย์สินของราชการ การแก้ไขปัญหาการทุจริต คุณภาพการดำเนินงาน ประสิทธิภาพการสื่อสาร การปรับปรุงระบบการทำงาน การเปิดเผยข้อมูล และการป้องกันการทุจริต และสำนักงาน ป.ป.ช. ยังได้พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศรองรับการประเมิน ITA เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวม ข้อมูล การบริหารจัดการข้อมูลและการกำกับติดตามการประเมินให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอบถามจาก 3 แหล่งข้อมูล ได้แก่ กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน และหลักฐานต่างๆ ที่แสดงผ่านเว็บไซต์สำนักงานตามแบบตรวจการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ และมีระดับผลการประเมิน จำแนกออกเป็น 7 ระดับ ได้แก่ AA (95-100 คะแนน) A (85-94.99 คะแนน) B (75-84.99 คะแนน) C (65-74.99 คะแนน) D (55-64.99 คะแนน) E (50-54.99 คะแนน) และ F (0-49.99 คะแนน)

12) สื่อการเรียนรู้เพื่อสร้างสังคมไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต เช่น สื่อการเรียนรู้ขององค์การสหประชาชาติ UNODC คลิปหนังสั้นเกาหลีเรื่อง MOST ที่สะท้อนการเลือกศึกษาผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว หรือ สื่อเพลงรณรงค์จิตสำนึกเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต เช่น เพลงไอคนไทยเอย หรือ เพลงเหนื่อยที่จะยอม เป็นต้น

3.2.1 การบรรยายเรื่อง ภาพรวมสถานการณ์ รูปแบบและแนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริต การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดย นายกนต์ธร บัวงาม เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ สรุปได้ ดังนี้

1) ภาพรวมปัญหาของประเทศในปัจจุบัน ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ การมีความคิดสุดขั้วที่แยกออกเป็นหลายฝ่ายหรือ 2 ฝ่ายตรงข้ามกันอย่างชัดเจน การไร้ประสิทธิภาพของการเมือง และภาคราชการ ความเหลื่อมล้ำและการกระจายรายได้ที่ไม่เท่าเทียมกัน และการทุจริตประพตมิชอบหรือคอร์รัปชัน

2) ในส่วนของการป้องกันและต่อต้านการทุจริตและประพตมิชอบนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพตมิชอบไว้ ดังนี้ ในส่วนหน้าที่ของรัฐและพลเมือง กำหนดให้บุคคลมีหน้าที่ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพตมิชอบทุกรูปแบบ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุนและให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพตมิชอบทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน ตลอดจนจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการทุจริตและประพตมิชอบ นอกจากนี้ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในการต่อต้านการทุจริตและประพตมิชอบ

3) การทุจริตต่อหน้าที่ ได้แก่ การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ หรือในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ไม่ได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือหมายถึงการใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือหมายถึงการกระทำอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

4) การประพตมิชอบ ได้แก่ การกระทำที่ไม่ใช่การทุจริตต่อหน้าที่ แต่เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดโดยอาศัยเหตุที่มีตำแหน่งหรือหน้าที่ อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งหรือมติของคณะรัฐมนตรี ที่มุ่งหมายจะควบคุมดูแลการรับ การเก็บรักษา หรือการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน

5) การร่ำรวยผิดปกติ ได้แก่ การมีทรัพย์สินมากผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ หรือการมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือได้ทรัพย์สินมาโดยไม่มีมูล อันจะอ้างได้ตามกฎหมาย สืบเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ และกรณีมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติจากการเปรียบเทียบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

6) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ ใน 6 ยุทธศาสตร์ โดยในยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ที่มุ่งปรับเปลี่ยนภาครัฐให้เป็นภาครัฐที่ยึดหลักเป็นภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งครอบคลุม ยุทธศาสตร์ย่อย 6 ประเด็น รวมถึง ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนาภาครัฐให้มีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพตมิชอบ ทุกภาคส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต โดยประชาชนและภาคีต่างๆ ในสังคมร่วมมือกันป้องกันการทุจริตและประพตมิชอบ บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต การปราบปรามการทุจริตและประพตมิชอบมีประสิทธิภาพ เต็ดขาด เป็นธรรมและตรวจสอบได้ ตลอดจนมีการบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ

7) สำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพจึงได้ศึกษาและวิเคราะห์ประเด็นปัญหา การทุจริต พบว่า มีสาเหตุมาจากพฤติกรรมส่วนบุคคล ระบบ และข้อกฎหมายต่างๆ ที่เอื้อหรือเปิดช่องต่อ การทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมุ่งปลูกฝัง จิตสำนึก สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต เริ่มต้นจากคนแต่ละคนในสังคมเป็นสำคัญ (มีจิตอาสา พัฒนาตนเองให้ คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม และมีส่วนร่วมในการพิชิตการทุจริตประพุดติมิชอบหรือคอร์รัปชัน) **ทุกคนรู้จักบทบาท หน้าที่ของตนเอง** (รู้ว่าตนเองอยู่ในบทบาทอะไร อาทิ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ พลเมือง หรือประชาชน รู้หน้าที่ของ ตนเอง หน้าที่ตามกฎหมาย) **มีจิตอาสา** (เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม อาสาทำความดีด้วยใจ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน) และ**หมั่นพัฒนาตนเอง** (แสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อให้รู้เท่าทันปัญหาและคิดแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์) **ปรับความคิด** (โดยคิดได้ คิดดี คิดเป็น) และ**ร่วมพิชิตคอร์รัปชัน** (ไม่สนับสนุนหรือร่วมมือ ในการคอร์รัปชัน ไม่ทนต่อการทุจริตคอร์รัปชัน หากพบเห็นการกระทำใดๆ ที่เป็นการทุจริต ต้องแจ้งให้หน่วยงาน ที่มีหน้าที่ดำเนินการต่อไป)

8) รูปแบบและกลไกการแก้ไขปัญหาการทุจริต ประกอบด้วย ป้องกัน (ไม่ให้เกิด หรือ ไม่ให้เกิดซ้ำอีก) ป้องปราม (เขียนเสือให้วัวกลัว)ปราบปราม (ทำให้กลัว) และเสริมประสิทธิภาพ (คุ้มครอง หรือ ให้รางวัล นอกจากนี้ ยังรวมถึงการคุ้มครองและช่วยเหลือพยานด้วย) ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ปรับ**แนวทาง การแก้ไขปัญหาการทุจริต** เพื่อนำมาปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ การให้ความสำคัญ เข้าใจ สภาพแวดล้อมและบริบทปัจจุบันตามความเป็นจริง (**content and context**) และดำเนินการเชื่อมโยง ส่งเสริม การมีส่วนร่วมและบูรณาการความร่วมมือ (**connect**) เพื่อมุ่งสู่ผลคือ สร้างความเชื่อมั่นให้กับส่วนรวม (**confident**) เพื่อมุ่งสู่การสร้างสังคมให้เป็น **ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต** ได้อย่างแท้จริง

9) ข้อมูลทางกฎหมายที่เจ้าพนักงานของรัฐพึงรู้และศึกษา ได้แก่ พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 128 เรื่องการรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดตามกฎหมาย ข้อมูลการร้องเรียนการทุจริตต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ครอบคลุมประเด็นต่างๆ เช่น ประเภทผู้มีสิทธิร้องเรียน ช่องทางการร้องเรียน ขั้นตอนการดำเนินการ เป็นต้น

3.2.2 การศึกษาดูงาน ณ พิพิธภัณฑ์ด้านโกง สำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 โซน ดังนี้

1) **โซนลานสนุกคิด** เป็นโซนที่เชิญชวนผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ทุกคนตั้งคำถามกับ สถานการณ์ ทุจริตในชีวิตประจำวัน เช่น การฝากลูกเข้าศึกษาในโรงเรียน การลอกการบ้านเพื่อน การติดสินบน ตำรวจเมื่อโดนจับไม่ให้ออกไปสั่ง เหตุการณ์เหล่านี้เป็นเหตุการณ์ที่เรามักจะเจอคอร์รัปชันโดยไม่ทันได้คิดว่า จากเหตุการณ์เล็กๆ ที่เราคิดว่า ไม่เป็นไร แต่มันทำให้วัฒนธรรมคอร์รัปชัน กลายเป็นวัฒนธรรมหลักของสังคม

2) **โซนเลือกทางเดิน** เชิญชวนให้ผู้เข้าชมพิจารณาพิถีพิถันเลือกเส้นทาง เลือกภารกิจว่าเราจะยอมรับหรือไม่ยอมรับวัฒนธรรมคอร์รัปชัน ตัวเลขมากมายที่บอกข้อมูลในเชิงสถิติว่าจากการทุจริตเล็กน้อยที่เราคิดว่า ไม่เป็นไร วันนี้นั้นกำลังจะครอบงำสังคมไทยและคนไทยกำลังเห็นว่า โกงได้ไม่เป็นไรหรอก ไม่ใช่เรื่องผิดเป็นเรื่องปกติ ใครๆ เขาก็โกงกัน โกงกลายเป็นคนแปลก ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องเลือก จะให้วัฒนธรรมคอร์รัปชันครอบงำสังคมต่อไป หรือ จับมือกันลุกขึ้นมาต้านโกง

3) **โซนเมืองมนต์ดำ** สะท้อนความเสียหายและความด้อยพัฒนาของประเทศ จากค่าโง่ที่คนไทยต้องจ่ายให้กับการคอร์รัปชันในแต่ละครั้ง จากความคิดของพลเมืองหย่อนยานที่มักคิดว่าไม่เป็นไร ใครๆ ก็ทำกัน แทนที่จะนำเงินเหล่านั้นไปพัฒนาประเทศ แต่เงินเหล่านั้นกลับไหลเข้ากระเป๋าสของคนคนเดียวหรือกลุ่มเดียว โซนนี้อยากให้ผู้เยี่ยมชมตระหนักว่า เมื่อไรที่เราคิดว่าไม่เป็นไร จะมีคนกลุ่มหนึ่งได้ประโยชน์จากความไม่เอาใจใส่และไม่เป็นไรของเรา

วันที่ 6 มีนาคม 2563

3.2.3 การบรรยายเรื่องนิยามและแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดย นายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา สรุปได้ ดังนี้

1) แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1) สถานการณ์ก่อนมีแผนพัฒนาประเทศ

ในอดีตประเทศไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ การพัฒนาประเทศจึงขับเคลื่อนด้วยภาคการเกษตร และเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ประเทศไทยประสบวิกฤตทางการเงิน จึงเริ่มนำแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจรูปแบบต่างๆ เข้ามาใช้ เช่น ระบบทุนนิยมแห่งชาติ โดยธนาคารโลกเสนอให้รัฐบาลไทยจัดตั้งหน่วยงานวางแผนเศรษฐกิจ จากนั้นได้ตั้งสภาเศรษฐกิจแห่งชาติ เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2493 มีหน้าที่เสนอความเห็น คำแนะนำ ต่อรัฐบาลในเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศ ต่อมาในปี 2502 ได้เพิ่มบทบาทหน้าที่ให้เป็นหน่วยงานกลางเพื่อทำหน้าที่วางแผนพัฒนาประเทศเป็นการเฉพาะ และเปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจากธนาคารโลก

1.2) แนวทางการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 12 (ระหว่างปี พ.ศ. 2504-2564)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 ถึง ฉบับที่ 6 (ระหว่างปี พ.ศ. 2504-2534) เป็นการวางแผนโดยกำหนดแนวทางพัฒนาจากผู้มีหน้าที่ในชั้นบังคับบัญชา ระดับสูงสู่การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในลำดับผู้ปฏิบัติส่วนล่าง (Top Down) ซึ่งกิจกรรมการพัฒนานี้จะเน้นการสร้างความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก และมีแนวทางการพัฒนาเป็นแบบแยกส่วนที่ไม่เน้นความเชื่อมโยงกิจกรรมการพัฒนาของสาขาการพัฒนาด้านต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2539) เน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาในเชิงปริมาณ คุณภาพ และความเป็นธรรมในสังคมควบคู่กันไปเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2544) เป็นการวางแผนการพัฒนาโดยประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผน เน้นทิศทางการพัฒนาให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เน้นการบูรณาการสาขาการพัฒนาให้สอดคล้องและเอื้อประโยชน์ระหว่างกัน และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างภาครัฐและประชาชน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2549) เป็นแผนพัฒนาประเทศที่อัญเชิญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาเป็นปรัชญาในการนำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยยึดหลักทางสายกลาง เพื่อให้ประเทศรอดพ้นวิกฤต สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคง นำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพ และยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (ระหว่างปี พ.ศ. 2550 - 2554) ยังคงอัญเชิญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาแบบบูรณาการเบ็ดเสร็จที่มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 พร้อมทั้งให้ความสำคัญต่อการรวมพลังสังคมจากทุกภาคส่วนใหม่มีส่วนร่วมดำเนินการในทุกขั้นตอนของแผนฯ รวมทั้งสร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การปฏิบัติ และติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (ระหว่างปี พ.ศ. 2555 - 2559) จัดทำขึ้นในช่วงเวลาที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบอย่างรุนแรงกว่าช่วงที่ผ่านมา ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8-10 สังคมไทยจึงได้อัญเชิญหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัว ชุมชน สังคม จนถึงระดับประเทศ ซึ่งได้มีส่วนเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (ระหว่างปี พ.ศ. 2560 - 2564) จัดทำขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศและสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศ ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9-11 เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง เกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน

1.3) ผลการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1.3.1) ช่วงสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9

ผลการพัฒนาที่สำคัญ คือ เศรษฐกิจไทยมีการขยายตัวในระดับสูงและเปิดกว้างเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจนานาชาติมากขึ้น โดยเศรษฐกิจของประเทศไทยฟื้นตัวและขยายตัวอย่างต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 10.5 ต่อปีซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 6 ถึงหนึ่งเท่าตัว และนับเป็นอัตราการขยายตัวเฉลี่ยสูงสุดของการพัฒนาเศรษฐกิจในช่วง 25 ปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม เกิดการพัฒนาที่ไม่สมดุลหลายด้าน ซึ่งอาจจะเป็นข้อจำกัดของการพัฒนาในระยะยาวของประเทศ เช่น ความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างกลุ่มครัวเรือนระดับต่าง ๆ ความไม่เพียงพอของบริการพื้นฐานเกือบทุกประเภท เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ระบบการสื่อสารคมนาคม โครงข่ายถนน เป็นต้น ปัญหาการปรับตัวของสังคมไทยให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมด้านต่าง ๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

1.3.2) ช่วงสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7

ผลการพัฒนาที่สำคัญ คือ เศรษฐกิจมีความก้าวหน้ามากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาดังกล่าว เกิดปัญหาด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลให้เกิดภาวะความเสี่ยงต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.3.3) ช่วงสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8

ผลการพัฒนาที่สำคัญ คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนปรากฏมากขึ้น แต่กระบวนการจัดทำแผนพัฒนายังเป็นรูปแบบบนลงล่าง (top-down) โดยผู้บริหารประเทศเป็นผู้กำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชน ส่งผลให้การพัฒนาไม่เป็นไปตามความต้องการที่แท้จริงของคนในชุมชน รวมถึงไม่สอดคล้องกับบริบทที่แตกต่างของแต่ละชุมชน

1.3.4) ช่วงสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ถึง ฉบับที่ 11 ผลการพัฒนาที่สำคัญ คือ เศรษฐกิจของประเทศไทยขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงเกิดความไม่สมดุลในการพัฒนาประเทศมิติต่าง ๆ จึงทำให้เกิดปัญหาด้านอื่น ๆ ตามมา เช่น ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลให้เกิดภาวะความเสี่ยงต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเช่นเดียวกับผลการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 7

2) มุมมองเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาในการพัฒนาของประเทศไทย

2.1) การมุ่งเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NICS) และเลื้อยตัวที่ 5 แห่งเอเชีย

ในการพัฒนาประเทศ ช่วงปี พ.ศ. 2532 นั้น มีความมุ่งหวังให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NICS) ที่เน้นการปรับเปลี่ยนจากสังคมเศรษฐกิจ เกษตรกรรมเป็นสังคมเศรษฐกิจอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังกำหนดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจโดยมีเป้าหมายให้ประเทศไทยมีความเจริญทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียที่เกิดจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมเป็นหลักในฐานะเป็น “เลื้อยตัวที่ 5” เช่นเดียวกับ “4 เลื้อยแห่งเอเชีย ” ประกอบด้วย ฮองกง สิงคโปร์ เกาหลีใต้ และไต้หวัน การเน้นภาคอุตสาหกรรมเป็นหลัก ทำให้ประเทศไทยต้องพึ่งพาทรัพยากรสำคัญเพื่อการลงทุน ประกอบด้วย (1) เงินกู้ (2) เทคโนโลยี (3) การบริหารกิจการโดยนักลงทุนต่างชาติ (4) การผลิตเพื่อส่งออกและการพึ่งพารายได้จากการส่งออกเป็นหลัก (5) การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการผลิต ได้แก่ ดิน น้ำ ลม ไฟ และ (6) การใช้แรงงานราคาถูกในภาคอุตสาหกรรม การพึ่งพาทรัพยากรด้านการลงทุนทั้ง 6 ข้อข้างต้น ทำให้ประเทศไทยเกิดการการพัฒนาที่ไม่สมดุล โดยภาพรวมของระบบเศรษฐกิจอาจมีความเติบโตอย่างชัดเจน แต่ยังมีปัญหาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและเสถียรภาพของประเทศไทยในภาพรวม

2.2) การพัฒนาที่ไม่สมดุลสู่วิกฤตการณ์ต้มยำกุ้ง ปี พ.ศ. 2540 ที่เกิดจากสาเหตุ ดังนี้ (1) การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดตั้งแต่ปี 2539 (2) ปัญหาหนี้ต่างประเทศ (3) การลงทุนเกินตัวและภาวะฟองสบู่ในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ (4) สถาบันการเงิน โดยเฉพาะธนาคารมีปัญหาสภาพคล่อง (5) ความไม่มีประสิทธิภาพในการดำเนินนโยบายทางการเงิน โดยปล่อยให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรี โดยไม่มีการเตรียมความพร้อมและกำกับดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ (6) .การโจมตีค่าเงินบาทของนักลงทุนต่างชาติ โดยจัดตั้งเป็นกองทุนที่มีการป้องกันความเสี่ยงควบคู่ไปกับการลงทุน (Hedge Funds)

2.3) สภาพสังคมไทยในปัจจุบันที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ เช่น (1) สังคมไทยมีความเจริญทางวัตถุอย่างรวดเร็ว โดยประชากรส่วนใหญ่มีพฤติกรรมบริโภคนิยมและวัตถุนิยมมากขึ้น (2) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมมากขึ้นและรวดเร็ว (3) ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ระหว่างกลุ่มผู้มีรายได้สูงกับกลุ่มผู้มีรายได้น้อย (4) ความเจริญที่ไม่สมดุลระหว่างเมืองใหญ่กับชนบท ที่ทำให้เกิดการอพยพเข้าสู่เมืองใหญ่ ส่งผลให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา (5) ระบบราชการปรับตัวไม่ทันต่อปัญหาทางสังคมที่ซับซ้อนมากขึ้น จึงเป็นสาเหตุทำให้เกิดภาวะความเสื่อมศักดิ์ศรีของระบบราชการ ปัญหาคอร์รัปชัน ปัญหาการขาดคุณธรรม จริยธรรมในภาครัฐ เป็นต้น

3) ข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้แนวทางการพัฒนาต่างๆ เพื่อการแก้ปัญหาของประเทศ

จากปัญหาในการพัฒนาประเทศไทยที่สั่งสมมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 นั้น สามารถสรุปได้ว่า ปัญหาเหล่านั้น เกิดจากการพัฒนาที่ไม่สมดุลระหว่างมิติด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องประยุกต์ใช้แนวทางการพัฒนาต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อแก้ปัญหาของประเทศ โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1) แนวทางการพัฒนาที่เน้น “ปัจจัยรากฐาน” เพื่อแก้ปัญหาที่ต้นตอ ปัจจัยรากฐานดังกล่าว หมายถึง ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งได้แก่ ดิน น้ำ ลม ไฟ อันเป็นทรัพยากรสำคัญสำหรับภาคการผลิตและสำหรับการดำรงชีวิตของประชากรในประเทศ ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ สศช. ควรกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาของประเทศโดยเน้นการพัฒนา ดิน น้ำ ลม ไฟ ให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตของประชาชนเป็นอันดับแรก และส่งเสริมภาคการผลิตในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีเหตุผลและรับผิดชอบ

3.2) แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งหลักการพัฒนาดังกล่าว ประกอบด้วย

3.2.1) การคืนสู่สามัญ (Back to Basic) หมายถึง การใช้ประโยชน์จาก “ปัจจัยรากฐาน” หรือทรัพยากรที่ประเทศไทยมีอยู่ เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมของสังคมไทย ฯลฯ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยไม่ต้องพึ่งพาทรัพยากรจากประเทศอื่นเกินความจำเป็น

3.2.2) การพัฒนาตามศักยภาพ (Small is beautiful) หมายถึง การดำเนินกิจกรรมตามศักยภาพและความถนัดเท่าที่มีอยู่ เพื่อลดการพึ่งพาผู้อื่นที่จะทำให้เกิดภาระและปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ในอนาคต

3.2.3) การใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Technology) หมายถึง การใช้เทคโนโลยีที่ไม่สร้างมลพิษต่อทั้งคน และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เพื่อเป็นการรักษาทรัพยากรในประเทศให้คงอยู่และให้มีเพียงพอต่อการนำไปเป็น “ต้นทุน” ของโครงการพัฒนาด้านต่างๆ อย่างยั่งยืน

3.2.4) การส่งเสริมให้ประชาชนดำรงชีวิตด้วยสติ ไม่ผันแปรตามสิ่งแวดล้อมอย่างไม่มีเหตุผล และใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย (Slow Life & Simplicity) ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพและพร้อมที่จะเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศร่วมกับภาครัฐ

3.2.5) การสร้างสังคมที่ปราศจากขยะและสิ่งปฏิกูล (Zero Waste) หมายถึง การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการสะสมของขยะและสิ่งปฏิกูลที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและต่อสังคมโดยรวมของประเทศ

3.3) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาในการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน รวมทั้งระดับหน่วยงานภาครัฐ ทั้งในกิจกรรมการพัฒนาและกิจกรรมบริหารประเทศบนพื้นฐานของ “ทางสายกลาง” ทั้งนี้ การทำงานของภาครัฐตามองค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไขนั้น ควรดำเนินการ ดังนี้

3.3.1) ความพอประมาณ หมายถึง การดำเนินการของภาครัฐโดยยึดหลักความพอดี ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้สามารถทำงานอย่างเต็มที่เพื่อประโยชน์สูงสุดของงานราชการ

3.3.2) ความมีเหตุผล หมายถึง การดำเนินงานโดยศึกษาข้อมูลและวางแผนอย่างรอบคอบบนพื้นฐานของเหตุผล ไม่ใช่ดุลพินิจและความโลภส่วนตัวในการทำงาน รวมทั้งจัดบริการสาธารณะที่มีคุณภาพให้แก่ประชาชน และมีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการทำงานครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

3.3.3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การสร้างความเข้มแข็งในองค์กรโดยใช้ระบบการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งผู้บริหารควรยอมรับและตระหนักถึงความหลากหลายของบุคลากรในองค์กร และบริหารจัดการความหลากหลายนั้นให้มีประสิทธิภาพและทำให้ผลงานในภาพรวมขององค์กรประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ ควรบริหารความเสี่ยงอย่างจริงจังและเข้มงวด รวมทั้งติดตามประเมินผลงานและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

3.3.4) เงื่อนไขด้านความรู้ หมายถึง การดำเนินการของภาครัฐที่ต้องส่งเสริมให้บุคลากรใช้ความรู้ในการทำงานเพื่อให้ผลงานที่เกิดขึ้นมีความน่าเชื่อถือ ทั้งนี้ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ของบุคลากรในลักษณะต่าง ๆ เช่น การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม รวมทั้งส่งเสริมให้มีการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลขององค์กรและข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกองค์กร เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรเหล่านั้น มีความรู้เป็นอาวุธ แบบ รู้เขา รู้เรา และทำงานแบบพอเพียงแต่ทันโลก

3.3.5) เงื่อนไขด้านคุณธรรม หมายถึง การดำเนินการของภาครัฐต้องยึดหลักธรรมาภิบาล โดยเสริมสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงาน บริหารคน และบริหารงบประมาณที่โปร่งใสเป็นธรรม และซื่อสัตย์

ทั้งนี้ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหน่วยงานภาครัฐบนพื้นฐานของทางสายกลาง ตามองค์ประกอบ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่เกิดประโยชน์สุข สมดุล มั่นคง และยั่งยืน

วันที่ 11 มีนาคม 2563

3.2.4 การบรรยาย เรื่องประสบการณ์นักบริหารและคุณลักษณะที่ดี มีจิตบริการของข้าราชการไทย ยุคใหม่ ใส่สะอาด โดยพลตำรวจเอกอดุลย์ แสงสิงแก้ว สรุปลได้ ดังนี้

1) ภาวะผู้นำ (Leadership) กับความมั่นคงขององค์กร

ตัวอย่างภาวะผู้นำ 2 แบบ ที่สัมพันธ์กับความมั่นคงขององค์กร มีดังนี้

1.1) ผู้นำแบบโจโจ ตัวละครดังกล่าว เป็นแม่ทัพที่มีกำลังทหารเพียง 70,000 นาย อย่างไรก็ตาม โจโจเป็นตัวอย่างของคนที่มีภาวะผู้นำในแบบที่พึงประสงค์ กล่าวคือ โจโจ มีภาวะผู้นำที่เข้มงวด มีวินัยในการฝึกทหารเพื่อสร้างความพร้อมของทหารในกองทัพ รวมทั้งมีประสบการณ์ในการสู้รบและมีการวางแผนการสู้รบอย่างชัดเจน

1.2) ผู้นำแบบอ้วนเสี้ยว ตัวละครดังกล่าว เป็นแม่ทัพที่มีกำลังทหารมากถึง 700,000 นาย โดยอ้วนเสี้ยว เป็นตัวอย่างของคนที่มีภาวะผู้นำในแบบที่นำมาซึ่งความไม่มีเสถียรภาพของ กองทัพ เนื่องจากเป็นผู้นำที่ความคิดไม่หนักแน่น มีความคิดที่แปรปรวนง่าย ขาดประสบการณ์ในการสู้รบ ไม่ใส่ใจ และไม่เคร่งครัดกับการฝึกวินัยทหาร รวมทั้งไม่มีการวางแผนการสู้รบ

1.3) ลักษณะของภาวะผู้นำทั้ง 2 แบบข้างต้น สามารถสะท้อนให้เห็นถึง “ระดับความมั่นคง” ขององค์กรได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ การเป็นผู้นำองค์กรในแบบของโจโฉ ย่อมทำให้บุคลากร มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานด้วยความมั่นใจในการตัดสินใจของผู้นำ ส่วนการเป็นผู้นำแบบอ้วนเสี้ยว นั้น ย่อมทำให้องค์กรมีความเสี่ยงต่อการล้มสลายและความเสียหายในระยะยาว ซึ่งบุคลากรที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชาของผู้นำแบบอ้วนเสี้ยว ย่อมไม่มีความมั่นใจในสวัสดิภาพการทำงานของตนเอง

2) การพัฒนาตนเองกับความก้าวหน้าในอาชีพราชการ

2.1) ความสำคัญของการพัฒนาตนเอง

คำว่า **ความเก่ง** ย่อมมิได้เกิดจากพรสวรรค์เป็นหลัก ในทางตรงกันข้าม ความเก่ง ย่อมเกิดจากความพยายามและความตั้งใจในการฝึกฝนและพัฒนาความรู้ ความสามารถ และ ทักษะ ที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเมื่อผ่านการทดสอบและการพิจารณาจากผู้บังคับบัญชาในระดับที่สูงขึ้นไป ผลของการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องย่อมเกิดขึ้น ทั้งนี้ ตัวอย่างของการพัฒนาตนเองในงานตำรวจ เช่น หลักการทำงานของกำลังพลในช่วง 5 ปี ที่ข้าราชการตำรวจต้องฝ่าฟัน 3 ด้าน คือ การเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น การเปลี่ยนหมุนเวียนงาน และการฝึกอบรม ซึ่งหากข้าราชการตำรวจไม่มีการฝึก 3 ด้านนี้ ก็ถือว่าเป็นผู้ไร้ค่า (Deadwood) ในองค์กร ดังนั้น ข้าราชการทุกคน ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเองเพื่อให้ตนเองมีความก้าวหน้าในอาชีพราชการ

2.2) ประเภทของคนในองค์กรกับการพัฒนาตนเอง

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะในหน่วยงานราชการนั้น มักประกอบด้วย คน 4 ประเภท คือ นักคิด นักวิชาการ นักรบ และนักบริหาร ซึ่งมีข้อดีและข้อควรปรับปรุงที่แตกต่างกัน และเมื่อประเมินตนเองแล้วพบว่า ตนเองเป็นคนประเภทใด ก็จะสามารถนำข้อดีและข้อควรปรับปรุงที่ค้นพบได้นั้น มาเป็นทางเลือกเพื่อการพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ข้อดีและข้อควรปรับปรุงของคนแต่ละประเภท สรุปได้ดังนี้ (1) นักคิด มักมีความถนัดในการใช้ความคิด แต่อาจไม่ถนัดในการพูดและการลงมือปฏิบัติเท่าที่ควร (2) นักวิชาการ มักมีความถนัดด้านการใช้ความคิดและการพูด แต่อาจไม่ถนัดด้านการลงมือปฏิบัติเท่าที่ควร (3) นักรบ มักมีความถนัดด้านการใช้ความคิดและการลงมือปฏิบัติ แต่อาจไม่ถนัดด้านการพูดเท่าที่ควร และ (4) นักบริหาร หากเป็นผู้บริหารที่มีความสามารถ ก็มักจะมีคุณสมบัติทั้งด้านการใช้ความคิด การลงมือปฏิบัติ และการพูด ดังนั้น ผู้บริหารที่มีความสามารถจึงควรทำงานอย่างมีหลักการโดยศึกษาข้อมูลจากงานวิจัย หรือเอกสารวิชาการที่เชื่อถือได้ ต้องสนใจความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เปิดโลกทัศน์เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ที่ทันต่อเหตุการณ์ มีความเพียรในการฝึกฝนตนเองและใฝ่หาความรู้ รวมทั้งเปิดใจยอมรับว่าความสำเร็จสามารถเกิดได้จากจุดเล็กๆ จึงไม่ควรมองข้ามภารกิจที่ดูเหมือนเป็นเรื่องเล็กน้อย เพราะอาจเป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจที่สร้างผลกระทบที่ยิ่งใหญ่ได้

2.3) การพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้นำและผู้บริหารที่มีความสามารถ

จากที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ที่ระบุว่า ผู้บริหารที่มีความสามารถนั้น มักจะมีความถนัดทั้งด้านการใช้ความคิด การลงมือปฏิบัติ และการพูด ทั้งนี้ หากต้องการฝึกฝนตนเองเพิ่มเติม ควรพิจารณาแนวทางการพัฒนาตนเองในประเด็นต่างๆ ดังนี้

2.3.1) การสร้างแรงบันดาลใจในการทำงาน เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนให้มีความสนใจในการทำงานสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

2.3.2) การมีตัวแบบในใจ เช่น การแสวงหาคนต้นแบบที่เป็นตัวอย่างในการทำงานแบบอุทิศตนเพื่อส่วนรวมด้วยความโปร่งใส เป็นต้น

2.3.3) การศึกษาเรียนรู้จากความสำเร็จและความล้มเหลว และการยอมรับข้อผิดพลาดเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง เพื่อให้ตนเองมี “ข้อมูลสำคัญ” ในการปรับปรุงข้อบกพร่องและพัฒนาตนเองในส่วนที่เป็นข้อดีให้มีความก้าวหน้ามากขึ้นต่อไป

2.3.4) การฝึกฝนทำงานซ้ำๆ เพื่อทำให้เกิดทักษะและความชำนาญในงานที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดน้อยลงหรืออาจไม่เกิดข้อผิดพลาดเลย ซึ่งจะนำไปสู่การทำงานที่มีคุณภาพมากขึ้น

2.3.5) การเริ่มต้นสร้างความสำเร็จจากภารกิจเล็กน้อยเพื่อเป็นการทำงานที่อุดช่องว่างขนาดเล็ก เพื่อให้พื้นที่ส่วนใหญ่มีความสมบูรณ์มากขึ้น

2.3.6) การฝึกฝนและการทำงานอย่างมีความสุขในลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้การทำงานสำเร็จอย่างราบรื่น

3) ปรัชญาและปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อพัฒนาประเทศมีดังนี้

3.1) ปรัชญาที่เป็นประโยชน์ต่อภารกิจการพัฒนาประเทศ

3.1.1) ปรัชญาของขงจื้อ ระบุว่า ประเทศชาติที่เข้มแข็งและยิ่งใหญ่ ต้องประกอบด้วยปัจจัย 3 ด้าน คือ กองทัพที่เข้มแข็ง อาหารและน้ำที่อุดมสมบูรณ์ และความเชื่อมั่นและไว้วางใจจากประชาชน นอกจากนี้ ปรัชญาของซุนวู ระบุว่า ผู้นำกองทัพต้องมีคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ เน้นความสามัคคี รู้จักการใช้กำลังที่ถูกต้อง และมีความสามารถพลิกแพลง

3.1.2) ปรัชญาการทำงานของผู้นำหน่วย กรณีประเทศไทย ได้ระบุไว้ในจริยธรรมพื้นฐานของผู้นำหน่วย ประกอบด้วย ความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ และเสียสละ

3.2) ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อพัฒนาประเทศ

3.2.1) การศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

3.2.2) การกำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน และเป้าหมายที่ชัดเจน

3.2.3) การจัดองค์กรเพื่อรองรับภารกิจที่ต้องดำเนินการ

3.2.4) การบูรณาการงานที่เกี่ยวข้องรวมไว้ด้วยกัน

3.2.5) การกำหนดลำดับขั้นตอนการทำงานอย่างชัดเจน

3.2.6) การเริ่มดำเนินการจากภารกิจเล็กๆ และมุ่งไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

3.2.7) การติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

3.2.8) การใช้หลักธรรมาภิบาลในการทำงาน

3.2.5 การอภิปรายเรื่อง ความเป็นมาโครงการจิตอาสาพระราชทาน โดยนางสาวโซโนรส มูลสภา นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ และนายพนพร วงศ์วิวัฒน์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สศช. สรุปได้ ดังนี้

1) พระราชดำริและแนวทางการพัฒนาประเทศในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9)

1.1) พระราชดำริและแนวทางการพัฒนาประเทศ ตามพระราชดำรัสในพระมหากษัตริย์ทุกๆ พระองค์นับเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนน้อมนำไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและกิจกรรมต่างๆ รวมถึงงานสาธารณประโยชน์หรืองานจิตอาสา

1.2) พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช รัชกาลที่ 9 ทรงเคยมีพระราชดำรัสเตือนให้ประชาชนคนไทยเตรียมความพร้อมในการเผชิญกับวิกฤตการณ์ต่างๆ ได้แก่ 2.1) วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ (Economic Crisis) ที่เรียกว่าเป็นภาวะข้าวยากหมากแพง เนื่องจากราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้น ในขณะที่รายได้ของประชาชนลดลง ทำให้ไม่สามารถใช้เงินเพื่อจับจ่ายใช้สอยสินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตได้มากนัก 2.2) วิกฤตการณ์ทางการเมือง (Political Crisis) ที่เกิดจากความขัดแย้งทางความคิด 2.3) วิกฤตการณ์ทางสังคม (Social Crisis) ที่เกิดจากความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ ด้านการเข้าถึงสวัสดิการจากรัฐและด้านอื่นๆ ที่ทำให้ประชาชนที่อยู่ในฐานะที่มีต้นทุนชีวิตน้อยกว่า เกิดความทุกข์ 2.4) วิกฤตการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Crisis) เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายมากขึ้นตามความต้องการในการระดมทรัพยากรเพื่อการลงทุน จึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพของสิ่งแวดล้อมและย้อนกลับมาส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในประเทศ 2.5) วิกฤตการณ์โรคระบาด (Epidemic Crisis) มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น ผลจากความไม่สมดุลทางชีวภาพในทรัพยากรธรรมชาติ การเคลื่อนย้ายของคนและสิ่งมีชีวิตต่างๆ ในระหว่างเกิดภัยพิบัติประเภทต่างๆ ระบบการจัดการด้านสาธารณสุข ไม่ทันต่อสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคระบาด เป็นต้น จึงส่งผลให้เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อโรคอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ วิกฤตการณ์ทั้ง 5 ด้านนี้ เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ ดังนั้น ประเทศไทยควรเร่งหา “ทางรอด” เพื่อให้ประชาชนคนไทยสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป ซึ่งหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิธีการที่ทำให้ประชาชนคนไทยมีทางรอดได้อย่างยั่งยืน

1.3) ศาสตร์พระราชา ทางรอดของประเทศไทยและโลก ศาสตร์พระราชา คือ ศาสตร์แห่งการจัดการและอนุรักษ์ดิน น้ำ ป่า ที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงศึกษา คิดค้นและวิจัยและทรงได้พระราชทานให้กับปวงชนชาวไทย เพื่อใช้ในการจัดการลุ่มน้ำ ตั้งแต่ ต้นน้ำ กลางน้ำสู่ปลายน้ำ จากพื้นที่ภูเขาสู่พื้นที่ลุ่มน้ำ เมื่อนำองค์ความรู้นี้มาปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่จะนำไปสู่การพึ่งพาตนเองและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.4) การสืบสานศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นกระบวนการนำศาสตร์พระราชามาไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผล โดยการน้อมนำหลักการทรงงานแห่งพระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ 9 ครอบคลุมงานการพัฒนาทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม สู่การลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างมั่นคง ยั่งยืน หรือเรียกว่าเป็นการเดินตามรอยเท้าพ่อในการปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยที่ประชาชนและทุกภาคส่วนสามารถเรียนรู้และน้อมนำหลักการทรงงานไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและทำงาน นำสู่การพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ รวมถึงการน้อมนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน หน้าที่ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมด้วย

2) โครงการจิตอาสา ทำความดีด้วยหัวใจ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 10)

2.1) พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นครองราชย์เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2559

2.2) พระปฐมบรมราชโองการพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2562 ความว่า **เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป** และเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2562 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ทรงพระมหามาลาประทับพระที่นั่งราชนาคบุธานทองเสด็จพระราชดำเนินเลียบพระนคร โดยกระบวนพยุหยาตราทางสถลมารคตามโบราณราชประเพณี เนื่องในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

2.3) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ทรงได้พระราชทานจัดตั้ง **โครงการหน่วยพระราชทานและประชาชนจิตอาสา “เราทำความ ดี ด้วยหัวใจ”** โดยมีพระราชปณิธานเกี่ยวกับการสืบสาน รักษา ต่อยอด / พระราโชบาย = การทำเป็นตัวอย่าง ทำจากเล็กไปใหญ่ ดูแลบ้านตนเองก่อน แล้วค่อยพัฒนาไปสู่ส่วนรวม

2.4) คำว่า จิตอาสา ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของ “จิตอาสา” ดังนี้ “จิต” เป็นคำนาม หมายถึง ใจ สิ่งที่มีหน้าที่รู้ คิดและนึก “อาสา” เป็นคำกริยา หมายถึง เสนอตัวเข้ารับทำ ดังนั้น กล่าวโดยสรุป “จิตอาสา” คือ ใจที่อยากเข้าไปช่วย เข้ารับทำ

2.5) โครงการจิตอาสาพระราชทานนั้น ทุกท่านผู้สนใจสามารถสมัครเข้าร่วมได้ที่ application ประชาชนจิตอาสา

2.6) ผู้ที่สมัครแล้ว จะได้รับสิ่งของพระราชทานจากพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ได้แก่ หมวกพระราชทาน บัตรประจำตัวพระราชทาน และ ผ้าพันคอพระราชทาน รวมทั้ง กระปุกออมสินพระราชทาน (สำหรับผู้ที่ไม่เกิน 18 ปี)

2.7) โครงการจิตอาสาพระราชทาน มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีความสุข และใช้หลักการ เข้าใจ-เข้าถึง-พัฒนา กล่าวคือ เมื่อเราเข้าใจเขาแล้ว เราจะต้องทำอะไรให้เขาเข้าใจเราด้วย เมื่อเราเข้าถึงเขาแล้ว เราจะต้องทำอะไรให้เขาเข้าถึงเราด้วย และเมื่อต่างเข้าใจและเข้าถึงกันและกันแล้ว ก็จะสามารถนำไปสู่การพัฒนาในขั้นต่อไปได้

2.8) ประเภทของจิตอาสาภายใต้โครงการจิตอาสาพระราชทาน ประกอบด้วย

2.8.1) จิตอาสาพัฒนา กิจกรรมจิตอาสาพระราชทานมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของแต่ละชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการดำรงชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพ รวมทั้งการสาธารณสุข

2.8.2) จิตอาสาเฉพาะกิจ กิจกรรมจิตอาสาพระราชทานมีวัตถุประสงค์ให้ปฏิบัติในงานพิธีหรือการรับเสด็จในโอกาสต่างๆ ซึ่งเป็นการใช้กำลังพลจิตอาสาปฏิบัติร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มาร่วมงาน รวมทั้งการเตรียมการ การเตรียมสถานที่และการฟื้นฟูสถานที่ ภายหลังการปฏิบัติในพระราชพิธีและการเสด็จฯ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2.8.3) จิตอาสาภัยพิบัติ กิจกรรมจิตอาสาพระราชทานมีวัตถุประสงค์เพื่อเฝ้าตรวจและเตรียมการรองรับภัยพิบัติทั้งที่เกิดจากธรรมชาติและที่เกิดจากสาเหตุอื่นที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่โดยรวม และการช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนจากภัยพิบัติต่างๆ เช่น อุทกภัย วาตภัย และอัคคีภัย เป็นต้น

2.9) แนวทางพระราชทานในเรื่องจิตอาสาภัยพิบัติ มีดังนี้

2.9.1) ให้ติดตามและฟื้นฟูการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยอย่างต่อเนื่องและให้นำกรณีตัวอย่าง (Case Studies) มาทำแผนปฏิบัติการต่อไป

2.9.2) ให้นำขั้นการสั่งการ เมื่อครั้งช่วยเหลือทีมหมูป่าที่ถ้ำหลวงนางนอน มาใช้ประโยชน์ โดยกำลังของจิตอาสาที่ร่วมปฏิบัติในแต่ละสถานการณ์ สิ่งสำคัญ คือ ต้องเข้าใจสถานการณ์หรือภัยคุกคามที่เผชิญอยู่

3) พระราชดำรัสพระราชทานในพิธีสวนสนามถวายสัตย์ปฏิญาณของทหาร ตำรวจ เนื่องในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช 2562 เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2563 ความตอนหนึ่งว่า

“...ประเทศชาติจะเป็นปึกแผ่นมั่นคงได้ ก็ด้วยคนไทยทุกหมู่เหล่าพร้อมเพรียงกัน ปฏิบัติหน้าที่ของตน โดยมีอุดมคติและจุดมุ่งหมายอย่างเดียวกัน คือ “ประโยชน์สุขของทุกคนในชาติ”...”

3.2.6 การศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ศึกษาประชาธิปไตย สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

1) การเยี่ยมชมและศึกษาดูงานศูนย์ศึกษาประชาธิปไตย สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (สำนักงาน ก.ก.ต.) เป็นการศึกษาดูงานทั้งหมด 5 ห้องการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1.1) ห้องประวัติความเป็นมา โดยมีรายละเอียดความเป็นมาของศูนย์ศึกษาประชาธิปไตย การดำเนินการ ข้อมูลและเนื้อหาในการศึกษาดูงาน และสิ่งที่ผู้ศึกษาดูงานจะได้รับจากการดูงาน

1.2) ห้องภาพยนตร์ เป็นการรับชมภาพยนตร์ 4 มิติ ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องราวของประวัติศาสตร์ พัฒนาการ และกระบวนการประชาธิปไตยในประเทศไทย

1.3) ห้องเรียนรู้ 4 สี ได้แก่ 1.3.1) ห้องสีเหลือง เป็นการแสดงนิทรรศการการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยและความหมายของอำนาจอธิปไตย 1.3.2) ห้องสีแดง เป็นการนิทรรศการการเรียนรู้เกี่ยวกับพรรคการเมืองต่างๆ ในประเทศไทย 1.3.3) ห้องสีเขียว เป็นการแสดงนิทรรศการการเรียนรู้ในเรื่องของหลักการและความหมายของการเลือกตั้ง และ 1.3.4) ห้องสีฟ้า เป็นการแสดงนิทรรศการการเรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

1.4) ห้องจำลองการเลือกตั้ง ให้ความรู้ สร้างความเข้าใจแก่ผู้ศึกษาดูงาน ในประเด็นของสำคัญของการเลือกตั้ง กระบวนการ กลไกการเลือกตั้ง อุปกรณ์ที่ใช้ในการเลือกตั้งต่างๆ รวมไปถึงสถานการณ์จำลองในการลงสมัครเข้ารับการเลือกตั้งและการหาเสียง

1.5) ห้องจำลองรัฐสภา เป็นการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการประชุมของ สภาผู้แทนราษฎร โดยผ่านสถานการณ์จำลองในการประชุมแถลงนโยบายต่อรัฐสภา การอภิปรายไม่ไว้วางใจ รัฐบาล ตามกระบวนการของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

3.2.7 คำกล่าวปิดการจัดกิจกรรมที่ กทม. โดยศาสตราจารย์สนธิ อักษรแก้ว ประธาน สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1) นับเป็นโชคดีของข้าราชการและบุคลากรใหม่ของ สศช. ที่ได้มีโอกาสทำงานเพื่อประเทศชาติร่วมกัน งานที่ สศช. เป็นงานราชการที่เป็นเหมือนคลังสมองของประเทศ โครงการต่างๆ ที่เป็นโครงการใหญ่หรือมีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้างล้วนต้องผ่านความเห็นหรือการพิจารณาจาก สศช. ดังนั้น การปฏิบัติงานที่ สศช. จึงถือว่าเป็นงานสำคัญ เป็นงานในระดับนโยบายที่มีผลต่อคนจำนวนมาก

2) ข้าราชการและบุคลากร สศช. ที่เข้ามาปฏิบัติงานที่ สศช. และเป็นส่วนหนึ่งของ สศช. จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาหาความรู้ โดยเฉพาะข้อมูลพื้นฐานของ สศช. เช่น พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2561 องค์กรประกอบคณะกรรมการบริหาร คณะผู้บริหารองค์กร อำนาจหน้าที่ โครงสร้างของ สศช. เป็นต้น

3) โลกปัจจุบันและในอนาคตอยู่ท่ามกลางกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สศช. ได้มีการกิจสำคัญประการหนึ่ง คือ การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นกรอบวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ 20 ปี ดังนั้น ข้าราชการและบุคลากรของ สศช. จึงจำเป็นต้องหมั่นพัฒนาตนเอง นอกจากการเฝ้าหาความรู้ ข้อมูลข้างต้นแล้ว ข้าราชการและบุคลากรของ สศช. ควรต้องยึด **ธรรม 3 ประการเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและปฏิบัติตน ได้แก่ ธรรมประการแรก ได้แก่ ธรรมชาติ** คือ เข้าใจถึงความเป็นไปของสรรพสิ่ง ระบบนิเวศวิทยา การพึ่งพาอาศัยกันและกัน การเกี่ยวพันและเชื่อมโยงกัน การแบ่งปัน **ธรรมประการที่สอง ได้แก่ ธรรมดา** คือ เข้าใจว่า ทุกสิ่งทุกอย่างแตกต่างกัน ไม่มีอะไรเหมือนกันโดยสิ้นเชิง ดังนั้น ในการดำเนินชีวิต และปฏิบัติงานให้มีความสุข ปกติ ต้องยึดหลักธรรมดา เรียบง่าย พออยู่พอกินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง **และธรรมประการที่สาม ได้แก่ ธรรมาภิบาล** คือ การปฏิบัติงานโดยมีองค์กรประกอบธรรมาภิบาล โดยเฉพาะในเรื่องคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ต้องตระหนักและยึดถือให้มั่นเป็นพื้นฐาน ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและประโยชน์สาธารณะ

4) การงานสาธารณะจะสำเร็จได้ ทุกฝ่ายต้องร่วมมือร่วมใจกัน ข้าราชการและบุคลากรทุกระดับถือเป็นฟันเฟืองที่สำคัญในการขับเคลื่อนและมีส่วนร่วมในการผลักดันงานของ สศช. ให้บรรลุผลสำเร็จ และเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมได้ เป็นข้าราชการและบุคลากรที่ดี รักษาดีและซื่อสัตย์สุจริตรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ของประเทศชาติเหนือประโยชน์ส่วนตน

5) ข้าราชการและบุคลากร สศช. ทุกคน ถือเป็นผู้แทนและผู้สะท้อนภาพลักษณ์ขององค์กร จึงต้องปฏิบัติตนให้ดี ให้ สศช. เป็นองค์กรที่น่าเชื่อถือ ประชาชนไว้วางใจ และเป็นที่พึ่งของประชาชนได้ เชื่อมั่น ยึดมั่นในกฎระเบียบและประโยชน์ส่วนรวม เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในภาคส่วนต่างๆ ในการปฏิบัติงาน เช่น ในกระบวนการทำแผน โครงการต่างๆ ต้องยึดความต้องการและประโยชน์ของประชาชนเป็นตัวตั้ง รวมทั้งต้องมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งเป็นวัฒนธรรม ข้อดีและนิสัยที่ดีของคนไทย ที่ทำให้ประเทศอยู่รอดพ้นวิกฤตมาได้จนถึงปัจจุบัน

6) ศาสตราจารย์สนธิ อยากรเห็นและมุ่งพัฒนา สศช. ให้เป็นองค์กรที่มีลักษณะ 4 ประการ ได้แก่ **ประการแรกคือ เป็นสถาบันแห่งการสร้างสรรค์ (Creative Office)** ต้องหมั่นศึกษาหาความรู้และเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว **ประการที่สอง คือ เป็นสถาบันที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Office)** สะอาดทั้งทางกายภาพและบุคลากร สศช. มีจิตใจที่สะอาด มีความสุขใจในการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม **ประการที่สาม คือ เป็นสถาบันที่มีความเป็นธรรมาภิบาล (Governance Office)** ข้าราชการและบุคลากรยึดธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการมีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดประโยชน์ส่วนรวม รับผิดชอบต่อสังคม และ **ประการที่สี่ คือ เป็นสถาบันที่มีความเป็นสากล (International Office)** คือ มีการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานเทียบเท่าระดับสากล มีความเป็นสากล

7) สุดท้ายนี้ขอให้ข้าราชการและบุคลากร สศช. ทุกท่าน ประสบแต่ความสุข ความเจริญและนำความรู้ ข้อคิดที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมและประโยชน์ประชาชน ช่วยกันขับเคลื่อนงานของ สศช. ให้เป็นองค์กรที่มีคุณธรรม ใสสะอาด และเป็นที่พึ่งของประชาชนได้ในยุคปัจจุบันท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรอบด้าน

4. ผลการประเมินการฝึกอบรม

ศปท. ได้สรุปการประเมินผลการจัดหลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรด้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC) กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งรวบรวมและประมวลผลจากความคิดเห็นผู้เข้าร่วมเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละวัน สรุปสาระได้ดังนี้

4.1 การบรรยายเรื่องความหมายและหน้าที่ของราชการ กรอบกฎหมาย / แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมข้าราชการ โดย ศาสตราจารย์พิเศษ ธงทอง จันทรางศุ รวบรวมและประมวลผลความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 79 คน จากจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 93 คน คิดเป็นร้อยละ 84.95 ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ซึ่งสามารถสรุปสาระได้ ดังนี้

4.1.1 การประเมินผลในภาพรวม อยู่ในระดับพอใจมาก ที่ระดับร้อยละ 90.63

4.1.2 ประโยชน์ของเนื้อหาที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการฯ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ได้รับสาระเรื่องแนวทางการปฏิบัติตนเป็นข้าราชการที่ดี นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตและการทำงานได้ และได้เรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ตรงจากวิทยากรเกี่ยวกับการเป็นข้าราชการที่ดี ทำให้สามารถมีแนวทางนำไปใช้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานทั้งในชีวิตประจำวันและอนาคตต่อไปได้

4.1.3 วิทยากรของหลักสูตรมีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีมาก วิทยากรมีบุคลิกที่ดีมาก มีวิธีการบรรยายที่น่าสนใจ และถ่ายทอดประสบการณ์จริงจากตัวของท่าน แต่งทั้งนี้และทั้งนั้น น่าจะมีเอกสารหรือคลิปประกอบการบรรยาย

4.1.4 ความคุ้มค่าต่อองค์กร การจัดการอบรมหลักสูตรนี้มีความคุ้มค่าต่อองค์กรในระดับดีมาก

4.1.5 การจัดกิจกรรมหรือการอบรมในหัวข้ออื่นๆ ได้แก่ การบรรยายจากผู้มีประสบการณ์ เช่น ผู้นำที่เป็นต้นแบบ ผู้ที่ปฏิบัติงานในโครงการหลวง กรณีศึกษาต้นแบบข้าราชการหรือบุคคลที่น่าปรารถนาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ การดำเนินชีวิตอย่างยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับกรณีศึกษาการทุจริตในหน่วยงานราชการ

4.1.6 ระดับความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม เปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วม

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ก่อนอบรม (คน)	0	0	3	7	12	18	21	14	2	2	0	79	4.65	46.46
หลังอบรม (คน)	20	37	14	5	2	1	0	0	0	0	0	79	8.82	88.23
เพิ่มขึ้น / ลดลง	เพิ่มขึ้น												4.18	41.77

4.1.7 การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ท่านจะนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้	25	40	6	5	9	0	0	0	0	0	0	79	9.00	90.00

4.1.8 ความเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควร ปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
• เนื้อหาการอบรมในภาพรวมตรงกับเรื่องที่ระบุไว้	54	23	2	0	-	79	3.66	91.46
• ระยะเวลาที่ใช้ในกิจกรรม	48	31	0	0	-	79	3.61	90.19
• เอกสาร/สื่อที่ใช้ในกิจกรรม	40	27	8	4	-	79	3.30	82.59
• สถานที่ในการจัดกิจกรรม	51	24	2	2	ขาด Lecture table	79	3.57	89.24
• อาหารว่าง	53	24	2	0	น้ำล้นจี่ ทำให้ ร้อนใน	79	3.65	91.14
• การประสานงานของเจ้าหน้าที่	55	24	0	0	-	79	3.70	92.41
• วิทยากรบรรยาย : ศาสตราจารย์พิเศษ ธงทอง จันทรางศุ					น่าจะ มี เอกสาร หรือคลิป ประกอบ การ บรรยาย			
○ วิธีการบรรยาย	46	31	1	1		79	3.54	88.61
○ สื่อการสอน	38	26	12	3		79	3.25	81.33
○ บุคลิกลักษณะ	44	34	0	1		79	3.53	88.29
• อาหารกลางวัน (ถ้ามี)	40	29	5	1	อาหาร มันเกินไป	79	3.44	86.00

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควร ปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
● ความคุ้มค่าในการจัดกิจกรรม (300 บาท/คน)	44	32	2	1	-	79	3.51	87.66

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย 21% – 40% = ควรปรับปรุง
ค่าเฉลี่ย 41% – 60% = พอใช้

ค่าเฉลี่ย 61% – 80% = ดี
ค่าเฉลี่ย 81% – 100% = ดีมาก

ความคิดเห็น	ควร		ไม่ควร		จำนวน (คน)	
● ท่านคิดว่าควรส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประเด็นนี้อีกหรือไม่ (คิดเป็นร้อยละ)	79 (100.00%)		0 (0.00%)		79 (100.00%)	
● ท่านคิดว่ากิจกรรมนี้เหมาะสมกับใครบ้าง	ทุกคน ใน สศช.	ผู้บริหาร	ข้าราชการ	พนักงาน ราชการ	ลูกจ้าง ประจำ	ทั้งหมด (คน)
	75 (94.94 %)	11 (13.92 %)	1 (1.27 %)	1 (1.27 %)	1 (1.27 %)	79 (100.00 %)
● ท่านมีความประสงค์เข้าร่วมการบรรยายภายใต้หลักสูตรนี้อีกหรือไม่ (หากท่านตอบไม่ประสงค์ กรุณาให้เหตุผล)	ประสงค์ 79 คน (100.00 %)			ไม่ประสงค์ 0 คน (0.00%)		
	-					

4.1.9 ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ ศปท. เผยแพร่อย่างน้อยเพียงใด

รู้	72 (91.14%)	Email (All Users)	67 คน
		หนังสือเวียน	40 คน
		โปสเตอร์ในลิฟต์	28 คน
		จอ LCD	5 คน
		NESDC Group Line	5 คน
		เว็บไซต์ ศปท.	4 คน
ไม่รู้	7 (8.86%)	-	

4.1.10 สิ่งที่ท่านประทับใจที่สุดในการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็น	ความคิดเห็น
● ความรู้ที่ได้รับ	- เนื้อหาและวิทยากรเล่าจากประสบการณ์ตรง
● วิทยากร	- มุมมองและองค์ความรู้ของวิทยากร - วิทยากรมีความรู้ดีมาก พูดฟังง่าย ไม่น่าเบื่อ ได้รับความรู้เป็นอย่างดี - มีวิธีการบรรยายที่เข้าใจง่าย เป็นกันเองและนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้จริง

ประเด็น	ความคิดเห็น
● ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	- ได้รับทราบแนวทางการปฏิบัติตนเป็นข้าราชการที่ดี นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงานได้ - การได้เรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ตรงของวิทยากร การเป็นข้าราชการที่ดีซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานทั้งในชีวิตประจำวันและในอนาคต

4.1.11 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ประเด็น	ความคิดเห็น
● การดำเนินงานในระยะต่อไป	- ควรจัดหลักสูตรแบบนี้เป็นระยะๆ และควรกำหนดให้ข้าราชการใหม่ได้เข้ารับการอบรมทุกคน โดยควรถือเป็นหลักสูตรประจำสำหรับข้าราชการใหม่ - อาหารกลางวันควรเน้นเพื่อสุขภาพ อาหารกลางวันเค็มมาก เนื้อหมูแข็งมาก

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 5 คะแนน	ดี 4 คะแนน	ปานกลาง 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควรปรับปรุง 1 คะแนน	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
4.1.12 โดยภาพรวมท่านพอใจกับกิจกรรมนี้มากน้อยเพียงใด	47	29	2	0	1	79	4.53	90.63

4.2 การบรรยายเรื่องการน้อมนำพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสสู่การปฏิบัติหน้าที่เป็นข้าราชการที่ดี โดย นายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง รวบรวมและประมวลความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 78 คน จากจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 93 คน คิดเป็นร้อยละ 83.87 ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ซึ่งสามารถสรุปสาระได้ ดังนี้

4.2.1 การประเมินผลในภาพรวม อยู่ในระดับพอใจมาก ที่ระดับร้อยละ 95.64

4.2.2 วิทยากรของหลักสูตรมีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีมาก วิทยากรมีบุคลิกที่ดีมาก มีวิธีการบรรยายและสื่อการสอนที่น่าสนใจ มีประสบการณ์มากและถ่ายทอดออกมาได้ดีมากจากประสบการณ์โดยตรง

4.2.3 ความคุ้มค่าต่อองค์กร การจัดการอบรมหลักสูตรนี้มีความคุ้มค่าต่อองค์กรในระดับดีมาก

4.2.4 การจัดกิจกรรมหรือการอบรมในหัวข้ออื่นๆ ได้แก่ โครงการตามแนวพระราชดำรินรัชกาลที่ 9 และ รัชกาลที่ 10 การบรรยายจากผู้มีประสบการณ์ ยอมรับฟังประสบการณ์ของนายณรงค์ศักดิ์ เมื่อครั้งปฏิบัติหน้าที่ที่ถ้ำหลวง หรือแนวทางการจัดการกับโรคระบาดในจังหวัดลำปาง ณ ปัจจุบัน รวมทั้งอยากให้เชิญข้าราชการหรือบุคลากรต้นแบบในภาคส่วนอื่นๆ ในบรรยายให้ทุกท่านใน สศช. ทั้งผู้บริหารและประชาคม สศช. ฟังและนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ

4.2.5 ระดับความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม เปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วม

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ก่อนอบรม (คน)	1	1	1	3	13	18	22	12	5	2	0	78	4.51	45.13
หลังอบรม (คน)	16	39	21	2	0	0	0	0	0	0	0	78	8.88	88.85
เพิ่มขึ้น / ลดลง	เพิ่มขึ้น												4.37	43.72

4.2.6 การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ท่านจะนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้	25	41	9	3	0	0	0	0	0	0	0	78	9.13	91.35

4.2.7 ความเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควรปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
• เนื้อหาการอบรมในภาพรวมตรงกับเรื่องที่ระบุไว้	51	27	0	0	-	78	3.65	91.35
• ระยะเวลาที่ใช้ในกิจกรรม	47	29	1	1	เวลาน้อยไป อยากให้จัด กิจกรรมทั้ง วันไม่ใช่แค่ 2-3 ชม.	78	3.56	89.10
• เอกสาร/สื่อที่ใช้ในกิจกรรม	52	26	0	0	-	78	3.67	91.67
• สถานที่ในการจัดกิจกรรม	53	22	1	2	ขาด Lecture table	78	3.62	90.38
• อาหารว่าง	55	21	1	1	ขนมที่ จัดหามา หวานไป อยากให้ เป็นขนม ไทยหรือ ผลไม้แทน	78	3.67	91.67
• การประสานงานของเจ้าหน้าที่	56	21	1	0	-	78	3.71	92.63

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควร ปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	คะแนน
● วิทยากรบรรยาย : นายณรงค์ศักดิ์ โอสถนากร					วิทยากรมี ประสบ การณ์มาก เป็นฮีโร่ใน ดวงใจ ชื่นชมผู้ว่าฯ			
○ วิธีการบรรยาย	56	21	1	0		78	3.71	92.63
○ สื่อการสอน	54	23	1	0		78	3.68	91.99
○ บุคลิกลักษณะ	64	14	0	0		78	3.82	95.51
● อาหารกลางวัน (ถ้ามี)	42	26	6	1	-	78	3.5	86.33
● ความคุ้มค่าในการจัด กิจกรรม (300 บาท/คน)	48	29	1	0	-	78	3.60	90.06

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย 21% – 40% = ควรปรับปรุง
ค่าเฉลี่ย 41% – 60% = พอใช้

ค่าเฉลี่ย 61% – 80% = ดี
ค่าเฉลี่ย 81% – 100% = ดีมาก

ความคิดเห็น	ควร		ไม่ควร		จำนวน (คน)	
● ท่านคิดว่าควรส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประเด็นนี้หรือไม่ (คิดเป็นร้อยละ)	78 (100.00%)		0 (0.00%)		79 (100.00%)	
● ท่านคิดว่ากิจกรรมนี้เหมาะสมกับใครบ้าง	ทุกคน ใน สสช.	ผู้บริหาร	ข้าราชการ	พนักงาน ราชการ	ลูกจ้าง ประจำ	ทั้งหมด (คน)
	73 (93.59 %)	11 (14.10 %)	1 (1.28 %)	2 (2.56 %)	1 (1.28 %)	78 (100.00 %)
● ท่านมีความประสงค์เข้าร่วมการบรรยายภายใต้หลักสูตรนี้หรือไม่ (หากท่านตอบไม่ประสงค์ กรุณาให้เหตุผล)	ประสงค์ 78 คน (100.00 %)			ไม่ประสงค์ 0 คน (0.00%)		
	-					

4.2.8 ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ สปท. เผยแพร่อย่างน้อยเพียงใด

รู้	72 (92.31%)	Email (All Users)	64	คน
		หนังสือเวียน	49	คน
		โปสเตอร์ในลิฟต์	23	คน
		NESDC Group Line	7	คน
		จอ LCD	6	คน
		เว็บไซต์ สปท.	4	คน
		เจ้าหน้าที่ประจำกองแจ้ง	1	คน
ไม่รู้	6 (7.69%)	-		

4.2.9 สิ่งที่ท่านประทับใจที่สุดในการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็น	ความคิดเห็น
● ความรู้ที่ได้รับ	- เนื้อหาของหลักสูตร และความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ทำงานของวิทยากรโดยตรง - เป็นการถ่ายทอดจากประสบการณ์จริง โดยตรงของตัวท่านเอง น่าสนใจมาก - ข้อมูลการนำเสนอมีความชัดเจน เข้าใจง่าย และยกตัวอย่างที่สามารถนำไปปรับใช้ได้จริง - แนวคิดของผู้ว่าราชการจังหวัดลำปางในการเป็นข้าราชการที่ดี ด้วยการเรียนรู้พระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทในรัชกาลที่ 9 ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการปฏิบัติตามได้อย่างดียิ่ง
● วิทยากร	- อยากให้เชิญท่านมาอีก เพราะเท่าที่ฟังท่าน คิดว่าท่านยังมีสิ่งที่อยากถ่ายทอดอีกมาก - วิทยากรพูดได้ชัดเจน เข้าใจดี พูดสนุก และมีสอดแทรกข้อคิด การแบ่งปันประสบการณ์ ทำให้ได้รับความรู้มากขึ้น - ต้องอาศัยความอดทนและความมั่นคงในความดี เพื่อให้ปฏิบัติงานได้ตัวอย่างเช่น ท่านผู้ว่าราชการณรงศ์ศักดิ์
● การบริหารจัดการและอื่นๆ	- ขนบเบรคและสถานที่จัดอบรม

4.2.10 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ประเด็น	ความคิดเห็น
● การดำเนินงานในระยะต่อไป	- ควรจัดหลักสูตรเป็นหลักสูตรประจำในการอบรมข้าราชการใหม่ - ขอบคุณสำนักงานฯ และคณะผู้จัดที่เชิญผู้ว่าราชการณรงศ์ศักดิ์ ผู้เสียสละเพื่อส่วนรวมมาบรรยาย

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 5 คะแนน	ดี 4 คะแนน	ปานกลาง 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควรปรับปรุง 1 คะแนน	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
4.2.11 โดยภาพรวมท่านพอใจกับกิจกรรมนี้มากน้อยเพียงใด	61	17	0	0	0	78	4.78	95.64

4.3 การบรรยายเรื่องวินัยพื้นฐานข้าราชการและการพิทักษ์ระบบคุณธรรม โดย นางสาวพรนัชชา พันธชาติ นิติกรชำนาญการพิเศษ และนางสาวหนึ่งฤทัย สุนทรพงษ์ นิติกรปฏิบัติการ รวบรวมและประมวลความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 73 คน จากจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 85 คน คิดเป็นร้อยละ 84.95 ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ซึ่งสามารถสรุปสาระได้ ดังนี้

4.3.1 การประเมินผลในภาพรวม อยู่ในระดับพอใจมาก ที่ระดับร้อยละ 92.05

4.3.2 ประโยชน์ของเนื้อหาที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการฯ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ทราบถึงข้อปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานราชการได้

4.3.3 วิทยากรของหลักสูตร มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีมาก วิทยากรทั้ง 2 คน มีบุคลิกและสื่อการบรรยายที่ดีดีมาก ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะให้เปลี่ยนรูปแบบเป็นการอภิปราย ถกปัญหากันมากกว่าบรรยาย

4.3.4 ความคุ้มค่าต่อองค์กร การจัดการอบรมหลักสูตรนี้มีความคุ้มค่าต่อองค์กรในระดับดีมาก

4.3.5 การจัดกิจกรรมหรือการอบรมในหัวข้ออื่นๆ ได้แก่ การบรรยายแบบธรรมะ การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การบรรยายในหัวข้อเรื่องพุทธศาสนากับการเป็นข้าราชการที่ดี หรือ การจัดกิจกรรมกลุ่ม การศึกษาดูงานลงพื้นที่ต่างจังหวัด

4.3.6 ระดับความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม เปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วม

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ก่อนอบรม (คน)	1	2	1	1	4	14	24	15	9	3	2	73	3.93	39.32
หลังอบรม (คน)	13	37	14	4	2	1	0	1	1	0	0	73	8.56	85.62
เพิ่มขึ้น / ลดลง	เพิ่มขึ้น												4.63	46.30

4.3.7 การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ท่านจะนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้	18	38	11	3	3	0	0	0	0	0	0	73	8.89	88.90

4.3.8 ความเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควรปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
• เนื้อหาการอบรมในภาพรวมตรงกับเรื่องที่ระบุไว้	51	22	0	0	ควรอบรมแบบนี้อย่างต่อเนื่อง	73	3.70	92.47
• ระยะเวลาที่ใช้ในกิจกรรม	49	24	0	0	-	73	3.67	91.78
• เอกสาร/สื่อที่ใช้ในกิจกรรม	44	27	1	1	-	73	3.55	88.70

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควร ปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
● สถานที่ในการจัดกิจกรรม	42	30	0	1	-	73	3.55	88.70
● อาหารว่าง	41	31	1	0	-	73	3.55	88.70
● การประสานงาน ของเจ้าหน้าที่	54	17	2	0	-	73	3.71	92.81
● วิทยากรบรรยาย : นางสาวพรนัชชา พันธชาติ					อยากให้ เปลี่ยน รูปแบบ การ บรรยาย			
○ วิธีการบรรยาย	35	37	0	1		73	3.45	86.30
○ สื่อการสอน	32	38	2	1		73	3.38	84.59
○ บุคลิกลักษณะ	36	37	0	0		73	3.49	87.33
● วิทยากร นางสาวหนึ่งฤทัย สุนทรพงษ์					อยากให้ เปลี่ยน รูปแบบ การ บรรยาย			
○ วิธีการบรรยาย	33	38	1	1		73	3.41	85.27
○ สื่อการสอน	30	40	2	1		73	3.36	83.90
○ บุคลิกลักษณะ	37	36	0	0		73	3.51	87.67
● อาหารกลางวัน (ถ้ามี)	43	26	3	0	-	72	3.56	88.89
● ความคุ้มค่าในการจัด กิจกรรม (250 บาท/คน)	42	30	0	1	-	73	3.55	88.70

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย 21% – 40% = ควรปรับปรุง
ค่าเฉลี่ย 41% – 60% = พอใช้

ค่าเฉลี่ย 61% – 80% = ดี
ค่าเฉลี่ย 81% – 100% = ดีมาก

ความคิดเห็น	ควร		ไม่ควร		จำนวน (คน)		
● ท่านคิดว่าควรส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประเด็นนี้หรือไม่ (คิดเป็นร้อยละ)	73 (100.00%)		0 (0.00%)		73 (100.00%)		
● ท่านคิดว่ากิจกรรมนี้เหมาะสมกับใครบ้าง	ทุกคน ใน สศช.	ผู้บริหาร	ข้าราชการ	พนักงาน ราชการ	ลูกจ้าง ประจำ	ทั้งหมด (คน)	
	70 (95.89 %)	36 (49.32 %)	26 (35.62%)	21 (28.77 %)	14 (19.18%)	73 (100.00 %)	
● ท่านมีความประสงค์เข้าร่วมการบรรยายภายใต้หลักสูตรนี้หรือไม่ (หากท่านตอบไม่ประสงค์ กรุณาให้เหตุผล)	ประสงค์ 73 คน (100.00 %)			ไม่ประสงค์ 0 คน (0.00%)			
	-						

4.3.9 ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ ศปท. เผยแพร่อย่างน้อยเพียงใด

ใช่	68 (93.15%)	หนังสือเวียน	49	คน
		Email (All Users)	48	คน
		โปสเตอร์ในลิฟต์	31	คน
		จอ LCD	3	คน
		NESDC Group Line	11	คน
		เว็บไซต์ ศปท.	9	คน
ไม่รู้	5 (8.86%)	-		

4.3.10 สิ่งที่ท่านประทับใจที่สุดในการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็น	ความคิดเห็น
● ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	- ได้รับทราบข้อปฏิบัติและการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการและ สารการบรรยายมีประโยชน์ นำไปปฏิบัติได้
● วิทยากร	- วิทยากรบรรยายให้ความรู้ดี แต่ควรปรับปรุงแบบการบรรยายให้น่าสนใจกว่านี้
● การบริหารจัดการและอื่นๆ	- อาหารกลางวัน อาหารว่างและกิจกรรมกลุ่ม - คณะผู้จัด

4.3.11 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ประเด็น	ความคิดเห็น
● การดำเนินงานในระยะต่อไป	- อยากให้จัดกิจกรรมการบรรยายนอกสถานที่ - ควรจัดอบรมในหัวข้ออย่างต่อเนื่อง - ควรจัดกิจกรรมเชิญชวนผู้บริหารและประชาคม สศช. เดินทางไปศึกษาดูงานหน่วยงานและบุคคลต้นแบบด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือการขับเคลื่อนคุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับการรับรองจากสำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ก.พ. หรือหน่วยงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างกัน

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 5 คะแนน	ดี 4 คะแนน	ปานกลาง 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควรปรับปรุง 1 คะแนน	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
4.1.13 โดยภาพรวมท่านพอใจกับกิจกรรมนี้มากน้อยเพียงใด	48	23	1	0	1	73	4.60	92.05

4.4 การบรรยายเรื่องประสบการณ์การพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) โดย นางจรรยาพร ธรณินทร์ อดีตคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม รวบรวมและประมวลความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 74 คน จากจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 85 คน คิดเป็นร้อยละ 87.06 ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ซึ่งสามารถสรุปสาระได้ ดังนี้

4.4.1 การประเมินผลในภาพรวม อยู่ในระดับพอใจมาก ที่ระดับร้อยละ 94.05

4.4.2 ประโยชน์ของเนื้อหาที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการฯ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้จากการบรรยาย ข้อคิดและแนวทางการปฏิบัติตนในที่ทำงาน ซึ่งสามารถไปใช้ได้จริง ตลอดจนได้รับทราบถึง บทบัญญัติของกฎหมาย มีความเข้าใจในการเป็นข้าราชการที่ดี ประวัตติความเป็นมาของกฎหมายและ กรณีสึกขารูปแบบการทุจริตที่หลากหลาย และได้เรียนรู้กรณีตัวอย่างการประพฤติที่ไม่ทุจริต การยกตัวอย่าง กรณีสึกษาที่เกิดขึ้นจริง

4.4.3 วิทยากรของหลักสูตร มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีมาก วิทยากรมีบุคลิกลักษณะและ สื่อการสอนที่ดี แต่น้ำเสียงดังไป โดยเฉพาะการบรรยายในช่วงบ่าย

4.4.4 ความคุ้มค่าต่อองค์กร การจัดการอบรมหลักสูตรนี้มีความคุ้มค่าต่อองค์กรในระดับดีมาก

4.4.5 การจัดกิจกรรมหรือการอบรมในหัวข้ออื่นๆ ได้แก่ การจัดซื้อจัดจ้าง การแลกเปลี่ยน เรียนรู้เชิงปฏิบัติการกรณีศึกษาเรื่องการทำผิดวินัย

4.4.6 ระดับความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม เปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วม

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ก่อนอบรม (คน)	0	1	2	2	12	25	20	5	4	3	0	74	4.62	46.22
หลังอบรม (คน)	12	45	12	3	1	0	1	0	0	0	0	74	8.81	88.11
เพิ่มขึ้น / ลดลง	เพิ่มขึ้น												4.19	41.89

4.4.7 การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ท่านจะนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้	18	41	9	4	1	0	1	0	0	0	0	74	8.91	89.05

4.4.8 ความเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควร ปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
● เนื้อหาการอบรมในภาพรวม ตรงกับเรื่องที่ระบุไว้	44	30	0	0	-	74	3.59	89.86
● ระยะเวลาที่ใช้ในกิจกรรม	47	24	3	0	-	74	3.59	89.86
● เอกสาร/สื่อที่ใช้ในกิจกรรม	50	21	3	0	-	74	3.64	90.88

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควร ปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
● สถานที่ในการจัดกิจกรรม	50	24	0	0	-	74	3.68	91.89
● อาหารว่าง	48	21	3	2	ควรเป็น น้ำเปล่า อยากทาน ผลไม้หรือ ของว่าง ที่พลังงาน ต่ำแคลอรี น้อยๆ	74	3.55	88.85
● การประสานงาน ของเจ้าหน้าที่	55	18	1	0	-	74	3.73	93.24
● วิทยากรบรรยาย : นางจรรยาพร ธรณินทร์								
○ วิธีการบรรยาย	54	16	4	0		74	3.68	91.89
○ สื่อการสอน	60	12	2	0		74	3.78	94.59
○ บุคลิกลักษณะ	56	17	1	0		74	3.74	93.58
● อาหารกลางวัน (ถ้ามี)	44	25	2	1		72	3.56	88.89
● ความคุ้มค่าในการจัด กิจกรรม (250 บาท/คน)	51	20	2	1		74	3.64	90.88

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย 21% – 40% = ควรปรับปรุง
ค่าเฉลี่ย 41% – 60% = พอใช้

ค่าเฉลี่ย 61% – 80% = ดี
ค่าเฉลี่ย 81% – 100% = ดีมาก

ความคิดเห็น	ควร		ไม่ควร		จำนวน (คน)		
● ท่านคิดว่าควรส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมกิจกรรม เกี่ยวกับประเด็นนี้หรือไม่ (คิดเป็นร้อยละ)	74 (100.00%)		0 (0.00%)		74 (100.00%)		
● ท่านคิดว่ากิจกรรมนี้เหมาะสมกับใครบ้าง	ทุกคน ใน สศช.	ผู้บริหาร	ข้าราชการ	พนักงาน ราชการ	ลูกจ้าง ประจำ	ทั้งหมด (คน)	
	70 (94.59 %)	15 (20.27 %)	3 (4.05%)	1 (1.35 %)	2 (2.70%)	74 (100.00 %)	

ท่านมีความประสงค์เข้าร่วมการบรรยายภายใต้หลักสูตรนี้อีกหรือไม่ (หากท่านตอบไม่ประสงค์ กรุณาให้เหตุผล)	ประสงค์ 72 คน (97.30 %)	ไม่ประสงค์ 2 คน (5.41%)
	- เคยเข้าร่วมแล้ว ควรให้ผู้อื่นบ้าง - เนื้อหาการอบรม อาจซ้ำซ้อนกับครั้งก่อนหน้า	

4.4.9 ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ สปท. เผยแพร่อย่างน้อยเพียงใด

รู้	67 (90.54%)	หนังสือเวียน	48 คน
		โปสเตอร์ในลิฟต์	24 คน
		เว็บไซต์ สปท.	12 คน
		Email (All Users)	7 คน
		จอ LCD	6 คน
		NESDC Group Line	6 คน
ไม่รู้	7 (9.46%)	-	

4.4.10 สิ่งที่ท่านประทับใจที่สุดในการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็น	ความคิดเห็น
ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	- ได้รับความรู้จากการบรรยาย ข้อคิดและแนวทางการปฏิบัติงานในที่ทำงาน ซึ่งสามารถไปใช้ได้จริง - ได้รับทราบถึงบทบาทหน้าที่ของกฎหมาย - มีความเข้าใจในการเป็นข้าราชการที่ดี ประวัติความเป็นมาของกฎหมาย และกรณีศึกษารูปแบบการทุจริตที่หลากหลาย - ได้เรียนรู้กรณีตัวอย่างการประพฤติที่ไม่ทุจริต การยกตัวอย่างกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นจริง
ความรู้ที่ได้รับและวิทยากร	- การสอนแบบ Active Learning และการมีกิจกรรม / Workshop ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วม - สารและความรู้ของวิทยากร เนื้อหาสาระการบรรยายและการป้องกันการทุจริต - เอกสารและสื่อประกอบการบรรยายของวิทยากรเตรียมพร้อมมาอย่างดี - ได้พักผ่อนจากการทำงาน และได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ

4.4.11 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ประเด็น	ความคิดเห็น
-	-

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 5 คะแนน	ดี 4 คะแนน	ปานกลาง 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควร ปรับปรุง 1 คะแนน	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
4.4.12 โดยภาพรวมท่าน พอใจกับกิจกรรมนี้ มากน้อยเพียงใด	54	18	2	0	0	74	4.70	94.05

4.5 การบรรยายเรื่องภาพรวมการป้องกันและต่อต้านการทุจริตในประเทศไทยและการคิดแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม โดย นายอุทิศ บัวศรี รองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รวบรวมและประมวลความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 62 คน จากจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 75 คน คิดเป็นร้อยละ 82.67 ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ซึ่งสามารถสรุปสาระได้ ดังนี้

4.4.1 การประเมินผลในภาพรวม อยู่ในระดับพอใจมาก ที่ระดับร้อยละ 94.84

4.4.2 ประโยชน์ของเนื้อหาที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการฯ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้จากการบรรยายของวิทยากร โดยเฉพาะสาระเกี่ยวกับการคิดแยกแยะระหว่างส่วนตัวและส่วนรวม กฎหมายการป้องกันการทุจริต ผลประโยชน์ทับซ้อน ความเป็นมาของกฎหมาย กฎระเบียบและแนวคิดที่เอื้อต่อการมีผลประโยชน์ทับซ้อน ระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย และการประพฤติตนไม่ให้ทุจริต

4.4.3 วิทยากรของหลักสูตร มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีมาก วิทยากรมีบุคลิกลักษณะวิธีการบรรยาย และสื่อการสอนที่ดีมาก โดยเฉพาะสื่อการเรียนรู้ที่วิทยากรนำเสนอน่าสนใจมาก

4.4.4 ความคุ้มค่าต่อองค์กร การจัดการอบรมหลักสูตรนี้มีความคุ้มค่าต่อองค์กรในระดับดีมาก

4.4.5 การจัดกิจกรรมหรือการอบรมในหัวข้ออื่นๆ ได้แก่ การป้องกันการทุจริตเชิงนโยบาย และเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ

4.4.6 ระดับความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม เปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วม

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ก่อนอบรม (คน)	0	2	0	5	5	11	17	12	9	1	0	62	4.21	42.10
หลังอบรม (คน)	12	28	17	3	2	0	0	0	0	0	0	62	8.73	87.26
เพิ่มขึ้น / ลดลง	เพิ่มขึ้น												4.52	45.16

4.4.7 การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ท่านจะนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้	16	29	10	6	1	0	0	0	0	0	0	62	8.85	88.55

4.4.8 ความเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควร ปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
● เนื้อหาการอบรมในภาพรวมตรงกับเรื่องที่ระบุไว้	46	16	0	0	-	62	3.74	93.55
● ระยะเวลาที่ใช้ในกิจกรรม	40	21	1	0	-	62	3.63	90.73
● เอกสาร/สื่อที่ใช้ในกิจกรรม	45	16	1	0	เวลาน้อยไป	62	3.71	92.74
● สถานที่ในการจัดกิจกรรม	44	17	1	0	-	62	3.69	92.34
ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควร ปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
● อาหารว่าง	34	27	0	1		62	3.52	87.90
● การประสานงานของเจ้าหน้าที่	42	19	1	0	-	62	3.66	91.53
● วิทยากรบรรยาย : นายอุทิศ บัวศรี					-			
○ วิธีการบรรยาย	47	14	1	0		62	3.74	93.55
○ สื่อการสอน	53	9	0	0		62	3.85	96.37
○ บุคลิกลักษณะ	46	15	1	0		62	3.73	93.15
● อาหารกลางวัน (ถ้ามี)	31	27	3	0	-	62	3.46	86.48
● ความคุ้มค่าในการจัดกิจกรรม (200 บาท/คน)	43	17	1	1	-	62	3.65	91.13

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย 21% – 40% = ควรปรับปรุง
ค่าเฉลี่ย 41% – 60% = พอใช้

ค่าเฉลี่ย 61% – 80% = ดี
ค่าเฉลี่ย 81% – 100% = ดีมาก

ความคิดเห็น	ควร	ไม่ควร	จำนวน (คน)
• ท่านคิดว่าควรส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประเด็นนี้อีกหรือไม่ (คิดเป็นร้อยละ)	60 (96.77 %)	2 (6.45%)	62 (100.00%)
• ท่านคิดว่ากิจกรรมนี้เหมาะสมกับใครบ้าง	ทุกคน ใน สศช.	ผู้บริหาร ข้าราชการ	พนักงาน ราชการ ลูกจ้าง ประจำ ทั้งหมด (คน)
	57 (91.94 %)	22 (35.48 %)	16 (25.81%)
		11 (17.74%)	11 (17.74%)
			62 (100.00 %)
• ท่านมีความประสงค์เข้าร่วมการบรรยายภายใต้หลักสูตรนี้อีกหรือไม่ (หากท่านตอบไม่ประสงค์ กรุณาให้เหตุผล)	ประสงค์ 61 คน (98.39 %)		ไม่ประสงค์ 1 คน (3.23%)
	- ไม่เห็นด้วยกับแนวคิดที่วิทยากรสอน คิดว่าไม่ชัดเจน		

4.4.9 ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ สปท. เผยแพร่อย่างน้อยเพียงใด

รู้	58 (93.55%)	Email (All Users)	52 คน
		หนังสือเวียน	48 คน
		โปสเตอร์ในลิฟต์	14 คน
		เว็บไซต์ สปท.	3 คน
		NESDC Group Line	2 คน
		จอ LCD	1 คน
ไม่รู้	4 (6.45%)	-	

4.4.10 สิ่งที่ท่านประทับใจที่สุดในการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็น	ความคิดเห็น
• ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	- ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้จากการบรรยายของวิทยากร เช่น หลักคิดฐานสองและฐานสิบ แนวคิดและแนวปฏิบัติเพื่อการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน กฎหมายกฎระเบียบเพื่อการประพฤติตัวอย่างถูกต้อง ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นต้น
• ความรู้ที่ได้รับและวิทยากร	- มีวิธีการสอนที่สนุก อธิบายเข้าใจง่ายและเป็นกันเอง สอดแทรกมุขตลก เหมาะสม ทำให้จดจำเรื่องที่บรรยายได้ง่าย ผ่านกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะเกมส์การเรียนรู้ kahoot เพลงต้านทุจริต สื่อการเรียนรู้เรื่องสินบน

4.4.11 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ประเด็น	ความคิดเห็น
● การดำเนินการในระยะต่อไป	- ควรเชิญผู้บริหารมาร่วมรับฟังด้วย - ควรเชิญวิทยากรจากสำนักงาน ป.ป.ช. มาบรรยายเรื่องของขวัญและสืบนบน ให้ผู้บริหารและประชาคม สศช. ฟัง เพื่อการปฏิบัติตนที่ถูกต้องในช่วงเทศกาลปีใหม่ - ควรจัดการบรรยายเรื่องนี้อีก โดยเฉพาะเพิ่มเติมการบรรยายเกี่ยวกับการรับสืบนบน และการแจ้งบัญชีทรัพย์สิน แต่ใช้เวลาให้มากกว่านี้ - ควรเชิญวิทยากรหรือผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ก.พ. หรือสำนักงาน ป.ป.ท. มาเผยแพร่และให้ความรู้แก่ประชาคม สศช. เกี่ยวกับแนวปฏิบัติหรือกฎระเบียบที่ควรรู้ เพื่อให้มีพฤติกรรมที่ไม่นำไปสู่การทุจริตและประพฤติมิชอบ และควรขยายเครือข่ายการเฝ้าระวัง ป้องกันการทุจริตใน สศช. เพื่อผลักดันให้เกิดกระแสการต่อต้านการทุจริตอย่างจริงจัง - ควรปรับปรุงและพัฒนาสาระในข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณการ คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีสาระที่เป็นปัจจุบัน - ควรเผยแพร่แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียไรรและการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน เผยแพร่ให้ผู้บริหารและประชาคม สศช. ทราบทั่วกัน

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 5 คะแนน	ดี 4 คะแนน	ปานกลาง 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควรปรับปรุง 1 คะแนน	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
4.4.12 โดยภาพรวมท่านพอใจกับกิจกรรมนี้มากน้อยเพียงใด	48	13	0	1	0	62	4.74	94.84

4.6 การศึกษาดูงาน ณ พิพิธภัณฑ์ด้านโกง สำนักงาน ป.ป.ช. และการบรรยายเรื่อง ภาพรวมสถานการณ์ รูปแบบและแนวทางแก้ไขปัญหาการทุจริต การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดย นายกนต์ธร บัวงาม รวบรวมและประมวลความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 58 คน จากจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 75 คน คิดเป็นร้อยละ 77.33 ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ซึ่งสามารถสรุปสาระได้ ดังนี้

4.6.1 การประเมินผลในภาพรวม อยู่ในระดับพอใจมาก ที่ระดับร้อยละ 96.55

4.6.2 ประโยชน์ของเนื้อหาที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการฯ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้เกี่ยวกับคดีทุจริตคล่องด้าน ทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น เข้าใจและเห็นข้อมูลเกี่ยวกับคดีการทุจริตจากเหตุการณ์จริง และเกิดแรงบันดาลใจในการมีส่วนร่วมปราบโกงและการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

4.6.3 วิทยาการของหลักสูตร มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีมาก วิทยาการมีวิธีการบรรยายบุคคลิกลักษณะที่ดี และมีสื่อการสอนที่ดีมาก

4.6.4 ความคุ้มค่าต่อองค์กร การจัดการอบรมหลักสูตรนี้มีความคุ้มค่าต่อองค์กรในระดับดีมาก

4.6.5 การจัดกิจกรรมหรือการอบรมในหัวข้ออื่นๆ ได้แก่ กรณีศึกษาเคสการทุจริตที่มีความเป็นปัจจุบัน ซึ่งศาลได้ตัดสินไปแล้ว

4.6.6 ระดับความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม เปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วม

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ก่อนอบรม (คน)	0	0	4	6	6	16	13	12	0	0	1	58	4.79	47.93
หลังอบรม (คน)	5	29	20	2	1	0	1	0	0	0	0	58	8.53	85.34
เพิ่มขึ้น / ลดลง	เพิ่มขึ้น												3.74	37.41

4.6.7 การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ท่านจะนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้	12	29	11	5	1	0	0	0	0	0	0	58	8.79	87.93

4.6.8 ความเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควร ปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
● เนื้อหาการอบรมในภาพรวมตรงกับเรื่องที่ระบุไว้	44	13	1	0	-	58	3.74	93.53
● ระยะเวลาที่ใช้ในกิจกรรม	41	14	2	1	เวลาน้อยไป	58	3.64	90.95
● เอกสาร/สื่อที่ใช้ในกิจกรรม	47	10	1	0	-	58	3.79	94.83
● สถานที่ในการจัดกิจกรรม	48	10	0	0	-	58	3.83	95.69
● อาหารว่าง	38	17	3	0	จำนวนน้อยไปและอยากให้มีพิซซ่าและชาเขียว	58	3.60	90.09
● การประสานงานของเจ้าหน้าที่	45	13	0	0	-	58	3.78	94.40
● วิทยากรบรรยาย : นายกนต์ธร บัวงาม								
○ วิธีการบรรยาย	28	27	2	1		58	3.41	85.34
○ สื่อการสอน	34	22	2	0		58	3.55	88.79
○ บุคลิกลักษณะ	24	32	2	0		58	3.38	84.48

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควร ปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
● คณะวิทยากรผู้นำชมพิพิธภัณฑ์ด้านโง่ง								
○ วิธีการบรรยาย	36	21	1	0		58	3.60	90.09
○ สื่อการสอน	46	12	0	0		58	3.79	94.83
○ บุคลิกลักษณะ	38	20	0	0		58	3.66	91.38
● อาหารกลางวัน (ถ้ามี)	41	12	1	0		58	3.74	93.52
● ความคุ้มค่าในการจัด กิจกรรม (200 บาท/คน)	41	17	0	0		58	3.71	92.67

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย 21% – 40% = ควรปรับปรุง

ค่าเฉลี่ย 41% – 60% = พอใช้

ค่าเฉลี่ย 61% – 80% = ดี

ค่าเฉลี่ย 81% – 100% = ดีมาก

ความคิดเห็น	ควร		ไม่ควร		จำนวน (คน)		
● ท่านคิดว่าควรส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประเด็นนี้หรือไม่ (คิดเป็นร้อยละ)	58 (100.00%)		0 (0.00%)		58 (100.00%)		
● ท่านคิดว่ากิจกรรมนี้เหมาะสมกับใครบ้าง	ทุกคน ใน สศช.	ผู้บริหาร	ข้าราชการ	พนักงาน ราชการ	ลูกจ้าง ประจำ	ทั้งหมด (คน)	
	56 (94.59 %)	5 (8.62 %)	3 (4.05%)	1 (1.35 %)	2 (3.45%)	58 (100.00 %)	
● ท่านมีความประสงค์เข้าร่วมการบรรยายภายใต้หลักสูตรนี้หรือไม่ (หากท่านตอบไม่ประสงค์ กรุณาให้เหตุผล)	ประสงค์ 58 คน (100.00 %)			ไม่ประสงค์ 0 คน (0.00%)			
	-						

4.6.9 ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ สปท. เผยแพร่อย่างน้อยเพียงใด

ใช่	54 (93.10%)	Email (All Users)	48	คน
		หนังสือเวียน	42	คน
		โปสเตอร์ในลิฟต์	20	คน
		เว็บไซต์ สปท.	3	คน
		จอ LCD	1	คน
		NESDC Group Line	1	คน
ไม่รู้	4 (6.90%)	-		

4.6.10 สิ่งที่ทำนประทับใจที่สุดในการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็น	ความคิดเห็น
● ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	- ได้รับความรู้เกี่ยวกับคดีทุจริตคล่องด้าน ทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น - เข้าใจและเห็นข้อมูลเกี่ยวกับคดีการทุจริตจากเหตุการณ์จริง - เกิดแรงบันดาลใจในการมีส่วนร่วมปราบโกงและการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ
● ความรู้ที่ได้รับและวิทยากร	- พิพิธภัณฑสถานสร้างขึ้นได้ดี ทุกเรื่องเกิดขึ้นจากเรื่องจริง คดีและเหตุการณ์ทุจริตจริงเสียค่าโง่จริง และกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจให้อยากมีส่วนร่วมในการช่วยปราบโกงและการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ - ห้องเก้าอี้แดงทำให้รู้เรื่องคดีโกงคล่องด้านได้ชัดเจนขึ้น - วิทยากรช่วงแรกสรุปประเด็นได้ดี ชัดเจน

4.6.11 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ประเด็น	ความคิดเห็น
● การดำเนินการในระยะต่อไป	- ควรเพิ่มเวลาในการเดินชมพิพิธภัณฑสถานให้มากขึ้น เพราะมีเนื้อหาที่น่าสนใจมาก และเพื่อให้วิทยากรต้องเร่งบรรยาย อาจต้องใช้เวลาชมทั้งวัน เพื่อเก็บความรู้ให้ได้มากที่สุด - จัดได้ดีมาก พิพิธภัณฑสถานมีสาระที่น่าสนใจ มีข้อเสนอแนะให้พิพิธภัณฑสถานเพิ่มกรณีศึกษาตัวอย่างคดีการทุจริตที่มีความเป็นปัจจุบัน ที่มีผลการตัดสินแล้วในพิพิธภัณฑสถานด้วย

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 5 คะแนน	ดี 4 คะแนน	ปานกลาง 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควรปรับปรุง 1 คะแนน	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
4.6.12 โดยภาพรวมท่านพอใจกับกิจกรรมนี้มากน้อยเพียงใด	48	10	0	0	0	58	4.83	96.55

4.7 การบรรยายเรื่อง ประสบการณ์นักบริหารและคุณลักษณะที่ดี มีจิตบริการของข้าราชการไทยยุคใหม่ใสสะอาด โดย พลตำรวจเอกอดุลย์ แสงสิงแก้ว และการอภิปราย เรื่อง ความเป็นมาโครงการจิตอาสาพระราชทาน โดยนางสาวโชโนรส มูลสฎาและนายณพนพร วงศ์วิวัฒน์ วิทยากรจิตอาสา สศช. รวบรวมและประมวลความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 68 คน จากจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 89 คน คิดเป็นร้อยละ 76.40 ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ซึ่งสามารถสรุปสาระได้ ดังนี้

4.7.1 การประเมินผลในภาพรวม อยู่ในระดับพอใจมาก ที่ระดับร้อยละ 97.65

4.7.2 ประโยชน์ของเนื้อหาที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการฯ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักการทรงงาน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาวะผู้นำ เห็นคุณค่าของการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เข้าใจและเห็นความสำคัญของโครงการจิตอาสาพระราชทาน การทำดีด้วยใจ และการมีจิตอาสา

4.7.3 วิทยากรของหลักสูตร ทั้ง 2 หัวเรื่อง มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีมาก วิทยากรมีวิธีการบรรยายบุคลิกลักษณะที่ดี และมีสื่อการสอนที่ดีมาก

4.7.4 ความคุ้มค่าต่อองค์กร การจัดการอบรมหลักสูตรนี้มีความคุ้มค่าต่อองค์กรในระดับดีมาก

4.7.5 การจัดกิจกรรมหรือการอบรมในหัวข้ออื่นๆ ได้แก่ การจัดกิจกรรมจิตอาสาที่ผู้บริหารและประชาคม สศช. ทุกระดับเข้าร่วม เช่น กิจกรรมการปลูกป่า การสอนหนังสือเด็กด้อยโอกาส การทำสัปปะรดเรียน การศึกษาดูงานโครงการพระราชดำริและศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนา และทำกิจกรรมจิตอาสาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกัน

การบรรยายเรื่อง ประสบการณ์นักบริหารและคุณลักษณะที่ดี มีจิตบริการของข้าราชการไทย ยุคใหม่ใสสะอาด โดย พลตำรวจเอกอดุลย์ แสงสิงแก้ว

4.7.6 ระดับความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม เปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วม

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ก่อนอบรม (คน)	0	0	1	0	10	17	24	13	3	0	0	68	4.32	43.24
หลังอบรม (คน)	1	31	30	5	1	0	0	0	0	0	0	68	8.38	83.82
เพิ่มขึ้น / ลดลง	เพิ่มขึ้น												4.06	40.59

4.7.7 การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ท่านจะนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้	7	51	10	0	0	0	0	0	0	0	0	68	8.96	89.59

4.7.8 ความเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควรปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
• เนื้อหาการอบรมในภาพรวม ตรงกับเรื่องที่ระบุไว้	48	19	1	0	-	68	3.69	92.28
• ระยะเวลาที่ใช้ในกิจกรรม	45	21	1	1	ควรเพิ่มเวลาให้มากกว่านี้	68	3.62	90.44
• เอกสาร/สื่อที่ใช้ในกิจกรรม	45	22	1	0	-	68	3.65	52.94

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน			คะแนน	%
● วิทยากรบรรยาย : พลตำรวจเอกอดุลย์ แสงสิงแก้ว								
○ วิธีการบรรยาย	25	43	0	0		68	3.37	84.19
○ สื่อการสอน	30	37	1	0		68	3.43	85.66
○ บุคลิกลักษณะ	35	33	0	0		68	3.51	87.87

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย 21% – 40% = ควรปรับปรุง

ค่าเฉลี่ย 61% – 80% = ดี

ค่าเฉลี่ย 41% – 60% = พอใช้

ค่าเฉลี่ย 81% – 100% = ดีมาก

การอภิปรายเรื่อง ความเป็นมาโครงการจิตอาสาพระราชทาน โดย นางสาวโซโนรส มูลสภา และ
นายณพพร วงศ์วิวัฒน์ วิทยากรจิตอาสา สศช.

4.7.9 ระดับความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม เปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วม

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ก่อนอบรม (คน)	0	1	3	8	17	20	14	3	2	0	0	68	5.29	52.94
หลังอบรม (คน)	1	31	30	5	1	0	0	0	0	0	0	68	8.38	83.82
เพิ่มขึ้น / ลดลง	เพิ่มขึ้น												3.09	30.88

4.7.10 การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ท่านจะนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้	7	51	10	0	0	0	0	0	0	0	0	68	8.96	89.59

4.7.11 ความเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควร ปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
● เนื้อหาการอบรมในภาพรวมตรงกับเรื่องที่ระบุไว้	57	11	0	0	-	68	3.84	95.96
● ระยะเวลาที่ใช้ในกิจกรรม	59	9	0	0	ควรเพิ่มเวลาให้มากกว่านี้	68	3.87	96.69

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควร ปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
● เอกสาร/สื่อที่ใช้ในกิจกรรม	58	10	0	0	-	68	3.85	96.32
● วิทยากรบรรยาย : นางสาวโซโนรส มูลสภา								
○ วิธีการบรรยาย	26	41	1	0		68	3.37	84.19
○ สื่อการสอน	36	31	1	0		68	3.43	87.87
○ บุคลิกลักษณะ	27	40	1	0		68	3.38	84.56
● วิทยากรบรรยาย : นายนพพร วงศ์วิวัฒน์								
○ วิธีการบรรยาย	31	37	0	0	บรรยายสนุก	68	3.14	86.60
○ สื่อการสอน	34	34	0	0		68	3.05	87.50
○ บุคลิกลักษณะ	34	33	1	0		68	3.49	87.13

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย 21% – 40% = ควรปรับปรุง
ค่าเฉลี่ย 41% – 60% = พอใช้

ค่าเฉลี่ย 61% – 80% = ดี
ค่าเฉลี่ย 81% – 100% = ดีมาก

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควร ปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
● สถานที่ในการจัดกิจกรรม	61	6	1	0	-	68	3.88	97.06
● อาหารว่าง	57	11	0	0	-	68	3.84	95.96
● การประสานงาน ของเจ้าหน้าที่	59	8	0	0	-	68	3.88	97.01
● อาหารกลางวัน (ถ้ามี)	58	10	0	0	-	68	3.85	96.32
● ความคุ้มค่าในการจัดกิจกรรม (180 บาท/คน)	60	8	0	0	-	68	3.88	97.06

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย 21% – 40% = ควรปรับปรุง
ค่าเฉลี่ย 41% – 60% = พอใช้

ค่าเฉลี่ย 61% – 80% = ดี
ค่าเฉลี่ย 81% – 100% = ดีมาก

ความคิดเห็น	ควร	ไม่ควร	จำนวน (คน)
● ท่านคิดว่าควรส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วม กิจกรรมเกี่ยวกับประเด็นนี้อีกหรือไม่ (คิดเป็นร้อยละ)	68 (100.00%)	0 (0.00%)	68 (100.00%)

● ท่านคิดว่ากิจกรรมนี้เหมาะสมกับใครบ้าง	ทุกคน ใน สศช.	ผู้บริหาร	ข้าราชการ	พนักงาน ราชการ	ลูกจ้าง ประจำ	ทั้งหมด (คน)
	68 (100.00 %)	11 (16.18 %)	3 (4.41%)	2 (2.94%)	2 (2.94%)	68 (100.00 %)
● ท่านมีความประสงค์เข้าร่วมการบรรยาย ภายใต้หลักสูตรนี้อีกหรือไม่ (หากท่านตอบไม่ประสงค์ กรุณาให้เหตุผล)	ประสงค์ 68 คน (100.00 %)			ไม่ประสงค์ 0 คน (0.00%)		
	-					

4.7.12 ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ ศปท. เผยแพร่อย่างน้อยเพียงใด

จะ	68 (100.00%)	Email (All Users)	64 คน
		หนังสือเวียน	54 คน
		โปสเตอร์ในลิฟต์	16 คน
		NESDC Group Line	3 คน
		เว็บไซต์ ศปท.	2 คน
		จอ LCD	2 คน
		Facebook	1 คน
ไม่รู้	0 (0.00%)	-	

4.7.13 สิ่งที่ท่านประทับใจที่สุดในการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็น	ความคิดเห็น
ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	- สาระความรู้ - การเห็นคุณค่าการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม - เข้าใจและเห็นความสำคัญของการมีจิตอาสา การทำดีด้วยใจ การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม
ความรู้ที่ได้รับและวิทยาการ	- ได้รับฟังประสบการณ์จากพลตำรวจเอกอดุลย์ แสงสิงแก้ว - สาระและการบรรยายจากวิทยากรจิตอาสา - ประทับใจสาระการบรรยายช่วงจิตอาสา มาก เพราะได้เสียสละเพื่อส่วนรวม ทำให้สังคมดีขึ้น เกิดแรงบันดาลใจในการทำดี

4.7.14 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ประเด็น	ความคิดเห็น
การดำเนินการในระยะต่อไป	- การจัดกิจกรรมจิตอาสาร่วมกันทั้งสำนักงาน (เช่น การจัดกิจกรรมปลูกป่าชายเลน การทำหน้ากากอนามัย การบริจาคของแก่ผู้ยากไร้ เป็นต้น) - ควรสนับสนุนการทำกิจกรรมจิตอาสาทุกประเภทในสำนักงาน

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 5 คะแนน	ดี 4 คะแนน	ปานกลาง 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควร ปรับปรุง 1 คะแนน	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
4.7.15 โดยภาพรวมท่าน พอใจกับกิจกรรมนี้ มากน้อยเพียงใด	61	6	1	0	0	68	4.88	97.65

4.8 การศึกษาดูงาน ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กก.ต.) และการบรรยายเรื่องหน้าที่
การเป็นพลเมืองที่ดี โดย คณะวิทยากรจากศูนย์ศึกษาประชาธิปไตย สำนักงาน กก.ต. รวบรวมและประมวล
ความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 69 คน จากจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 89 คน คิดเป็นร้อยละ
77.53 ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ซึ่งสามารถสรุปสาระได้ ดังนี้

4.8.1 การประเมินผลในภาพรวม อยู่ในระดับพอใจมาก ที่ระดับร้อยละ 96.52

4.8.2 ประโยชน์ของเนื้อหาที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการฯ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ได้รับความรู้
เกี่ยวกับประชาธิปไตย และหน้าที่การเป็นพลเมืองที่ดี เข้าใจบทบาทหน้าที่ การใช้สิทธิประชาธิปไตย

4.8.3 วิทยากรของหลักสูตรมีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีมาก วิทยากรมีบุคลิกลักษณะ
สื่อการสอนและวิธีการบรรยายที่ดีมาก

4.8.4 ความคุ้มค่าต่อองค์กร การจัดการอบรมหลักสูตรนี้มีความคุ้มค่าต่อองค์กรในระดับดีมาก

4.8.5 การจัดกิจกรรมหรือการอบรมในหัวข้ออื่นๆ ได้แก่ การศึกษาดูงานที่ศาลรัฐธรรมนูญ
และการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง หรือชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือหน่วยงานที่ได้คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในระดับสูง
และไม่ถูกครหาจากสังคม

4.8.6 ระดับความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม เปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วม

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ก่อนอบรม (คน)	0	0	1	1	7	26	18	13	2	0	1	69	4.38	43.77
หลังอบรม (คน)	1	49	17	2	0	0	0	0	0	0	0	69	8.71	87.10
เพิ่มขึ้น / ลดลง	เพิ่มขึ้น												4.33	43.33

4.8.7 การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง			น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0		คะแนน	%
ท่านจะนำความรู้ที่ ได้รับไปประยุกต์ใช้	12	48	9	0	0	0	0	0	0	0	0	69	9.04	90.43

4.8.8 ความเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควร ปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
● เนื้อหาการอบรมในภาพรวมตรงกับเรื่องที่ระบุไว้	47	22	0	0	อยากให้ม ีกิจกรรม กลุ่ม	69	3.68	92.03
● ระยะเวลาที่ใช้ในกิจกรรม	49	19	1	0	ควรเพิ่ม เวลา อบรมอีก 1-2 วัน	69	3.70	92.39
● เอกสาร/สื่อที่ใช้ในกิจกรรม	49	20	0	0	-	69	3.71	92.75
● สถานที่ในการจัดกิจกรรม	52	17	0	0	-	69	3.75	93.84
● อาหารว่าง	51	18	0	0		69	3.73	93.47
● การประสานงาน ของเจ้าหน้าที่	51	17	1	0	-	69	3.72	93.12
ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 4 คะแนน	ดี 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควร ปรับปรุง 1 คะแนน	ข้อเสนอแนะ	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
● วิทยากรบรรยาย : คณะวิทยากรจากศูนย์ศึกษาประชาธิปไตย สำนักงาน ก.ก.ต.								
○ วิธีการบรรยาย	38	31	0	0		69	3.55	88.77
○ สื่อการสอน	49	20	0	0		69	3.71	92.75
○ บุคลิกลักษณะ	40	28	1	0		69	3.57	89.13
● อาหารกลางวัน (ถ้ามี)	57	12	0	0	ส ดื่ ก อ ร อ ย ม า ก	69	3.82	95.65
● ความคุ้มค่าในการจัด กิจกรรม (200 บาท/คน)	53	16	0	0	-	69	3.77	94.20

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย 21% – 40% = ควรปรับปรุง
ค่าเฉลี่ย 41% – 60% = พอใช้

ค่าเฉลี่ย 61% – 80% = ดี
ค่าเฉลี่ย 81% – 100% = ดีมาก

ความคิดเห็น	ควร	ไม่ควร	จำนวน (คน)
• ท่านคิดว่าควรส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประเด็นนี้อีกหรือไม่ (คิดเป็นร้อยละ)	68 (98.55%)	1 (0.00%)	69 (100.00%)
• ท่านคิดว่ากิจกรรมนี้เหมาะสมกับใครบ้าง	ทุกคน ใน สศช.	ผู้บริหาร ข้าราชการ	พนักงาน ราชการ ลูกจ้าง ประจำ ทั้งหมด (คน)
	67 (97.10 %)	18 (26.09 %)	4 (5.80 %)
		2 (2.90 %)	2 (2.90 %)
			69 (100.00 %)
• ท่านมีความประสงค์เข้าร่วมการบรรยายภายใต้หลักสูตรนี้อีกหรือไม่ (หากท่านตอบไม่ประสงค์ กรุณาให้เหตุผล)	ประสงค์ 69 คน (100.00 %)		ไม่ประสงค์ 0 คน (0.00%)
	-		

4.8.9 ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ สปท. เผยแพร่อย่างน้อยเพียงใด

รู้	69 (100.00%)	หนังสือเวียน	54 คน
		โปสเตอร์ในลิฟต์	21 คน
		Email (All Users)	10 คน
		เว็บไซต์ สปท.	5 คน
		จอ LCD	4 คน
		NESDC Group Line	3 คน
		Facebook	2 คน
		เพื่อนร่วมงาน	1 คน
ไม่รู้	0 (0.00%)	-	

4.8.10 สิ่งที่ท่านประทับใจที่สุดในการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเด็น	ความคิดเห็น
• ความรู้ที่ได้รับ	- ได้เรียนรู้จากสถานการณ์จำลองในรัฐสภาและกิจกรรมการเลือกตั้งจำลอง
• การบริหารจัดการและอื่นๆ	- คณะผู้จัด เจ้าหน้าที่ดูแลผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่
• ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	- ได้รับความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย และหน้าที่การเป็นพลเมืองที่ดี เข้าใจบทบาทหน้าที่ การใช้สิทธิ์ประชาธิปไตย

4.8.11 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ประเด็น	ความคิดเห็น
การดำเนินงานในระยะต่อไป	ควรจัดกิจกรรมเชิญชวนผู้บริหารและประชาคม สศช. ไปศึกษาดูงานหน่วยงานและบุคคลต้นแบบด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือการขับเคลื่อนคุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับการรับรองจากสำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ก.พ. หรือหน่วยงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างกัน

ประเด็นการประเมิน	ดีมาก 5 คะแนน	ดี 4 คะแนน	ปานกลาง 3 คะแนน	พอใช้ 2 คะแนน	ควรปรับปรุง 1 คะแนน	รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	
							คะแนน	%
4.8.12 โดยภาพรวมท่านพอใจกับกิจกรรมนี้มากน้อยเพียงใด	57	12	0	0	0	69	4.83	96.52

ภาคผนวก

ประมวลภาพกิจกรรม

ประมวลภาพกิจกรรม

ประมวลภาพกิจกรรม

ประมวลภาพกิจกรรม

ประมวลภาพกิจกรรม

ประมวลภาพกิจกรรม

ประมวลภาพกิจกรรม

ประมวลภาพกิจกรรม

เอกสารประกอบ การจัดกิจกรรม

เอกสารประกอบการจัดกิจกรรม

หัวข้อ	แหล่งข้อมูล
คำกล่าวเปิดหลักสูตรข้าราชการที่ดี และหลักสูตรด้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC)	https://guest.link/cD
การบรรยายเรื่องการน้อมนำพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสสู่การปฏิบัติหน้าที่เป็นข้าราชการที่ดี โดย นายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร	https://guest.link/dD
การบรรยายเรื่อง วินัยพื้นฐานข้าราชการและการพิทักษ์ระบบคุณธรรม โดย นางสาวพรนัชชา พันธุ์ชาติ และ นางสาวหนึ่งฤทัย สุนทรพงษ์	https://guest.link/gD
การบรรยายเรื่อง ประสบการณ์พิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) โดย นางจรรยาพร ธรณินทร์	https://guest.link/zD
เอกสารฉบับคำเฉลยทักษะบริหารงานบุคคลด้วยระบบคุณธรรม + คุณภาพ (ช่วงการบรรยายของนางจรรยาพร ธรณินทร์)	https://guest.link/bD
การบรรยายเรื่องภาพรวมการป้องกันและต่อต้านการทุจริต ในประเทศไทยและการคิดแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม โดย นายอุทิศ บัวศรี	https://guest.link/aD
การบรรยายเรื่องภาพรวมสถานการณ์ รูปแบบและแนวทางการแก้ไข ปัญหาการทุจริตการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนตามยุทธศาสตร์ ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดย นายกนต์ธร บัวงาม	http://wow.in.th/346i
การบรรยายเรื่องนิยามและแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนายสุเมธ ตันติเวชกุล	http://wow.in.th/t1Ca
การบรรยายเรื่องประสบการณ์นักบริหารและคุณลักษณะที่ดี มีจิตบริการของข้าราชการไทยยุคใหม่ ใส่สะอาด โดยพลตำรวจเอกอดุลย์ แสงสิงแก้ว	http://wow.in.th/uieS
การอภิปรายเรื่อง ความเป็นมาโครงการจิตอาสาพระราชทาน โดยนางสาวโซโนรส มูลสภา และนายณพพร วงศ์วิวัฒน์	http://wow.in.th/jd3P

คณะผู้จัดทำและสรุปสาระสำคัญ
หลักสูตรข้าราชการที่ดีและหลักสูตรด้านทุจริต สศช. (STRONG NESDC)

ที่ปรึกษา

นายวิโรจน์ นรารักษ์

รองเลขาธิการฯ/ หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

นางสาวณีย์ แสงสุพรรณ

รักษาการที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน

คณะผู้จัดทำ

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นางสาวอาทิสดา ณ นคร

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

นางสาวสุวิทย์ รัตนโสมิต

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นางสาวปฐมาวดี บรรจุทรัพย์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

ติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สพท. สศช.)

อาคาร 5 ชั้น 4 สศช. เลขที่ 962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย แขวงวัดโสมนัส กทม. 10100

โทร 0 2280 4085 ต่อ 5419 - 5422

หรือเยี่ยมชมที่ www.nesdc.go.th และ click ที่ Banner ภายใต้วีธีให้บริการ

